

Hæstaréttardómar 1966 - Registur

Útgáfa 3.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af dómasafni Hæstaréttar. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af dómum Hæstaréttar án endurgjalds. Hæstiréttur Íslands stendur ekki fyrir útgáfu þessa skjals né komið að henni með öðrum hætti en lýst er hér að neðan.

Sérstakar þakkir fær Bókasafn Hafnarfjarðar fyrir að gefa flest bindanna til skönnunar og Óli Gneisti Sóleyjarson fyrir sín framlög til verkefnisins. Fjárhagslegir styrktaraðilar fá einnig þakkir fyrir fjárframlög sín.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta dómar ekki verndar höfundalaga. Skrifstofa Hæstaréttar hefur tjáð höfundi skjalsins að Hæstiréttur hyggst ekki gera neinar athugasemdir vegna birtingar þessara rafrænu eintakanna í heilu lagi, en hefur hins vegar ekki útilokað að annað efni en dómar gæti notið verndar höfundalaga. Ef ætlunin er að nýta aðra hluta skjalsins en dómana sjálfa er mælt með því að viðkomandi hafi samband við Hæstarétt eftir því sem við á.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Í útg. 3.1 var textinn gerður beinni og OCR endurunnið.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

HÆSTARÉTTARDÓMAR

ÚTGEFANDI
HÆSTIRÉTTUR

XXXVII. BINDI
1966

REYKJAVÍK
FÉLAGSPRENTSMÍÐJAN H/F
MCMLXVIII

Reglulegir dómara Hæstaréttar 1966:

Gizur Bergsteinsson. Forseti dómsins.

Jónatan Hallvarðsson. Varaforseti dómsins.

Einar Arnalds.

Logi Einarsson.

Benedikt Sigurjónsson. Skipaður frá 1. janúar 1966.

Registur.

I. MÁLASKRÁ.

	Dómur.	Bls.
1. Jóhannes Lárusson gegn Kristjáni Kristjánssyni h/f, Jóni Arasyni og Kára B. Helgasyni. Útivistardómur	7 $\frac{1}{1}$	1
2. Jón Árnason gegn Sigurði Árnasyni. Útivistardómur	7 $\frac{1}{1}$	1
3. Ákærvaldið gegn Birnu Björnsdóttur. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	10 $\frac{1}{1}$	2
4. Rafgeislahitun gegn Þorvaldi Þórarinssyni hæstaréttarlögmanni f. h. Wydanwictwa Handlu Zagranicznego og gagnsök. Aðalsök felld niður. Héraðsdómur í skuldamáli og fjárnámsgerð staðfest	12 $\frac{1}{1}$	9
5. Helgi Grétar Helgason vegna sjálfs sín og áhafnar v/b Vilborgar, KE 51, gegn Jóhannesi Gunnari Jóhannssyni f. h. stjórnar Eldeyjar h/f, Bjarglaun ..	17 $\frac{1}{1}$	11
6. Helgi Benediktsson gegn Olfuverzlun Íslands h/f. Skuldamál	19 $\frac{1}{1}$	19
7. Erlingur Reyndal gegn Bjarna Kristmundssyni og gagnsök. Vinnuslys. Skaðabótamál	24 $\frac{1}{1}$	22
8. Óskar Jónasson gegn Dagbjarti Majassyni. Ómerking og heimvísun	26 $\frac{1}{1}$	40
9. Íslenzka vöruskiptafélagið gegn tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs. Skattamál. Lögtak ..	31 $\frac{1}{1}$	47
10. Centrotex gegn Helga Ásgeirssyni. Útivistardómur	2 $\frac{2}{2}$	53
11. Centrotex gegn Helga Ásgeirssyni. Útivistardómur	2 $\frac{2}{2}$	54
12. Centrotex gegn Helga Ásgeirssyni. Útivistardómur	2 $\frac{2}{2}$	54
13. Jón Danielsson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Skaðabótamál	2 $\frac{2}{2}$	54
14. Ákærvaldið gegn Pétri Danielssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	4 $\frac{2}{2}$	63
15. Ákærvaldið gegn Sólvin Elvari Kristjónssyni. Skjalafals	4 $\frac{2}{2}$	66
16. Sigurður Ögmundsson gegn Von h/f. Skaðabótamál. Sératkvæði	7 $\frac{2}{2}$	69
17. Elías Hannesson gegn Loftleiðum h/f og gagnsök. Ómerking og heimvísun	9 $\frac{2}{2}$	77
18. Ákærvaldið gegn Herði Victorssyni. Skjalafals ..	9 $\frac{2}{2}$	83
19. Ákærvaldið gegn Guðjóni Gísla Hannessyni. Þjófnaður	11 $\frac{2}{2}$	87
20. Skipaútgærð ríkisins gegn Helga Kristjánssyni. Vinnusamningur. Kaupgjald	11 $\frac{2}{2}$	90

	Dómur	Bls.
21. Utanríkisráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Þorsteini Brandssyni, Kaupgjalld. Ábyrgð ríkissjóðs á kaupgjaldi starfsmanns í þjónustu varnarliðsins	17½	100
22. Skiptaráðandinn á Akureyri f. h. þrotabús Brynjólfs Brynjólfssonar gegn Félagsgarði h/f og gagnsök. Ómerking. Frávisun frá héraðsdómi	14½	112
23. Bifreiðastöð Keflavíkur h/f gegn Hauki Magnússyni og gagnsök. Endurgreiðsla. Skaðabótakrafa	18½	128
24. Ákærvaldið gegn Gunnari Jóhanni Guðbjörnssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	18½	134
25. Ákærvaldið gegn Gunnlaugi Gunnlaugssyni. Þjófnaður	18½	139
26. Ásgeir Eyjólfsson gegn Erlendi Jónssyni Erlendssyni og Erlendur Jónsson Erlendsson gegn Ásgeiri Eyjólfssyni og Þórarni Gunnari Stefánssyni. Skaðabótamál	18½	141
27. Ákærvaldið gegn Árna Jóhanni Friðjónssyni. Brot gegn reglum um síldarsöltun	21½	158
28. Ákærvaldið gegn Jósafat Arngrímssyni, Albert Karli Sanders, Áka Guðna Gränz og Péttri Einarsyni. Brot gegn reglum um útflutning fiskafurða ..	21½	163
29. Björgvin Frederiksen gegn Valdimar Magnússyni og gagnsök. Vinnusamningur. Verkkaup	21½	177
30. Samvinnutryggingar gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Vátrygging	25½	182
31. Sigurbjörn Eiríksson gegn Þorvaldi Lúðvíkssyni, Ragnari Þórðarsyni og Magnúsi Thorlacius. Fjárnám. Frávisun	25½	189
32. Árni h/f gegn Hafsteini Jóhannssyni vegna sjálfs sín og áhafnar v/b Eldingar og gagnsök. Bjarglaun ..	28½	194
33. Ákærvaldið gegn Einari Guðnasyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	28½	201
34. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Garðari Jóhannessyni og gagnsök. Bótakrafa vegna gæzluvarðhalds	28½	207
35. Gunnar Guðmundsson gegn Tryggingamiðstöðinni h/f og gagnsök. Vátrygging	4/3	217
36. Walter Lentz og Ragnheiður Sigurðardóttir gegn Dráttarvélum h/f. Eignarréttarfyrrvari. Traustnám ..	7/3	231
37. Gunnar Pétursson gegn Vélsmiðjunni Héðni h/f. Kaupgreiðsla í slysaförföllum samkvæmt lögum nr. 16/1958	7/3	236
38. Óskar Guðmundsson gegn Jóni Bjarnasyni f. h. Spörtu, Reykjavík. Skuldamál	7/3	240

39. Sveinbjörn Jónsson og Sjóváttryggingarfélag Íslands h/f gegn Hannesi Ingibergssyni. Frávísun máls frá Hæstarétti. Sératkvæði	9/3	246
40. Schumann Didriksen gegn Tómasi Jóhannessyni. Vinnusamningur. Kaupkrafa	9/3	251
41. Ákærvaldið gegn Halldóri Bóasi Jónssyni. Bifreiðar. Banaslys	9/3	254
42. Váttryggingafélagið h/f gegn Jóhanni Karlssyni. Húftrygging bifreiðar	11/3	262
43. Jón Ísfeld Guðmundsson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Kaup ríkisstarfsmanns í orlofi og veikindaforföllum	14/3	266
44. Einar Ingimundarson gegn utanríkisráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og gagnsök. Stjórnsýsla. Skaðabótakrafa opinbers starfsmanns, er staða hans var lögð niður	16/3	275
45. Magnús Thorlacius gegn Karólínu Guðlaugsdóttur. Lögmenn. Vaxtakrafa af innstæðu	16/3	287
46. Dánarbu Jónatans Magnússonar gegn Guðmundi Jörundssyni. Vinnuslys. Skaðabótamál	18/3	294
47. Ákærvaldið gegn Þórði Þorsteinssyni. Helgidagalög-gjöf	18/3	307
48. Vörður h/f gegn sjávarútvegsmálaráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og Baldri Guðmundssyni. Stjórnsýsla. Váttrygging	23/3	313
49. Ingólfur Arnarson gegn Draupni h/f. Skuldamál ..	23/3	323
50. Jóhannes Björnsson gegn Kveldúlfí h/f. Vinnuslys. Skaðabótamál	28/3	331
51. Hið íslenska steinolíuhlutafélag gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík og gagnsök. Skattar. Lögtaksmál	28/3	339
52. M gegn K. Barnsfaðernismál	30/3	354
53. Jóhanna Haraldsdóttir gegn Svanbjörgu Einarsdóttur persónulega og vegna dánarbus Árna B. Björnssonar. Kærumál. Frávísunardómur felldur úr gildi. Um samaðild og vanreifun	30/3	360
54. Ákærvaldið gegn Daníel Ágúst Danielssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	30/3	364
55. Geir Gunnarsson gegn Einari Sigurðssyni. Útivistardómur. Ómaksbætur	1/4	368
56. Stofnlánadeild sjávarútvegsins við Seðlabanka Íslands gegn skiptaráðandanum á Ísafirði f. h. þrotabús Ísfirðings h/f. Þrotabú. Ágreiningur um veðréttindi	1/4	369
57. Haraldur Böðvarsson og Sjóváttryggingarfélag Íslands h/f gegn Margréti Guðjónsdóttur. Bifreiðar. Skaðabótamál	1/4	375

	Dómur	Bls.
58. Ingvar Vilhjálmsson f. h. eigenda v/s Rífsness, RE 272, gegn Hafsteini Jóhannessyni f. h. eiganda og áhafnar v/b Eldingar og gagnsök. Björgun	$\frac{1}{4}$	382
59. Svava Eiríksdóttir gegn Sveini Þorsteinssyni, Kærumál. Frávísun frá héraðsdómi	$15\frac{1}{4}$	388
60. Ákærvaldið gegn William Smith. Fiskveiðabrot ..	$15\frac{1}{4}$	389
61. Ákærvaldið gegn Erik Ludvig Olsen, Líkamsáverkar. Skaðabætur	$18\frac{1}{4}$	405
62. Magnús Haraldsson gegn Húsgagnaverzlun Axels Eyjólfssonar og gagnsök. Skuldamál	$20\frac{1}{4}$	414
63. Borgarstjórinn í Reykjavík f. h. borgarsjóðs gegn Guðjóni Hólmi, Jóhannesi Jóhannessen, Verzlunarbanka Íslands h/f, dánarbúi Halldórs Ólafssonar, Gjaldheimtunni í Reykjavík og Hauki Jónssyni. Frávísun frá Hæstarétti	$20\frac{1}{4}$	419
64. Björgvin Ólafsson gegn Hornsteini s/f og gagnsök. Fasteign. Riftun kaups	$22\frac{1}{4}$	423
65. Vilhjálmur S. Vilhjálmsson gegn Málaranum h/f. Skaðabótamál	$25\frac{1}{4}$	432
66. Árni Pálsson, Andrea Þóra Eiríksdóttir og Kjartan Magnússon gegn Jóni Ragnarssyni og Höskuldi Dungal. Fjárnámserð felld úr gildi	$27\frac{1}{4}$	436
67. Karl Svavar Þorsteinsson gegn Jóni Viðari Viggóssyni og gagnsök. Líkamsáverkar. Ákvörðun refsingar frestað. Skaðabótamál	$27\frac{1}{4}$	440
68. Pétur Gauti Hermannsson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Ómerking og frávísun	$27\frac{1}{4}$	462
69. Hilmar Garðars gegn Sambandi íslenzkra samvinnufélaga. Ómerking og frávísun	$28\frac{1}{4}$	465
70. Sigurður Ármann Magnússon, heildverzlun, gegn H/f Eimskipafélagi Íslands. Ómerking og frávísun	$\frac{4}{5}$	468
71. Ákærvaldið gegn Guðmundi Jónssyni og Ólafi Jónssyni. Brot gegn hafnarreglugerð. Notkun vogar ..	$\frac{6}{5}$	473
72. Bæjarstjórinn í Vestmannaeyjum f. h. hafnarsjóðs Vestmannaeyja gegn Marcel Lambert, eiganda b/v Marie José Rosette, O 285, til réttargæzlu váttryggjanda nefnds togara, Onderlinge Verzekeringsschappij „De Ster“ S. W. V. og svo ábyrgðarváttryggjanda togarans, The Shipowners Protection & Indemnity Association Limited. Skaðabótamál. Um ábyrgð útgerðarmanns af spjöllum skipsflaks	$\frac{6}{5}$	477
73. Landhelgisgæzla Íslands f. h. eiganda og áhafnar v/s Sæbjargar gegn Eldborgu h/f, eiganda v/s Eldborgar, GK 13, og gagnsök. Björgun	$10\frac{1}{5}$	488
74. Ákærvaldið gegn Vigfúsi Waagfjörð. Líkamsáverkar. Skaðabætur	$10\frac{1}{5}$	494

	Dómur	Bls.
75. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Baldri Ásgeirssyni og gagnsök. Vinnuslys. Skaðabótamál. Sér- atkvæði	11 $\frac{1}{5}$	504
76. Ellert Magnússon og Samvinnutryggingar gegn Magnúsi Guðjónssyni. Frávísun máls frá Hæstarétti. Sératkvæði	13 $\frac{1}{5}$	529
77. Sigurgeir Sigurjónsson gegn Gunnari Árnasyni, Birni Friðfinnssyni og Hákonu Guðmundssyni. Kærð máls- meðferð héraðsdómara	13 $\frac{1}{5}$	535
78. Samband íslenzkra samvinnufélaga gegn Ólafi Rós- inantssyni og gagnsök. Vinnuslys. Skaðabótamál ..	18 $\frac{1}{5}$	540
79. Björn Haraldsson, Erla Haraldsdóttir og Kristín Haraldsdóttir gegn Ásbirni Ólafssyni. Ómerking og heimvísun	20 $\frac{1}{5}$	550
80. Garður h/f, skilaneftnd, Miðnes h/f, dánarbú Árna Magnússonar og Berent Magnússon gegn fjármála- ráðherra f. h. ríkissjóðs og gagnsök. Gerðardómur. Vanhæfi gerðardómsmanna	20 $\frac{1}{5}$	561
81. Guðjón Steingrímsson gegn Ólafi Jónssyni. Kæru- mál. Frávísun frá héraðsdómi. Um stefnubirtingu ..	23 $\frac{1}{5}$	568
82. Elías Guðmundsson gegn Íslenzkum aðalverktökum s/f. Vinnuslys. Skaðabótamál	23 $\frac{1}{5}$	570
83. Ákærvaldið gegn Svani Jónssyni. Fiskveiðabrot ..	1 $\frac{1}{6}$	576
84. Hrólfur Þórarinnsson gegn Djúpbátnum h/f og Eir h/f. Skip. Skaðabótamál. Sératkvæði	9 $\frac{1}{6}$	582
85. Dánarbú Soffiu E. Haraldsdóttur gegn tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs og gagnsök. Stóreigna- skattur. Fyrning lögtakskröfu	11 $\frac{1}{6}$	591
86. Akraneskaupstaður gegn Trolle & Rothe h/f f. h. eigenda m/s Dacia og gagnsök. Skaðabótamál	14 $\frac{1}{6}$	608
87. Snæbjörn Sigurðsson gegn Óttari Ketilssyni, Katli Guðjónssyni, Agli Halldórssyni og Helga Schiöth og svo Margréti Sigurðardóttur og Aðalsteinu Magnús- dóttur. Ágreiningur um eignarrétt að landi	15 $\frac{1}{6}$	614
88. Magnús Thorlacius gegn Einari Braga Sigurðssyni og gagnsök. Ærumeiðingar. Sératkvæði	20 $\frac{1}{6}$	628
89. Ákærvaldið gegn Leslie Alfred Cumby. Ákæra um fiskveiðibrot. Brot gegn 1. og 2. mgr. 106. gr. al- mennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 5. gr. laga nr. 56/1963 um lögreglumenn, svo og gegn 4. mgr. 220. gr. almennra hegningarlaga	22 $\frac{1}{6}$	647
90. Ákærvaldið gegn Hjörvari Þór Jóhannessyni. Bif- reiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	22 $\frac{1}{6}$	685
91. Ákærvaldið gegn Gunnari Ferdinand Guðmunds- syni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	22 $\frac{1}{6}$	688
92. Ákærvaldið gegn Hannesi Þóri Hávarðssyni.		

	Dómur	Bls.
Skjalafals	2 $\frac{2}{6}$	693
93. Samvinnutryggingar gegn Skipaúngerð ríkisins. Vátrygging. Sératkvæði	2 $\frac{2}{6}$	696
94. Ákærvaldið gegn Sigurjóni Sigurðssyni. Brot gegn 1. mgr. 113. gr. almennra hegningarlaga. Ákæra um brot gegn ákvæðum um lokunartíma sölubúða. Sératkvæði	23 $\frac{3}{6}$	704
95. Ármann Friðriksson f. h. Ingimundar h/f gegn Húsa-tryggingum Reykjavíkurborgar. Kærumál. Dóm- kvaðning yfirmatsmanna	23 $\frac{3}{6}$	718
96. Ákærvaldið gegn Hugh Lafferty. Fiskveiðabrot ..	24 $\frac{4}{6}$	722
97. Ákærvaldið gegn Jóni Austmann Símónarsyni. Kærumál. Frávísun. Dómsstólar	23 $\frac{3}{9}$	737
98. Ákærvaldið gegn Gestí Elíasi Jónssyni. Kærumál. Frávísun. Dómsstólar	23 $\frac{3}{9}$	741
99. Gunnar M. Guðmundsson gegn Matthíasi Einarssyni. Kærumál. Frávísun máls frá héraðsdómi	27 $\frac{7}{9}$	750
100. Bjarni Ó. Pálsson gegn Sveinbirni Þórðarsyni og Guðmundi Þórðarsyni. Kærumál. Ömerking og heim- vísun	27 $\frac{7}{9}$	752
101. Heildverzlun Andrésar Guðnasonar gegn Helga Scheving Hallssyni. Kærumál. Frávísunardómur felldur úr gildi. Heimvísun	27 $\frac{7}{9}$	754
102. Sigurður G. Steinþórsson gegn Karli Guðmundssyni og Bjarna Jóhannesi Krüger. Útivistardómur	3 $\frac{3}{10}$	756
103. Hótel Borg gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Úti- vistardómur	3 $\frac{3}{10}$	756
104. Kristín Gissurardóttir gegn Guðbjörgu Þórðardóttur. Útivistardómur	3 $\frac{3}{10}$	757
105. Jakob Árnason gegn uppboðshaldaranum í Reykja- vík Kristjáni Kristjánssyni, Jóni B. Jónssyni og Hjalta Stefánssyni. Útivistardómur	3 $\frac{3}{10}$	757
106. Baldur Guðmundsson gegn Einari Sigurjónssyni. Útivistardómur	3 $\frac{3}{10}$	758
107. Gluggar h/f gegn Sjúkrasjóði Iðju. Frávísun. Sér- atkvæði	10 $\frac{10}{10}$	758
108. Hýsir s/f gegn Jóhönnu Jónsdóttur og gagnsök. Fasteign. Skaðabótamál	10 $\frac{10}{10}$	764
109. Ákærvaldið gegn Óskari Agnari Ólafssyni og Sig- urði Þorkelssyni. Umboðs- og skilasvik	17 $\frac{17}{10}$	772
110. Karl Ó. Jónsson gegn Kaupfélagi Vopnfirðinga og gagnsök. Sáttir. Ömerking og frávísun frá héraðs- dómi	17 $\frac{17}{10}$	783
111. Karl Ó. Jónsson gegn Kaupfélagi Vopnfirðinga. Sátt- ir. Ömerking og heimvísun	17 $\frac{17}{10}$	786
112. Guðmundur Magnússon gegn Svani Jónssyni og til		

	Dómur	Bls.
réttargæzlu Geir Goða h/f og Karli Karlssyni. Fyrning sjóveðréttar	19/10	789
113. Pétur Breiðfjörð gegn Sveini Jónssyni og til réttargæzlu Geir Goða h/f og Karli Karlssyni. Fyrning sjóveðréttar	19/10	792
114. Alfreð Eymundsson gegn tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs. Lögtaksmál. Söluskattur	21/10	795
115. Guðmundur Sigurðsson gegn tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs. Lögtaksmál. Söluskattur	21/10	801
116. Guðjón Guðjónsson gegn tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs. Lögtaksmál. Söluskattur	21/10	808
117. Bæjarstjórinn í Vestmannaeyjum f. h. bæjarsjóðs gegn Magnúsi Pálssyni og Diter Rot og gagnsök. Skuldamál	24/10	814
118. Ásar h/f gegn Sigurði Þórðarsyni. Útivistardómur	2/11	823
119. Ásmundur Ásgeirsson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivistardómur. Ómaksbætur	2/11	824
120. Friðrik Þorsteinsson gegn Sigurgeir Svanbergssyni og gagnsök. Skuldamál	2/11	824
121. Húsgagnavinnustofa Friðriks Þorsteinssonar h/f gegn Sigurgeir Svanbergssyni og gagnsök. Skuldamál	2/11	827
122. Ríkisútvarpið gegn Félagi sjónvarpsáhugamanna í Vestmannaeyjum og gagnsök. Lögbannsmál. Fjarskipti. Stjórnsýsla	4/11	837
123. Gísli Pálsson, eigandi Hofs, gegn Benedikt Blöndal og Kristjáni Sigurðssyni, eigendum Brúsastaða og gagnsök. Landamerkjámál	4/11	845
124. Ákærvaldið gegn Rafni Kjartanssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	7/11	894
125. Ákærvaldið gegn Sigurði Gunnarssyni. Fiskveiðabrot	7/11	898
126. Ragnar Þórðarson & Co. h/f gegn tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs og gagnsök. Lögtaksmál. Skattalög. Stjórnsýsla	11/11	907
127. Ragnar Þórðarson f. h. Glaumbæjar gegn Sigurði Sigurjónssyni og til réttargæzlu Sigurbirni Eiríksyni. Skuldamál. Ábyrgð á skrásettu firma	11/11	921
128. Bæjarstjóri Sauðárkrókskaupstaðar f. h. bæjarsjóðs gegn Jóni Baldurssyni. Útsvarsmál	11/11	924
129. Skipaútgerð ríkisins gegn eigendum v/b Baldurs, SH 106, og til réttargæzlu Brunabótafélagi Íslands. Skaðabótamál. Framkrafa	11/11	927
130. Glettingur h/f gegn bæjarstjóranum í Vestmannaeyjum f. h. bæjarsjóðs. Lögtaksmál. Aðstöðugjald. Skattar	14/11	931

	Dómur	Bls.
131. Magnús Thorlacius gegn Einari Braga Sigurðssyni. Ómerking. Heimvísun	1 $\frac{4}{11}$	937
132. Jón Karlsson gegn Júlíusi Helgasyni, Sigurði Jónssyni, Zophóníasi Ásgeirssyni og Sigurgeir Guðmundssyni. Kærumál. Frestur	16 $\frac{1}{11}$	945
133. Anna Maggý Guðmundsdóttir vegna sjálfrar sín og f. h. ófjarráða sona sinna, Guðmundar Steinþórs og Ásmundar Kristins Ásmundssona, og Jónína Andrésdóttir f. h. ófjarráða barna sinna, Áslaugar og Ásdísar Herri Ásmundsdætra og Andrésar Ásmundssonar gegn Olíuverzlun Íslands h/f og gagnsök og svo til réttargæzlu Sjóvátryggingarfélagi Íslands h/f. Bifreiðar. Dánarbætur	22 $\frac{2}{11}$	949
134. Gunnar Reynir Magnússon f. h. Hákonar Magnússonar gegn Helga Kjartanssyni, Guðrúnu Kjartansdóttur og Soffíu Kjartansdóttur. Um beitaritak í eignarnumdu landi. Sératkvæði	23 $\frac{3}{11}$	971
135. Sigurgeir Sigurdórsson gegn Herði Einarssyni. Kaupgjald sjómanns í veikindaforföllum. Sjóveðréttur ..	25 $\frac{5}{11}$	980
136. Gústaf A. Sveinsson f. h. Tórfriður Abrahamsen gegn Fiskiveiðahlutafélaginu Akurey og svo gegn Martha Simonsen, Sigurð Simonsen, Árna S. Simonsen og Sigurð S. Simonsen og Fiskiveiðahlutafélagið Akurey gegn Tórfriður Abrahamsen. Kaupgjaldsmál. Sjóveðréttur	25 $\frac{5}{11}$	985
137. Borgarstjórinn í Reykjavík f. h. borgarsjóðs gegn Guðjóni Hólmi, Jóhannesi Jóhannessen, Verzlunarbanka Íslands h/f, dánarbúi Halldórs Ólafssonar, Gjaldheimtunni í Reykjavík, Hauki Jónssyni, Einari Viðari, Veðdeild Landsbanka Íslands og Guðna Þ. Theódórssyni. Áfrýjun. Nauðungaruppböð. Sératkvæði	$\frac{2}{12}$	992
138. Borgarstjórinn í Reykjavík f. h. borgarsjóðs gegn G. Þorsteinssyni & Johnson h/f. Útivistardómur. Ómaksbætur	$\frac{2}{12}$	998
139. Arnór Sigurðsson gegn Jóhanni Salberg Guðmundssyni sýslumanni f. h. sýslunefndar Skagafjarðarsýslu og gagnsök. Útivistardómur. Ómaksbætur	$\frac{2}{12}$	998
140. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Árna Jónssyni og gagnsök. Útivistardómur	$\frac{2}{12}$	999
141. Almennar Tryggingar h/f gegn Sigurgeir Ólafssyni og til réttargæzlu Togaraafgreiðslunni h/f og Sjóvátryggingarfélagi Íslands h/f og Sigurgeir Ólafsson gegn Almennum Tryggingum h/f og Togaraafgreiðslunni h/f, og til réttargæzlu Sjóvátryggingarfélagi Íslands h/f. Vátrygging. Skaðabótamál	$\frac{7}{12}$	1000

	Dómur	Bls.
142. Ákærvaldið gegn Helga Guðjóni Samúelssyni. Ákæra um brot gegn umferðarlögum	7 $\frac{1}{12}$	1010
143. Björn Halldórsson gegn Jól Sigurðssyni og gagn- sök, Líkamsáverkar. Skaðabótamál	9 $\frac{1}{12}$	1015
144. Loftleiðir h/f gegn Elíasi Hannessyni. Flugfarmbréf. Skaðabótamál	14 $\frac{1}{12}$	1031
145. Héraðsrafmagnsveitur ríkisins gegn Birni Halldórs- syni. Frávísun. Áfrýjun. Aðild. Endurheimta. Stjórn- sýsla	14 $\frac{1}{12}$	1038
146. Þórunn Guðjónsdóttir gegn Jóni S. Jakobssyni og gagnsök. Synjað um innsetningargerð. Sératkvæði	16 $\frac{1}{12}$	1051
147. Jarðvinnslan s/f og Almennar Tryggingar h/f gegn Sveini Ólafi Tryggvasyni og gagnsök. Bifreiðar. Skaðabótamál	21 $\frac{1}{12}$	1055

II. NAFNASKRÁ.

A. Einkamál.

	Bls.
Aðalsteina Magnúsdóttir	614
Abrahamsen, Tórfriður	985
Akraneskaupstaður	608
Akurey, fiskiveiðahlutafélag	985
Alfred Eymundsson	795
Almennar Tryggingar h/f	1000, 1055
Andrea Þóra Magnúsdóttir	436
Andrés Ásmundsson	949
Andrés Guðnason, heildverzlun	754
Anna Maggý Guðmundsdóttir	949
Arnór Sigurðsson	998
Ármann Friðriksson	718
Árni h/f	194
Árni B. Björnsson, dánarbú	360
Árni Jónsson	999
Árni Magnússon, dánarbú	561
Árni Pálsson	436
Árni S. Simonsen	985
Ásar h/f	823
Ásbjörn Ólafsson	550
Ásdís Herri Ásmundsdóttir	949
Ásgeir Eyjólfsson	141
Áslaug Ásmundsdóttir	949
Ásmundur Ásgeirsson	824
Ásmundur Kristinn Ásmundsson	949
Baldur Ásgeirsson	504
Baldur Guðmundsson	313, 758
Baldur v/b, SH 106, eigendur	927
Benedikt Blöndal	845
Berent Magnússon	561
Bífreiðastöð Keflavíkur h/f	128
Bjarni Kristmundsson	22
Bjarni Ó. Pálsson	752
Bjarni Jóhannes Krüger	756
Björgvin Frederiksen	177
Björgvin Ólafsson	423
Björn Friðfinnsson, dómarafulltrúi	535
Björn Halldórsson	1015
Björn Halldórsson, héraðsdómslögmaður	1038

	Bls.
Björn Haraldsson	550
Borgarstjórinn í Reykjavík	419, 992, 998
Breiðfjörð, Pétur	792
Brunabótafélag Íslands	927
Brúsastaðir, eigendur	845
Brynjólfur Brynjólfsson, protabú	112
Bæjarstjórinn á Sauðárkróki	924
Bæjarstjórinn í Vestmannaeyjum	477, 814, 931
Centrotex	53, 54
Dacia m/s, eigendur	608
Erlingur Reyndal	22
Félag sjónvarpsáhugamanna í Vestmannaeyjum	837
Félagsgarður h/f	112
Fiskveiðahlutafélagið Akurey	985
Fjármálaráðherra	54, 100, 182, 207, 266, 275, 313, 504, 561, 999
Frederiksen, Björgvin	177
Friðrik Þorsteinsson	824
G. Þorsteinsson & Johnson h/f	998
Garðar Jóhannesson	207
Garðar h/f, skilanefnd	561
Geir goði h/f	789, 792
Geir Gunnarsson	368
Gísli Pálsson	845
Gjaldheimtan í Reykjavík	339, 419, 462, 756, 824, 992
Glaumbær	921
Glettingur h/f	931
Gluggar h/f	758
Guðbjörg Þórðardóttir	757
Guðjón Guðjónsson	808
Guðjón Hólm	419, 992
Guðjón Steingrímsson	568
Guðmundur Steinpór Ásmundsson	949
Guðmundur Jörundsson	294
Guðmundur Magnússon	789
Guðmundur Sigurðsson	801
Guðmundur Þórðarson	752
Dagbjartur Majasson	40
Didriksen, Schumann	251
Diter Rot	814
Djúpbáturinn h/f	582
Dráttarvélar h/f	231
Draupnir h/f	323
Dungal, Höskuldur	436
Egill Halldórsson	614
Eimskipafélag Íslands h/f	468
Einar Ingimundarson	275

	Bls.
Einar Sigurðsson	368
Einar Bragi Sigurðsson 628,	937
Einar Sigurjónsson	758
Einar Viðar 419,	992
Eir h/f	582
Eldborg h/f	488
Eldborg v/s, GK 13, eigandi	488
Eldey h/f	11
Elding v/b, áhöfn 194,	382
Eliás Guðmundsson	570
Eliás Hannesson 77,	1031
Ellert Magnússon	529
Erla Haraldsdóttir	550
Erlendur Jónsson Erlendsson	141
Guðni Þ. Theódórsson	992
Guðrún Kjartansdóttir	971
Gunnar Árnason	535
Gunnar Guðmundsson	217
Gunnar M. Guðmundsson, hæstaréttarlögmaður	750
Gunnar Reynir Magnússon	971
Gunnar Pétursson	236
Gústaf A. Sveinsson	985
H/f Eimskipafélag Íslands	468
Hafnarsjóður Vestmannaeyja	477
Hafsteinn Jóhannsson 194,	382
Hákon Guðmundsson, yfirborgardómari	535
Hákon Magnússon	971
Halldór Ólafsson, dánarbú 419,	992
Hannes Ingibergsson	246
Haraldur Böðvarsson	375
Haukur Jónsson 419,	992
Haukur Magnússon	128
Helgi Ásgeirsson 53,	54
Helgi Benediktsson	19
Helgi Grétar Helgason	11
Helgi Kjartansson	971
Helgi Scheving Hallsson	754
Helgi Kristjánsson	90
Helgi Schiöth	614
Héraðsrafmagnsveitur ríkisins	1038
Hið islenzka steinölfuhlutafélag	339
Hilmar Garðars	465
Hjalti Stefánsson	757
Hof, eigandi	845
Hornsteinn s/f	423
Hótel Borg h/f	756

	Bls.
Hrólfur Þórarinnsson	582
Húsatryggingar Reykjavíkurborgar	718
Húsgagnaverzlun Axels Eyjólfssonar	414
Húsgagnavinnustofa Friðriks Þorsteinssonar h/f	827
Hýsir s/f	764
Hörður Einarsson	980
Höskuldur Dungal	436
Ingimundur h/f	718
Ingólfur Arnarson	323
Ingvar Vilhjálmsson	382
Ísfirðingur h/f, þrotabú	369
Íslenzka vöruskiptafélagið	47
Íslenzkir Aðalverktakar s/f	570
Jakob Árnason	757
Jarðvinnslan s/f	1055
Jóel Sigurðsson	1015
Jóhann Salberg Guðmundsson, sýslumaður	998
Jóhann Karlsson	262
Jóhanna Haraldsdóttir	360
Jóhanna Jónsdóttir	764
Jóhannes Björnsson	331
Jóhannes Jóhannessen	419, 992
Jóhannes Gunnar Jóhannesson	11
Jóhannes Lárusson	1
Jón Arason	1
Jón Árnason	1
Jón Baldursson	924
Jón Bjarnason	240
Jón Danielsson	54
Jón Ísfeld Guðmundsson	266
Jón S. Jakobsson	1051
Jón B. Jónsson	757
Jón Karlsson	945
Jón Ragnarsson	436
Jón Viðar Viggósson	440
Jónatan Magnússon, dánarbú	294
Jónína Andréadóttir	949
Július Helgason	945
K	354
Karl Karlsson	789, 792
Karl Guðmundsson	756
Karl Ó. Jónsson	783, 786
Karl Svavar Þorsteinsson	440
Karólína Guðlaugsdóttir	287
Kaupfélag Vopnfirðinga	783, 786
Kári B. Helgason	1

	Bls.
Ketill Guðjónsson	614
Kjartan Magnússon	436
Kristín Gissurardóttir	757
Kristín Haraldsdóttir	550
Kristján Kristjánsson, yfirborgarfógeti	757
Kristján Kristjánsson h/f	1
Kristján Sigurðsson	845
Krüger, Bjarni Jóhannes	756
Kveldúlfur h/f	331
Lambregt, Marcel	477
Landhelgisgæzla Íslands	488
Landsbanki Íslands, veðdeild	992
Lentz, Walter	231
Loftleiðir h/f	77, 1031
M	354
Magnús Guðjónsson	529
Magnús Haraldsson	414
Magnús Pálsson	814
Magnús Thorlacius	189, 287, 628, 937
Marcel Lambregt	477
Margrét Sigríður Guðjónsdóttir	375
Margrét Sigurðardóttir	614
Marie José Rosette b/v, O 285, eigandi	477
Martha Simonsen	985
Matthías Einarsson	750
Málarinn h/f	432
Miðnes h/f	561
Oliuverzlun Íslands h/f	19, 949
Onderlinge Verzekeringsmatschappij „De Ster“ S. W. V., vá- tryggjandi	477
Ólafur Jónsson	568
Ólafur Rósinantsson	540
Óskar Guðmundsson	240
Óskar Jónasson	40
Óttar Ketilsson	614
Pétur Breiðfjörð	792
Pétur Gauti Hermannsson	462
Rafgeislahitun h/f	9
Ragnar Þórðarson	189, 921
Ragnar Þórðarson & Co. h/f	907
Ragnheiður Sigurðardóttir	231
Reyndal, Erlingur	22
Rífsnes v/s, RE 272, eigendur	382
Ríkissjóður 47, 54, 100, 182, 207, 266, 275, 313, 504, 561, 591, 795, 801, 808, 907,	999
Ríkisútvarpið	837

Samband íslenzkra samvinnufélaga	465,	540
Samvinnutryggingar	182, 529,	696
Schumann Didriksen		251
Seðlabanki Íslands		369
Siggeir Ólafsson		1000
Sigurbjörn Eiríksson	189,	921
Sigurð Simonsen		985
Sigurð S. Simonsen		985
Sigurður Árnason		1
Sigurður Gunnarsson		898
Sigurður Jónsson		945
Sigurður Ármann Magnússon, heildverzlun		468
Sigurður Sigurjónsson		921
Sigurður G. Steinþórsson		756
Sigurður Þórðarson		823
Sigurður Ögmundsson		69
Sigurgeir Guðmundsson		945
Sigurgeir Sigurdórsson		980
Sigurgeir Sigurjónsson		535
Sigurgeir Svanbergsson	824,	827
Simonsen, Árni S.		985
Simonsen, Martha		985
Simonsen, Sigurð		985
Simonsen, Sigurð S.		985
Sjávarútvegsmálaráðherra		313
Sjóvátryggingarfélag Íslands h/f	246, 375, 949,	1000
Sjúkrasjóður Iðju		758
Skipaútgerð ríkisins	90, 696,	927
Skiptaráðandinn á Akureyri		112
Skiptaráðandinn á Ísafirði		369
Snæbjörn Sigurðsson		614
Soffía E. Haraldsdóttir, dánarbú		591
Soffía Kjartansdóttir		971
Stofnlánadeild sjávarútvegsins		369
Sparta		240
Svanbjörg Einarsdóttir		360
Svanur Jónsson	789,	792
Svava Eiríksdóttir		388
Sveinbjörn Jónsson		246
Sveinbjörn Þórðarson		752
Sveinn Ólafur Tryggvason		1055
Sveinn Þorsteinsson		388
Sýslunefnd Skagafjarðarsýslu		988
Sæbjörg v/s, eigandi, áhöfn		488
The Shipowners Protection & Indemnity Association Limited, ábyrgðarvátryggjandi		477

	Bls.
Thorlacius, Magnús	189, 287, 628, 937
Togaraafgreiðslan h/f	1000
Tollstjórinn í Reykjavík	47, 591, 795, 801, 808, 907
Tómas Jóhannesson	251
Tórfríður Abrahamsen	985
Trolle & Rothe h/f	608
Tryggingamiðstöðin h/f	217
Uppboðshaldarinn í Reykjavík	757
Utanríkisráðherra	100, 275
Valdimar Magnússon	177
Vátryggingafélagið h/f	262
Veðdeild Landsbanka Íslands	992
Verzlunarbanks Íslands h/f	419, 992
Vélsmiðjan Héðinn h/f	236
Vilborg v/b, KE 51, áhöfn	11
Vilhjálmur S. Vilhjálmsson	432
Von h/f	69
Vörður h/f	313
Walter Lentz	231
Wydanwictwa Handlu Zagranicznego	9
Zophónías Ásgeirsson	945
Þorsteinn Brandsson	100
Þorvaldur Lúðvíksson	189
Þorvaldur Þórarinnsson	9
Þórarinn Gunnar Stefánsson	141
Þórunn Guðjónsdóttir	1051

B. *Opinber mál.*

Albert Karl Sanders	163
Áki Guðni Gränz	163
Árni Jóhann Friðjónsson	158
Birna Björnsdóttir	2
Cumby, Leslie Alfred	647
Daníel Ágúst Daníelsson	364
Einar Guðnason	201
Erik Ludvig Olsen	405
Gestur Elías Jónsson	741
Guðjón Gísli Hannesson	87
Guðmundur Jónsson	473
Gunnar Jóhann Guðbjörnsson	134
Gunnar Ferdinand Guðmundsson	688
Gunnlaugur Gunnlaugsson	139
Gränz, Áki Guðni	163
Hannes Þórir Hávarðsson	693
Halldór Bóas Jónsson	254
Helgi Guðjón Samúelsson	1010

Hjörvar Þór Jóhannesson	685
Hugh Lafferty	722
Hörður Victorsson	83
Jón Austmann Simonarson	737
Jósafat Arngrímsson	163
Lafferty, Hugh	722
Leslie Alfred Cumby	647
Olsen, Erik Ludvig	405
Ólafur Jónsson	473
Óskar Agnar Ólafsson	772
Pétur Danielsson	63
Pétur Einarsson	163
Rafn Kjartansson	894
Sanders, Albert Karl	163
Sigurður Þorkelsson	772
Sigurjón Sigurðsson	704
Sólvin Elvar Kristjónsson	66
Smith, William	389
Svanur Jónsson	576
Vigfús Waagfjörð	494
Waagfjörð, Vigfús	494
William Smith	389
Þórður Þorsteinsson	307

III. S K R Á

um lög, reglugerðir, samþykktir o. fl., sem til er vitnað
í XXXVII. bindi hæstaréttardóma.

1281, *Jónsbók.*

Landsleigubálkur, 56. kap. — 848, 888.

1849, 20. júní. *Tilskipun um veiði á Íslandi.*

— 59.

1882, 17. marz. *Lög um friðun fugla og hreindýra.*

— 59.

1885, nr. 29, 16. desember. *Lög um lögtak og fjárnám án undanfarins dóms eða sáttar.*

1. gr. — 592.

11. gr. — 592.

12. gr. — 592.

1903, nr. 42, 13. nóvember. *Lög um verzlunarskrár, firmu og prókúrumboð.*

8. gr. — 922.

9. gr. — 241.

16. gr. — 922.

35. gr. — 922.

1905, nr. 14, 20. október. *Lög um fyrningu skulda og annarra kröfuréttinda.*

3. gr. — 592, 600.

5. gr. — 600.

11. gr. — 599, 601, 988.

14. gr. — 603.

1913, nr. 59, 10. nóvember. *Lög um friðun fugla og eggja.*

— 59.

1914, nr. 56, 30. nóvember. *Siglingalög.*

X. kafli — 489.

12. gr. — 486.

13. gr. — 478, 485, 486.

121. gr. — 930.

141. gr. — 930.

227. gr. — 486.

228. gr. — 486.

236. gr. — 478, 489.

261. gr. — 749.

1919, nr. 59, 28. nóvember. *Lög um breytingu á lögum nr. 59, 10. nóvember 1913 um friðun fugla og eggja.*

— 59.

- 1920, nr. 5, 18. maí. *Lög um bann gegn botnvörpuveiðum.*
1. gr. — 395, 579, 581, 669, 732, 735, 900, 901.
2. gr. — 581.
3. gr. — 579, 581, 670, 732, 736.
5. gr. — 670.
- 1922, nr. 33, 19. júní. *Lög um rétt til fiskiveiða í landhelgi.*
— 395, 579, 669, 732, 735, 900.
- 1922, nr. 39, 19. júní. *Lög um lausafjárkaup.*
5. gr. — 828.
51. gr. — 1032.
52. gr. — 1032.
53. gr. — 1032.
- 1923, nr. 15, 20. júní. *Vatnalög.*
2. gr. — 849.
3. gr. — 848, 849, 888.
8. gr. — 848, 849, 888.
124. gr. — 849.
- 1926, nr. 42, 15. júní. *Lög um skipströnd og vogrek.*
30. gr. — 485, 486, 487.
- 1926, nr. 45, 15. júní. *Lög um almannafrið á helgidögum þjóðkirkjunnar.*
— 311.
2. gr. — 307, 308, 309, 311.
7. gr. — 307, 308.
8. gr. — 307, 308, 312.
- 1929, nr. 25, 14. júní. *Lög um gjaldprotaskipti.*
18. gr. — 113.
- 1929, 29. október. *Samningur um samræmingu nokkurra reglna varðandi loftflutninga milli landa. (Varsjársamningurinn).*
12. gr. — 1036.
22. gr. — 81, 1031.
- 1930, nr. 41, 19. maí. *Sjómannalög.*
1. gr. — 71.
3. gr. — 70, 71.
8. gr. — 70.
11. gr. — 91.
13. gr. — 91, 93, 95.
32. gr. — 91, 93, 95.
- 1932, nr. 61, 23. júní. *Lög um lax- og silungsveiði.*
6. gr. — 849.
- 1933, nr. 93, 19. júní. *Víxillög.*
18. gr. — 750.
20. gr. — 750.
48. gr. — 241.
49. gr. — 241.
- 1934, 2. apríl. *Dansk söforsikringskonvention,*

- 88. gr. — 703.
- 138. gr. — 697, 698, 699, 701, 702.
- 139. gr. — 701, 703.
- 143. gr. — 699.
- 144. gr. — 699.
- 1934, nr. 68, 28. desember. *Lög um útvarpsrekstur ríkisins.*
 - 1. gr. — 837, 840, 841, 842, 843.
 - 14. gr. — 841.
- 1936, nr. 17, 1. febrúar. *Lög um samþykktir um lokunartíma sölubúða.*
 - 706, 709.
 - 1. gr. — 704, 713, 714.
 - 2. gr. — 712, 713.
 - 3. gr. — 714, 715.
- 1936, nr. 85, 23. júní. *Lög um meðferð einkamála í héraði.*
 - XVII. kafli — 947, 948.
 - 5. gr. — 786.
 - 32. gr. — 562.
 - 35. gr. — 281.
 - 36. gr. — 562.
 - 46. gr. — 360, 361, 363, 619.
 - 70. gr. — 618.
 - 71. gr. — 1056.
 - 82. gr. — 986.
 - 92. gr. — 569.
 - 95. gr. — 466.
 - 96. gr. — 466.
 - 114. gr. — 538.
 - 115. gr. — 538.
 - 116. gr. — 361.
 - 118. gr. — 10, 389, 467, 570, 751.
 - 123. gr. — 817.
 - 129. gr. — 735.
 - 140. gr. — 488.
 - 193. gr. — 939, 944.
 - 200. gr. — 77, 468, 749, 752.
 - 201. gr. — 77, 747.
 - 206. gr. — 745.
 - 211. gr. — 354.
- 1936, nr. 133, 28. desember. *Reglugerð um tekjuskatt og eignarskatt.*
 - 16. gr. — 349.
- 1940, nr. 19, 12. febrúar. *Almenn hegningarlög.*
 - 12. gr. — 55, 460, 461.
 - 22. gr. — 84, 772, 776, 781.
 - 57. gr. — 84, 86, 406, 413, 495.
 - 60. gr. — 441, 442.
 - 68. gr. — 776.

- 71. gr. — 135.
- 74. gr. — 312, 695, 717.
- 75. gr. — 707.
- 76. gr. — 696.
- 77. gr. — 90, 140, 684, 695.
- 106. gr. — 647, 670, 684, 1016.
- 113. gr. — 704, 707, 708, 709, 717.
- 146. gr. — 346.
- 155. gr. — 67, 84, 86, 694, 695.
- 215. gr. — 255, 261, 749.
- 217. gr. — 441, 442, 460, 461.
- 218. gr. — 406, 413, 460, 495, 500.
- 234. gr. — 639, 645, 939, 943.
- 235. gr. — 639, 643, 644, 939, 943.
- 236. gr. — 639, 939, 943.
- 239. gr. — 944.
- 241. gr. — 461, 644, 939, 943.
- 244. gr. — 88, 89, 90, 140, 694, 695, 738.
- 245. gr. — 88, 89.
- 247. gr. — 775, 781.
- 248. gr. — 775, 781.
- 250. gr. — 772, 776, 781.
- 259. gr. — 67, 265, 738.
- 261. gr. — 68, 639, 643, 645.
- 264. gr. — 442, 629, 639, 646, 939, 943.
- 1940, nr. 83, 7. maí. *Lög um friðun arnar og vals.*
 - 1. gr. — 59.
 - 2. gr. — 59, 61.
- 1941, nr. 112, 9. október. *Lög um lax- og silungsveiði.*
 - 6. gr. — 849.
- 1941, nr. 20, 28. maí. *Lög um breytingu á lögum nr. 32, 14. júní 1929 um loftferðir.*
 - 975.
- 1941, nr. 30, 27. júní. *Lög um fjarskipti.*
 - 1. gr. — 842.
 - 2. gr. — 842, 1052.
 - 3. gr. — 837.
 - 10. gr. — 837, 840, 843, 1052.
- 1942, nr. 21, 20. maí. *Lög um stríðsgróðaskatt.*
 - 2. gr. — 346.
- 1942, nr. 61, 4. júlí. *Lög um málflytjendur.*
 - 461.
 - 4. gr. — 917.
 - 8. gr. — 638.
- 1943, nr. 16, 26. febrúar. *Lög um orlof.*
 - 3. gr. — 286, 924.

- 1943, nr. 64, 16. desember. Lög um birtingu laga og stjórnvaldaerindu.
7. gr. — 841.
- 1944, nr. 44, 5. apríl. Lög um vísindalega verndun fiskimiða landgrunnnsins.
— 579.
- 1944, nr. 33, 17. júní. Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands.
20. gr. — 281, 282.
27. gr. — 841.
60. gr. — 246, 247, 530, 531, 629, 759.
61. gr. — 281.
67. gr. — 55, 62, 598.
- 1945, nr. 66, 12. apríl. Lög um útsvör.
8. gr. — 927.
- 1946, nr. 12, 2. apríl. Raforkulög.
4. gr. — 1047.
5. gr. — 1047.
21. gr. — 1048, 1049.
23. gr. — 1048.
24. gr. — 1047.
26. gr. — 1042, 1045, 1048.
27. gr. — 1038, 1039, 1042, 1045, 1046, 1048, 1049.
31. gr. — 1048, 1049.
32. gr. — 1049.
37. gr. — 1046.
50. gr. — 1048.
53. gr. — 1048.
- 1946, nr. 29, 23. ágúst. Lög um hafnargerðir og lendingarbætur.
— 475, 476.
9. gr. — 474.
15. gr. — 474.
- 1946, nr. 41, 29. apríl. Lög um stofnlánadeild sjávarútvegsins við Landsbanka Íslands.
12. gr. — 370, 372.
- 1946, nr. 66, 17. júlí. Lög um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum.
4. gr. — 738.
58. gr. — 738.
- 1947, nr. 122, 11. júlí. Reglugerð um Rafveitusjóð Árnassýslu.
— 1046.
- 1947, nr. 65, 13. maí. Reglugerð um héraðsrafmagnsveitur ríkisins.
4. gr. — 1047.
5. gr. — 1047.
11. gr. — 1039, 1046, 1048.
- 1947, nr. 120, 10. júlí. Reglugerð fyrir Rafveitusjóð Rangárvallasýslu.
— 1046.

- 1948, nr. 14, 8. marz. Lög um ákvörðun fésekta.
— 307, 312.
- 1948, nr. 44, 5. apríl. Lög um vísindalega verndun fiskimiða landgrunnsins.
— 669, 735, 900.
3. gr. — 395, 579, 581, 670, 732, 736, 901.
- 1948, nr. 64, 21. apríl. Hafnarreglugerð fyrir Sandgerði í Miðnes-hreppi.
34. gr. — 473, 474, 475, 476.
44. gr. — 474, 475.
- 1948, 10. desember. Mannréttindayfirlýsing Sameinuðu þjóðanna.
— 598.
- 1949, nr. 18, 22. marz. Lög um kyrrsetningu og lögbann.
— 844.
10. gr. — 245.
11. gr. — 245.
26. gr. — 841.
- 1949, nr. 42, 23. maí. Erfðalög.
13. gr. — 601.
- 1949, nr. 41, 25. maí. Lög um gildistöku alþjóðasamnings um samræmingu nokkurra reglna varðandi loftflutninga milli landa.
— 81, 82, 1031, 1036.
- 1949, nr. 57, 25. maí. Lög um nauðungaruppboð.
4. gr. — 993, 994.
8. gr. — 420, 994.
9. gr. — 422, 993, 997.
32. gr. — 370.
- 1949, nr. 192, 24. nóvember. Reglugerð um Rafveitusjóð Eyjafjarðar-sýslu.
— 1038, 1039.
- 1950, nr. 46, 22. maí. Lög um breytingu á lögum nr. 85, 23. júní 1936, um meðferð einkamála í héraði.
1. gr. — 786.
- 1950, 4. nóvember. Mannréttindasáttmáli Evrópuráðsins.
— 600.
- 1950, nr. 107, 28. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 83/1940, um friðun arnar og vals.
— 59.
- 1951, nr. 12, 23. janúar. Gjaldskrá Héraðsrafmagnsveitna ríkisins fyrir Árnes-, Rangárvalla-, Borgarfjarðar-, Mýra-, Skagafjarðar-, Eyjafjarðar- og Þingeyjarsýslur.
— 1047.
- 1951, nr. 5, 29. janúar. Lög um breytingu á lögum nr. 5, 18. maí 1920 um bann gegn botnvörpuveiðum.
1. gr. — 395, 579, 670, 732, 736, 901.

- 1951, 8. maí. Viðbætur við varnarsamning lýðveldisins Íslands og Bandaríkjanna frá 5. maí 1951 um réttarstöðu liðs Bandaríkjanna og eignir þess.
 5. gr. — 106.
 6. gr. — 101, 105.
 12. gr. — 105.
- 1951, nr. 27, 5. marz. Lög um meðferð opinberra mála.
 2. gr. — 506.
- 1951, nr. 110, 19. desember. Lög um lagagildi varnarsamnings milli Íslands og Bandaríkjanna og um réttarstöðu liðs Bandaríkjanna og eignir þess.
 — 101, 105, 838.
- 1952, nr. 23, 1. febrúar. Lög um öryggisráðstafanir á vinnustöðum.
 26. gr. — 506, 508.
- 1952, 20. marz. Viðbótarsamningur við Mannréttindasáttmála Evrópuráðsins.
 — 600.
- 1952, nr. 222, 24. nóvember. Lögreglusamþykkt fyrir Húsavíkurkaupstað.
 1. gr. — 1016.
 3. gr. — 1016.
 44. gr. — 1016.
- 1952, nr. 73, 25. nóvember. Lög um tilkynningar aðsetursskipta.
 — 140.
- 1952, nr. 81, 8. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 44, 5. apríl 1948 um vísindalega verndun fiskimiða landgrunnsins.
 1. gr. — 395, 579, 670, 732, 736, 901.
- 1953, nr. 88, 24. desember. Lög um skipan innflutnings- og gjaldeyris-
 mála, fjárfestingarmála o. fl.
 11. gr. — 352.
- 1953, nr. 212, 28. desember. Reglugerð um skipan innflutnings- og
 gjaldeyrimála, fjárfestingarmála o. fl.
 15. gr. — 352.
 27. gr. — 352.
- 1954, nr. 11, 9. febrúar. Auglýsing um fullgildingu Evrópuráðssamnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis.
 — 600.
- 1954, nr. 20, 8. marz. Lög um váttryggingarsamninga.
 4. gr. — 218.
 7. gr. — 1002.
 11. gr. — 1001.
 18. gr. — 262, 1002.
 20. gr. — 262.
 34. gr. — 262.
 77. gr. — 1002.

1954, nr. 25, 13. apríl. Lög um brunatryggingar í Reykjavík.

6. gr. — 719, 721.

1954, nr. 38, 14. apríl. Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

4. gr. — 275, 281.

11. gr. — 276, 281, 283.

14. gr. — 276, 281, 282, 283, 284, 285, 286,

16. gr. — 269, 272.

17. gr. — 269.

1954, nr. 46, 14. apríl. Lög um tekjuskatt og eignarskatt.

— 340.

3. gr. — 49, 50, 52, 53.

4. gr. — 50, 52.

10. gr. — 340, 346, 350, 351, 353, 912, 916.

33. gr. — 50, 51, 908, 909, 916.

35. gr. — 50, 53, 900, 913, 916, 919, 920.

45. gr. — 590.

46. gr. — 908.

47. gr. — 344.

48. gr. — 344.

1954, nr. 58, 24. apríl. Áfengislög.

21. gr. — 88, 1026.

24. gr. — 5, 7, 63, 64, 65, 136, 138, 204, 205, 365, 366, 367, 687,
688, 738, 741, 744, 746, 895, 896, 897.

44. gr. — 1026.

45. gr. — 5, 7, 63, 64, 136, 138, 205, 365, 366, 367, 687, 688, 738,
741, 746, 895, 896.

49. gr. — 746, 747.

1954, nr. 63, 21. apríl. Lög um fuglafriðun og fuglavernd.

— 59, 62.

8. gr. — 55.

9. gr. — 55.

1954, nr. 87, 15. júní. Reglugerð um orlof og veikindaforföll starfsmanna ríkisins.

1. gr. — 269, 272.

6. gr. — 270, 272.

1954, nr. 95, 30. júní. Auglýsing um breytingu á reglugerð fyrir Rafveitusjóð Eyjafjarðarsýslu, nr. 192, 24. nóvember 1949.

— 1038, 1039.

1955, nr. 22, 3. maí. Lög um breytingar á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.

4. gr. — 86, 406, 413, 461, 495.

7. gr. — 441, 442.

1955, nr. 33, 14. maí. Lög um samræmingu á mati fasteigna.

— 599.

1955, nr. 107, 24. maí. Gjaldskrá héraðsrafmagnsveitna ríkisins.

— 1047.

- 1955, nr. 100, 10. ágúst. Hafnarreglugerð fyrir Ísafjarðarkaupstað.
14. gr. — 584.
- 1955, 28. september. Viðbótarsamningur um breytingar á alþjóðasamningi um samræmingu nokkurra reglna varðandi loftflutninga milli landa, er undirritaður var í Varsjá 12. október 1929. (Haagsamningurinn).
— 82.
13. gr. — 1031.
- 1955, nr. 147, 30. desember. Reglugerð um tekjuskatt og eignarskatt.
8. gr. — 50, 52, 53.
29. gr. — 346, 348, 352, 353.
87. gr. — 917.
- 1956, nr. 5, 10. janúar. Reglugerð um útrýmingu heilsuspillandi íbúða.
— 421, 996.
- 1956, nr. 20, 1. marz. Lög um breytingu á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.
— 738.
- 1956, nr. 24, 29. marz. Lög um almannatryggingar.
30. gr. — 239.
86. gr. — 239.
- 1956, nr. 46, 5. apríl. Lög um breytingu á lögum nr. 41, 25. maí 1949 um gildistöku alþjóðasamnings um samræmingu nokkurra reglna varðandi loftflutninga milli landa.
— 82, 1031.
- 1956, nr. 64, 6. apríl. Auglýsing um breytingu á hafnarreglugerð fyrir Akraneskaupstað, nr. 207, 7. nóvember 1947, sbr. reglugerð nr. 107, 6. ágúst 1954 og 22, 21. febrúar 1955 um breytingu á þeirri reglugerð.
16. gr. — 609.
31. gr. — 609.
- 1956, nr. 57, 10. apríl. Lög um prentrétt.
16. gr. — 645, 646.
22. gr. — 629, 639, 646, 939, 943.
- 1956, nr. 68, 17. ágúst. Lög um tollheimtu og tolleftirlit.
— 772, 781.
32. gr. — 775.
33. gr. — 775.
38. gr. — 346, 347, 352.
39. gr. — 776, 782.
45. gr. — 775.
50. gr. — 775.
- 1957, nr. 8, 16. febrúar. Lög um breytingu á lögum nr. 16, 26. febrúar 1943 um orlof.
3. gr. — 924.
- 1957, nr. 41, 13. marz. Reglugerð um tollheimtu og tolleftirlit.
— 772, 781.

46. gr. — 775.
48. gr. — 775.
102. gr. — 775.
- 1957, nr. 14, 20. marz. Lög um breytingu á lögum nr. 38/1954, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.
1. gr. — 272.
- 1957, nr. 90, 28. maí. Auglýsing um breytingu á samþykkt nr. 104, 24. ágúst 1944, um lokunartíma sölubúða og sölustaða og takmörkun á vinnutíma sendisveina í Reykjavík, með breytingum 12. febrúar 1947 og 13. nóvember 1948.
1. gr. — 705.
- 1957, nr. 42, 1. júní. Lög um húsnæðismálastjórn, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðabygginga, breytingar á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.
— 421, 996.
- 1957, nr. 44, 3. júní. Lög um skatt á stóreignir.
— 591, 592, 593, 594, 600.
1. gr. — 598.
2. gr. — 596, 599, 601.
4. gr. — 604.
6. gr. — 598, 603.
7. gr. — 596.
9. gr. — 598, 599.
10. gr. — 598, 599, 602.
- 1957, nr. 53, 5. júní. Lög um lax- og silungsveiði.
6. gr. — 849.
- 1957, nr. 95, 28. júní. Reglugerð um skatt á stóreignir.
23. gr. — 599, 602.
- 1957, nr. 155, 5. september. Reglugerð um útrýmingu heilsuspillandi íbúða.
— 996.
5. gr. — 421, 993.
- 1958, nr. 16, 9. apríl. Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og um rétt þess og fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla.
1. gr. — 236.
4. gr. — 237, 238, 239, 240.
6. gr. — 236.
7. gr. — 236.
- 1958, nr. 28, 18. apríl. Reglugerð um útvarpsrekstur ríkisins.
1. gr. — 840.
- 1958, nr. 26, 2. maí. Umferðarlög.
4. gr. — 136, 138, 205.
14. gr. — 205.
25. gr. — 5, 7, 8, 63, 64, 134, 135, 136, 138, 205, 265, 365, 366, 686, 738, 895, 896.

26. gr. — 136, 138, 205, 255, 261, 689, 1012, 1014.
27. gr. — 134, 136, 138, 159, 738.
37. gr. — 205, 255, 261, 689, 896, 1012, 1014.
38. gr. — 205.
41. gr. — 136, 138, 205.
45. gr. — 533, 689.
46. gr. — 249, 533, 963, 964, 1012, 1015.
47. gr. — 533, 895.
48. gr. — 689.
49. gr. — 159, 205, 255, 261, 964, 1060.
50. gr. — 88, 159, 205.
53. gr. — 63, 64.
66. gr. — 159.
74. gr. — 1060.
80. gr. — 5, 7, 8, 63, 64, 88, 136, 138, 205, 255, 261, 265, 365,
366, 686, 688, 689, 738, 895, 896, 1012.
81. gr. — 6, 7, 8, 63, 64, 65, 134, 136, 204, 205, 255, 261, 365,
367, 687, 688, 895, 896, 897.
- 1958, 10. desember. Mannréttindayfirlýsing Sameinuðu þjóðanna.
— 600.
- 1958, nr. 70, 30. júní. Reglugerð um fiskveiðilandhelgi Íslands.
1. gr. — 579, 900, 901.
4. gr. — 581.
6. gr. — 579, 581, 901.
- 1958, nr. 87, 29. ágúst. Reglugerð um viðauka við reglugerð nr. 70,
30. júní 1958 um fiskveiðilandhelgi Íslands.
1. gr. — 579, 581, 900.
2. gr. — 579, 900.
- 1958, nr. 194, 8. desember. Auglýsing um greiðslu á stóreignaskatti.
— 592.
- 1959, nr. 6, 17. febrúar. Lög um breytingu á lögum nr. 5, 18. maí 1920
um bann gegn botnvörpuveiðum.
1. gr. — 395, 579, 669, 732, 736, 900.
- 1959, nr. 34, 6. marz. Gjaldskrá héraðsrafmagnsveitna ríkisins.
— 1047.
- 1959, nr. 19, 24. apríl. Lög um sameign í fjölbýlishúsum.
11. gr. — 1051.
13. gr. — 1051.
- 1959, nr. 50, 31. júlí. Lög um eftirlit með skipum.
31. gr. — 947.
45. gr. — 740, 747.
46. gr. — 739, 740, 748.
47. gr. — 745, 746, 748.
- 1959, 21. desember. Alþjóðafjarskiptasamningur.
— 840, 841.

1960, nr. 4, 20. febrúar. Lög um efnahagsmál.

8. gr. — 316, 319.

1960, nr. 10, 22. marz. Lög um söluskatt.

2. gr. — 799, 800, 803, 805, 807, 810, 812, 813.

3. gr. — 798, 804, 810.

4. gr. — 795, 797, 798, 799, 800, 801, 803, 805, 807, 808, 810, 812, 813.

5. gr. — 797, 799, 803, 805, 810, 812.

6. gr. — 797, 798, 799, 801, 803, 804, 805, 808, 810, 811, 812, 813.

7. gr. — 798, 804, 811.

9. gr. — 797, 803, 810.

11. gr. — 795, 801, 808.

12. gr. — 797, 803, 810.

1960, nr. 15, 31. marz. Reglugerð um söluskatt.

— 797, 803, 810.

9. gr. — 798, 800, 804, 805, 807, 811, 812, 813.

1960, nr. 30, 25. maí. Lög um skipan innflutnings- og gjaldeyris-
mála o. fl.

4. gr. — 352.

8. gr. — 175.

12. gr. — 166, 175, 352.

1960, nr. 79, 27. maí. Reglugerð um skipan gjaldeyris- og innflutn-
ingsmála o. fl.

17. gr. — 352.

24. gr. — 352.

1960, nr. 35, 30. maí. Lög um lögheimili.

2. gr. — 465.

12. gr. — 463.

13. gr. — 463.

14. gr. — 463.

1960, nr. 95, 31. maí. Reglugerð um sölu og útflutning á vörum.

1. gr. — 166, 168, 175.

5. gr. — 166, 168, 175.

1960, nr. 96, 31. maí. Auglýsing um sölu og útflutning á vörum.

— 166, 168, 175.

1960, nr. 58, 28. júní. Lög um bann við okri, dráttarvesti o. fl.

5. gr. — 293.

1960, nr. 61, 22. júlí. Auglýsing um fullgildingu nýs alþjóðafjarskipta-
samnings.

— 840, 841.

1960, nr. 84, 20. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 4, 20. febrúar
1960 um efnahagsmál.

1. gr. — 314, 316, 319, 320, 321.

1960, nr. 216, 22. desember. Gjaldskrá um heimtaugagjöld til héraðs-
rafmagnsveitna ríkisins í kaupstöðum, kaптúnnum og þorpum.

— 1049.

1961, nr. 28, 18. febrúar. Gjaldskrá héraðsrafmagnsveitna ríkisins.
— 1047.

1961, nr. 3, 11. marz. Reglugerð um fiskveiðilandhelgi Íslands.

1. gr. — 395, 669, 732.

2. gr. — 395, 669, 732, 736.

3. gr. — 579, 900, 901.

4. gr. — 581.

7. gr. — 395, 579, 581, 670, 732, 736, 901.

1961, nr. 80, 3. ágúst. Bráðabirgðalög um ráðstafanir vegna ákvörðunar Seðlabanka Íslands um nýtt gengi íslenskrar krónu.

7. gr. — 314, 317, 319, 320.

1961, nr. 82, 21. ágúst. Lög um meðferð opinberra mála.

IV. kafli — 746.

5. gr. — 740, 747.

6. gr. — 738, 739, 740, 744, 748.

25. gr. — 744, 746.

37. gr. — 87.

73. gr. — 707.

74. gr. — 744, 745.

80. gr. — 87.

110. gr. — 735.

115. gr. — 781.

124. gr. — 739.

130. gr. — 395.

140. gr. — 669.

141. gr. — 6, 7, 669, 707, 897.

145. gr. — 66, 405.

150. gr. — 207, 216.

171. gr. — 737, 741.

1962, nr. 8, 14. marz. Erfðalög.

29. gr. — 601.

1962, nr. 24, 7. apríl. Lög um breytingu á lögum nr. 50, 31. júlí 1959 um eftirlit með skipum.

1. gr. — 739, 740, 748.

2. gr. — 746.

1962, nr. 28, 16. apríl. Lög um ráðstafanir vegna ákvörðunar Seðlabanka Íslands um nýtt gengi íslenskrar krónu.

— 322.

7. gr. — 314, 317, 320, 321, 323.

1962, nr. 55, 28. apríl. Lög um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

5. gr. — 269, 271, 272.

21. gr. — 272.

1962, nr. 57, 18. apríl. Lög um Hæstarétt Íslands.

13. gr. — 247, 530, 531, 759, 1040.

16. gr. — 236, 246, 247, 266, 530, 758, 759.

20. gr. — 218, 266, 551, 629, 630, 994.

36. gr. — 993, 994.

39. gr. — 9, 230.

45. gr. — 295, 370, 505, 584.

53. gr. — 995.

1962, nr. 62, 21. apríl. Lög um síldarútvegsnefnd og útflutning salt-aðrar síldar.

3. gr. — 158, 159, 161, 162.

7. gr. — 158, 159, 162.

11. gr. — 158, 159, 162.

1962, nr. 69, 28. apríl. Lög um tekjustofna sveitarfélaga.

III. kafli — 935.

9. gr. — 935.

12. gr. — 932, 934, 935, 936.

30. gr. — 463.

1962, nr. 81, 21. júní. Reglugerð um aðstöðugjald.

8. gr. — 935, 936.

1962, nr. 98, 29. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 28, 17. apríl 1962, um ráðstafanir vegna ákvörðunar Seðlabanka Íslands um nýtt gengi íslenskrar krónu.

— 317.

1963, nr. 47, 11. marz. Reglugerð um breytingu á hafnarreglugerð fyrir Sandgerði í Miðneshreppi, nr. 64, 21. apríl 1948, sbr. reglugerðir nr. 121, 27. september 1954 og nr. 194, 16. nóvember 1960.

1. gr. — 473, 474, 475, 476.

1963, nr. 9, 6. júlí. Auglýsing um gildistöku viðbótarsamnings frá 28. september 1955 við Varsjársmninginn um loftflutninga frá 12. október 1929.

— 82.

1963, nr. 40, 30. apríl. Lög um almannatryggingar.

29. gr. — 239.

1963, nr. 56, 30. apríl. Lög um lögreglumenn.

5. gr. — 670, 684.

1963, nr. 74, 5. júlí. Auglýsing um laun ríkisstarfsmanna, reglur um vinnutíma, yfirvinnugreiðslur o. fl. samkvæmt dómi Kjaradóms 3. júlí 1963.

11. gr. — 273.

1963, nr. 240, 6. desember. Samþykkt um afgreiðslutíma verzlana í Reykjavík, o. fl.

1. gr. — 709, 715.

2. gr. — 706, 709, 715.

3. gr. — 704, 706, 713, 714.

11. gr. — 704, 712, 714.

12. gr. — 706, 709, 715.

13. gr. — 705.

1963, nr. 66, 31. desember. Siglingalög.

7. gr. — 11.

- 199. gr. — 11, 199, 387.
- 200. gr. — 11.
- 205. gr. — 11.
- 206. gr. — 11, 486.
- 207. gr. — 12, 486.
- 208. gr. — 12.
- 216. gr. — 194, 987.
- 217. gr. — 12.
- 221. gr. — 12.
- 222. gr. — 12.
- 231. gr. — 987.
- 232. gr. — 791, 794, 988, 991.
- 239. gr. — 746.
- 1963, nr. 67, 31. desember. *Sjómannalög.*
 - 32. gr. — 981.
 - 43. gr. — 986.
 - 85. gr. — 738, 739.
 - 89. gr. — 739.
- 1963, nr. 245, 31. desember. *Reglugerð um tekjuskatt og eignarskatt.*
 - 29. gr. — 343, 351, 353.
- 1964, nr. 15, 31. janúar. *Auglýsing um breytingu á samþykkt um afgreiðslutíma verzlana í Reykjavík o. fl., nr. 240, 6. desember 1963.*
 - 704, 705, 709, 713, 715.
- 1964, nr. 51, 15. maí. *Reglugerð um gerð og búnað ökutækja o. fl.*
 - 31. gr. — 1055.
- 1964, nr. 51, 10. júní. *Lög um tekjustofna sveitarfélaga.*
 - 12. gr. — 932.
 - 30. gr. — 463, 465.
- 1964, nr. 151, 28. júlí. *Samþykkt um breytingu á samþykkt nr. 240, 6. desember 1963 um afgreiðslutíma verzlana í Reykjavík o. fl.*
 - 712, 713, 714.
 - 3. gr. — 704, 705.
- 1964, nr. 55, 17. júlí. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
 - 11. gr. — 350, 351, 353.
- 1965, nr. 52, 12. marz. *Reglur um breytingu á reglum nr. 11, 20. janúar 1953, um eftirlit með skipum og öryggi þeirra.*
 - V. fl.

IV. EFNISKRÁ TIL YFIRLITS.

Bls.

Aðfarargerðir. Sjá fjárnám, innsetningargerðir, kyrrsetning, lögbann, lögtak.	
Aðgerðarleysi. Sjá tómleiti.	
Aðild 128, 182, 189, 294, 477, 561, 789, 791, 837, 921, 927, 949,	1000, 1038
Aðstöðugjald. Sjá skattar.	
Atvinnulöggjöf	158, 163
Atvinnuréttindi	2, 63, 134, 201, 254, 364, 685, 772, 894
Ábyrgð	11
Ábyrgð á verkum annarra 22, 100, 129, 207, 240, 294, 331, 375,	
440, 477, 504, 540, 570, 608, 921, 949, 1000, 1031, 1055	
Áfengislög	2, 63, 134, 201, 364, 685, 894
Áfrýjun 9, 134, 246, 294, 369, 504, 529, 550, 628, 758, 992, 1038	
Áfrýjunarleyfi:	
a) Áfrýjunarfrestur liðinn 9, 19, 100, 112, 128, 141, 177, 182,	
217, 231, 236, 275, 294, 423, 436, 468, 488, 550, 561, 570,	
582, 628, 764, 783, 786, 814, 907, 1015, 1051	
b) Áfrýjunarfjárhæð nær eigi kr. 5.000.00 . 236, 246, 266, 529, 758	
c) Áfrýjunarleyfi ógilt	246, 529, 758
Ný gögn lögð fyrir Hæstarétt:	
a) Einkamál 22, 141, 266, 323, 331, 440, 568, 608, 814, 845,	
924, 949, 980, 1000, 1010, 1016, 1051	
b) Opinber mál 2, 63, 201, 364, 389, 576, 647, 685, 688, 722,	
772, 898	
Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.	
Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.	
Barnsfaðernismál	354
Bifreiðar:	
a) Einkamál	262, 375, 949, 1055
b) Opinber mál 2, 63, 134, 201, 254, 364, 685, 688, 894, 1010	
Björgun	11, 194, 382, 488
Blóðrannsókn	2, 63, 134, 201, 354, 364, 685, 741, 894
Botnvörpuveiðar. Sjá fiskveiðabrot.	
Dómar	40
Dómarar. Sjá réttarfarsvitur.	
Samdómendur í héraði:	
Fasteignir	40, 423, 550, 561, 764
Fiskveiðabrot	389, 576, 647, 898
Sjó- og verzlunardómur 9, 11, 69, 90, 194, 251, 382, 477,	
488, 582, 608, 696, 789, 792, 980, 985, 1031	
Skaðabótamál	22, 40, 294, 432, 504, 540, 1000

	Bls.
Vátryggingamál	217, 696, 1000
Verkkaup, vinnulaun	177, 814, 827
Dómenda ekki getið í héraðsdómi 47, 69, 477, 795, 801, 808,	845, 985
Ýmis atriði	63, 87, 90, 535
Dómkvaðning	718
Dómstólar	77, 100, 246, 275, 529, 728, 737, 741, 985
Eignarréttarfyrrvari	231
Eignarréttur. Sjá fasteignir, kaup og sala, landamerkjамál ..	614
Einkaréttur	473
Endurgreiðsla	112, 128, 827, 1038
Fasteignir	40, 112, 423, 764, 971, 992
Félög	47, 128
Firma	921
Fiskveiðabrot	389, 576, 647, 722, 898
Fiskverzlun. Sjá atvinnulöggjöf.	
Fjarskipti	837, 1051
Fjárnám	9, 189, 436
Flugfarmbréf	1031
Forkaupsréttur	992
Fógetagerðir. Sjá fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lög- bann, lögtak.	
Framkrafa	927
Frávísun:	
A. Einkamál.	
a) Frá héraðsdómi 112, 360, 388, 465, 468, 568, 750, 754,	783
b) Frá Hæstarétti	189, 246, 419, 529, 550, 758, 1038
B. Opinber mál	737, 741
Frelsissvipting. Sjá skaðabætur	207
Frestur	945
Fuglafriðun. Sjá náttúruvernd.	
Fyrning kröfuréttinda	591, 789, 791, 985
Geðrannsókn	207
Gerðardómur	561
Gjafsókn. Gjafvörn 207, 294, 331, 354, 369, 462, 540, 845, 949,	1051
Gjaldþrot. Sjá leiga, protabú.	
Greiðslugeymsla	69
Gæzluvarðhald. Sjá skaðabætur	207
Hafnarlög	473
Helgidagalöggjöf	307
Heimvísun. Sjá ómerking.	
Hlutfélög	128
Húftrygging. Sjá vátrygging.	
Innsetningargerðir	231, 1051
Innsiglisrof. Sjá verzlun.	
Ítrekun brots	134

	Bls.
Getnaðartími	354
Ýmsar matsgerðir og skoðanir eftir tímaröð í dómasafni 287, 389, 423, 432, 488, 576, 608, 647, 722, 764, 814, 827, 845, 898, 949	
Örorka.	
Örorkumat framkvæmt af læknum 22, 294, 331, 375, 540, 570, 1015	
Öryggiseftirlit ríkisins.	
Öryggismálastjóri lýsir álitinu á orsökum vinnuslyss	504
Málflutningsmenn. Sjá lögmenn.	
Málsfjárhæð. Sjá áfrýjunarleyfi.	
Málskostnaður.	
a) Einkamál	22, 504
b) Opinber mál	2, 66, 405, 647
Meðsök. Sjá skaðabætur	22, 440, 494, 504, 540, 949, 1055
Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.	
Miskabætur. Sjá skaðabætur.	
Niðurfelling máls. Sjá útivist aðilja.	
Náttúruvernd	54
Neyðarvörn	54
Niðurfelling máls. Sjá útivist aðilja.	
Opinber mál. Sjá atvinnulöggjöf, bifreiðar, einkaréttur, fisk- veiðabrot, hafnarlög, helgidagalöggjöf, innsiglisrof, land- helgisbrot, líkamsáverka, refsingar, skilasvik, skjalafals, tolllagabrot, umferðarlög, verzlun, þjófnaður.	
Opinberir starfsmenn	266, 275
Ómaksbætur	368, 824, 998
Ómerking	40, 77, 112, 465, 468, 752, 784, 786, 937
Ómerking ummæla. Sjá refsingar, ærumeiðingar.	
Prentaréttur. Sjá ærumeiðingar.	
Refsingar 2, 63, 66, 83, 87, 134, 139, 158, 163, 201, 254, 307, 364, 389, 404, 440, 473, 494, 576, 628, 647, 685, 688, 693, 704, 722, 772, 894, 898	
Einstakar refsitgundir og önnur viðurlög:	
a) Sekt dæmd og varðhald sem vararefsing 2, 158, 163, 254, 307, 364, 389, 473, 576, 628, 688, 722,	898
b) Fangelsi dæmt	66, 87, 139, 647, 693, 772
c) Varðhald dæmt	63, 134, 201, 405, 685, 894
d) Upptaka eigna dæmd	389, 576, 722, 898
e) Svípting ökuleyfis dæmd 2, 63, 134, 201, 254, 364, 685,	894
f) Svípting verzlunarleyfis dæmd	772
g) Skilorðsbundin refsing dæmd	83, 405, 494
h) Ákvörðun refsingar frestað	440
i) Refsing látin niður falla	704
j) Ómerking ummæla	440, 628, 837
Réttarfar. Sjá aðild, áfrýjun, dómar, dómarar, dómstólar, fjár- nám, frávisun, frestur, gjafsókn, gjafvörn, gæzluvarðhald,	

kyrrsetning, kærumál, lögbann, lögtak, mat og skoðun, máls-
kostnaður, opinber mál, ómaksbætur, ómerking, réttarfars-
vítur, sáttir, sératkvæði, sjó- og verzlunardómur.

Réttarfarsvítur	63, 87, 440, 535, 685, 764,	824
Sáttir	783,	786
Sératkvæði	69, 246, 504, 529, 582, 696, 704, 728, 971, 992,	1051
Sjó- og verzlunardómur 9, 11, 69, 77, 90, 194, 251, 382, 468, 477,	488, 582, 608, 696, 789, 792, 980, 985,	1031
Sjóveð	11, 69, 194, 488, 789, 792, 980,	985
Skaðabætur:		
a) Innan samninga	40, 69, 275,	764
b) Utan samninga 22, 54, 66, 129, 139, 141, 207, 294, 331, 375,	405, 432, 440, 477, 494, 504, 540, 570, 582, 608, 629, 693,	927, 949, 1000, 1015, 1031, 1055

Skattar:

a) Aðstöðugjald	931
b) Skattur á stóreignir	591
c) Söluskattur	795, 801, 808
d) Tekjuskattur	47, 339, 907
e) Útsvar	462, 924

Skattur á stóreignir. Sjá skattar.

Skilasvik	772
Skilorðsbundnir refsíðómar	83, 87, 139, 405, 494
Skjalafals	66, 83, 693
Skuldamál	9, 19, 90, 177, 236, 266, 323, 414, 827, 921
Stefnubirting	465, 568
Stjórnarskráin	54, 246, 529, 758
Stjórnsýsla	266, 275, 837, 907, 1038

Söluskattur. Sjá skattar.

Tekjuskattur. Sjá skattar.

Tékkar. Sjá skjalafals.

Togveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

Tolllagabrot. Sjá skilasvik	772
Tómlæti	614
Traustnám	231
Umferðarlög. Sjá áfengislög og bifreiðar 2, 63, 134, 201, 364,	688, 894, 1010

Uppboð	419, 992
Uptaka	389, 576, 722, 898
Útivist aðilja 1, 9, 53, 54, 368, 756, 757, 758, 823, 824, 998,	999
Útsvar. Sjá skattar.	

Varnarlið Bandaríkjna Norður-Ameríku	100
Vátrygging	182, 217, 262, 313, 369, 375, 696, 1000
Veð. Sjá sjóveð	369
Verzlun. Sjá helgidagalöggjöf, kvöldsala, innsiglisrof ..	307, 704
Vextir	287

	Bls.
Vinnulaun. Vinnusamningar. Sbr. skuldamál 69, 90, 100, 177, 236, 251, 266, 789, 792, 804, 824, 921, 980,	985
Vinnuslys. Sjá skaðabætur 22, 294, 331, 504, 570, 927,	949
Vixilmál. Vixlar	240
Þjáningabætur. Sjá skaðabætur.	
Þjófnaður 87, 139,	693
Þrotabú	112
Ærumeiðingar 440, 62S, 824,	937
Ölvun. Sjá áfengislög.	
Örorka 22, 294, 504, 540, 570,	1015
Öryggiseftirlit ríkisins	504

V. EFNISKRÁ.

Aðfarargerðir. Sjá fjárnám, innsetningargerðir, kyrrsetning, lögbann, lögtak.

Aðgerðarleysi. Sjá tómlæti.

Bls.

Aðild.

- H samdi við stjórnarformann og prókúruhafa hlutafélagsins F um kaup á hlutabréfi í félaginu. Greiddi hann forsvarsmönnum þess félags verð bréfsins, en fékk það eigi afhent. F h/f var síðar lagt niður og tók BK h/f við réttindum og skyldum þess. H krafði BK h/f um kaupverðið og var dæmt, að BK h/f bæri ábyrgð að lögum á viðtöku fyrirvarsmanna F h/f, á nefndu fé úr hendi H 128
- Í máli á hendur útgerðarfélagi vegna slyss manns um borð í togara félagsins, var togarinn seldur á nauðungaruppboði meðan málið var rekið í héraði og lagður ríkissjóði út sem ófullnægðum veðhafa. Gerðist ríkissjóður þá meðalgönguaðili í málinu. Greiddi ríkissjóður dæmdar bætur og krafði váttryggingarfélagið S, sem selt hafði eiganda skipsins ábyrgðartryggingu, um greiðslu tryggingarfjárins 182
- Þ átti dómkröfu á hendur R og gerði fjárnám í lausafjármunum, er talið var, að R ætti í vörzlum S. S kvaðst eiga umrædda muni og áfrýjaði því fjárnáminu til Hæstaréttar .. 189
- Eftir uppsögu héraðsdóms andaðist stefnandi máls. Dánarbú hans tók við aðild málsins í Hæstarétti 294, 561
- Aðilja stefnt til réttargæzlu 477, 789, 791, 921, 927, 949, 1000
- Ríkisútvarpið krafðist þess, að lögbann yrði lagt við þeirri starfsemi S að veita viðtöku sjónvarpsefni frá sjónvarpstöð varnarliðsins á Keflavíkurflugvelli og endurvarpa því. Dæmt, að lög nr. 68/1934 geymi engin ákvæði, sem heimfæra megi undir sjónvarp varnarliðsins og endurvarp frá því. Heimild til reksturs þessa sjónvarps og endurvarps frá því verði að sækja í ákvæði laga nr. 3/01941, en þar sé póst- og símamálaráðherra heimilað að veita einstökum mönnum, félögum eða stofnunum rétt til að stofna eða reka fjarskiptaviðskipti hér á landi. Ríkisútvarpið eigi því hér ekki aðild að og var lögbanns synjað 837
- Héraðsrafmagnsveitur ríkisins lögðu heimtaug í nýbyggt hús B. Kröfu rafmagnsveitunnar B um heimtaugagjald, sem hann greiddi með fyrirvara og krafði síðan aftur úr hendi

rafveitnanna. Dæmt, að B hefði notið framlags og fyrir-
greiðslu um innlagningu rafmagns í hið nýja hús sitt og
sýslumanni Eyjafjarðarsýslu hefði borið að heimta úr hans
hendi gagngjald samkvæmt þeim lögum og reglugerð, sem
um það giltu. Eigi lægi fyrir í málinu, að sýslumaður hefði
heimt meira úr hendi B, en sem nam því gagngjaldi, er
honum bar að greiða. Yrði því B að halda sér að sýslu-
sjóði Eyjafjarðarsýslu, áður en til mála kæmi, að hann
gæti gert kröfur á hendur rafmagnsveitunum. Að svo vöxnu
máli var krafa B á hendur héraðsrafmagnsveitunum eigi
til greina tekin 1038

Aðstöðugjald. Sjá skattar.

Atvinnulöggjöf.

Manni, er lét hefja sildarsöltun fyrir þann tíma, er Sildar-
útvegsnefnd hafði heimilað söltun, dæmd refsing vegna
þessarar háttsemi sinnar samkvæmt 1. mgr. 3. gr. og 7. gr.
laga nr. 62/1962 158

Fyrirsvarsmenn hraðfrystihúss ásamt aðstoðarmanni einum,
sömdu við brezkt fyrirtæki um kaup á framleiðsluvörum
hraðfrystihússins og fengu lán í Bretlandi út á sölusamning
þennan. Ekki hafði verið aflað útflutningsleyfa né heim-
ildar til að bjóða vörur þessar til sölu á erlendum markaði.
Þessi háttsemi var talin varða við 1. gr., sbr. 5. gr. reglu-
gerðar nr. 95/1960, sbr. auglýsingu 96/1960, sbr. 8. gr., sbr.
12. gr. laga nr. 30/1960 og fyrirsvarsmönnum fyrirtækisins
svo og aðstoðarmanni þeirra dæmd refsing 163

Atvinnuréttindi. Sjá refsingar.

Dæmd svipting ökuleyfis bifreiðastjóra 2, 63, 134, 201, 254,
364, 685, 894
Dæmd svipting verzlunarleyfis 772

Ábyrgð.

V/b E lenti í neyð í beinu framhaldi af björgun m/s K, en var
bjargað af v/b V. Eiganda og áhöfn v/b E voru dæmd
björgunarlaun vegna björgunar m/s K og eiganda og áhöfn
v/b V voru dæmd björgunarlaun úr hendi eiganda v/b E.
Eigandi og áhöfn v/b V átti sjóveðrétt í hluta eiganda v/b
E í björgunarlauninum, en þar sem hann hafði fengið
björgunarlaunin greidd, var dæmt, að hann bæri ábyrgð
á greiðslu björgunarlauna til v/b V samkvæmt 222. gr.
laga nr. 66/1963 11

Ábyrgð á verkum annarra.

Húsasmiðameistari tók að sér kirkjubyggingu. Verkstjóri hans

- sá eigi um, að fullnægjandi vinnupallar væru gerðir til öryggis smiðum, er þar unnu. Þá lét hann það viðgangast, að smiðir stæðu á notuðum trjám, sem voru svo óhrein, að eigi mátti sjá galla á þeim. Smiður einn stóð á tré, er brotnaði, og hlaut smiðurinn meiðsl. Fébótaábyrgð lögð á húsasmiðameistarann 22
- Dæmt, að ríkissjóður beri ábyrgð á því, að yfirstjórn varnarliðs Bandaríkja Norður-Ameríku á Íslandi bærust eigi á réttum tíma fullnægjandi skýrslur um ráðningarkjör manna hjá íslenskum aðiljum, er sams konar störf vinna hjá varnarliðinu 100
- Hinn 10. ágúst 1956 samdi H við stjórnarformann og prókúrhafa hlutafélags, er rak bifreiðastöð, um kaup á einu hlutabréfi í félaginu fyrir kr. 10.000.00. H greiddi kaupverðið á sama ári til fyrirsvarsmanna hlutafélagsins, en fékk eigi hlutabréfið. Dæmt, að hlutafélagið bæri gagnvart H ábyrgð að lögum á viðtöku fyrirsvarsmanna félagsins á nefndum kr. 10.000.00 og félaginu því dæmt að endurgreiða H umrætt fé 129
- Aðili sótti ríkissjóð um bætur fyrir gæzluvarðhaldsvist og geðheilbrigðisrannsókn, sem hann varð að þola í sambandi við rannsókn út af kæru á hendur honum fyrir þjófnað. Dæmt var, að eins og sakargögnum væri háttað, brysti skilyrði til að dæma honum bætur, sbr. 2. tl. 1. mgr. 150. gr. laga nr. 82/1961. Var ríkissjóði því dæmd sýkna 207
- Þeir I og Ó stofnuðu firmað S í febrúarmánuði 1963 og bar hvor um sig ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum firmans. I var veitt prókúruumboð fyrir firmað. Á tímabilinu 24. febrúar 1964 til 20. marz s. á. samþykkti I f. h. S níu víxla. Hinn 6. júní 1964 birtist í Lögbirtingablaðinu tilkynning frá þeim I og Ó um, að Ó hefði selt I eignarhlut sinn í fyrirtækinu, og allar skuldbindingar þess væru honum óviðkomandi frá 1. janúar 1964. Dæmt, að þar sem fyrirtækið S væri samþykkjandi þeirra víxla, er málið fjallaði um, og Ó hefði borið ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum fyrirtækisins, er víxlarnir voru samþykktir, bæri honum að greiða víxilskuldirnar 240
- J var lifrarbræðslumaður á togara. Það slys varð, að bræðsluker sprakk og slasaðist J. Krafði hann eiganda togarans um bætur. Dæmt, að ósannað væri, að orsakir slyssins mætti rekja til vanrækslu togaraeigandans eða manna, sem hann bæri ábyrgð á. Var togaraeigandanum því dæmd sýkna .. 294
- J var verkstjóri við bryggjugerð á vegum K. Var unnið að niðurrekstri bryggjustaura með fallhamri. Eitt sinn hugðist J laga kaðal um staur, sem verið var að reka niður.

- Hrasaði hann og sló hendinni í staurinn. Í sama augna-
blikki féll fallhamarinn á hönd J og stórmeiddi hann. J
krafði K um bæt看 vegna þessa. Eigi var talið fram komið,
að slys þetta hefði orðið fyrir handvömm manna þeirra,
er K bar ábyrgð á. Var K því dæmd sýkna 331
- Árekstur varð milli bifreiðanna E og Ö á blindhæð einni í
Borgarfirði. Við áreksturinn slasaðist M, sem var farþegi
í bifreiðinni Ö og eiginkona eiganda og ökumanns þeirrar
bifreiðar. M krafði eiganda bifreiðarinnar E og félag það,
sem vátryggt hafi þá bifreið, um bæt看 vegna slyssins.
Dæmt, að M gæti sótt eiganda og vátryggjanda bifreiðar-
innar E um fullar fébæt看, enda ætti ökumaður E sök á
árekstrinum og skipti ekki máli þótt ökumaður Ö ætti ein-
hverja meðsök 375
- V gekk í verzlun eina til viðskipta. Rann hann á dyrapalli fyrir
dyrum verzlunarinnar, féll við og fótbrotnaði. Krafði V
eigendur verzlunarinnar um bæt看 vegna þessa, þar sem
pallur þessi væri óforsvaranlega háll. Sérfróðir menn töldu,
að slitlag á palli þessum væri hálla en venjulegur stein-
steyptur flötur. Fram kom, að notkun efnis þess, sem slit-
lag pallsins var gert af, er algeng í slitlög á stigum og
dyrapöllum. Var verzlunareiganda dæmd sýkna af kröfum
V, þar sem eigi væri sannað, að yfirborð dyrapallsins hefði
verið varhugavert vegna háliku 440
- Skipið M strandaði fyrir utan hafnarmynnið í Vestmannaeyj-
um með þeim afleiðingum, að það rak á hafnargarðinn og
brotnaði þar í spón, en stórskemmdi hafnargarðinn. Dæmt,
að skipseigandinn hefði orðið ábyrgur fyrir tjóni því, sem
skipið orsakaði á hafnargarðinum, en ábyrgð hans væri
takmörkuð við verðmæti skipsins samkvæmt samræmis-
ályktun frá 13. gr. og 4. tl. 200. gr. laga nr. 56/1914. Þar
sem skipið, er gat orðið aðfararandlag samkvæmt dómi
á hendur skipseiganda, var ekki lengur til, var skipseig-
andi sýknaður 477
- Starfsmaður Vegagerðar ríkisins við brúðarsmíði varð fyrir
slysi við vinnu sína. Krafði hann ríkissjóð um fébæt看.
Dæmt, að meginorsök til slyssins hefði verið ófullnægjandi
búnaður vinnutækja og bæri ríkissjóður því að hluta fé-
bótaábyrgð á tjóni starfsmannsins. Sératkvæði 504
- Vélgæzlumaður í ullarþvottastöð slasaðist við vinnu sína. Krafði
hann eiganda stöðvarinnar um bæt看. Dæmt var, að slysið
mætti rekja til óheppilegrar staðsetningar rafmagnsrofa,
en að vélgæzlumaðurinn hefði sýnt verulega ógætni. Var
fébótaábyrgð því lögð að hálfu á eiganda ullarþvottastöð-
arinnar 540
- Skipstjóri á skipi, er var að farmflutningum, slasaðist, er verið

- var að ferma skipið. Krafði hann farmeiganda, sem einnig hafði ferminguna á hendi, um bæt看. Dæmt, að ferming skips yrði ekki metin sem hættulegur atvinnurekstur og að slysið hefði hvorki orðið fyrir ógætni þeirra, er að fermingunni unnu né vanbúnaði á fermingarstað. Var farmeiganda því dæmd sýkna 570
- Skip, er fór um höfnina á Akranesi, rakst á stall steinkers, er sökkt hafði verið við bryggjuenda í höfninni. Skemmdist skipið, og krafði skipseigandi hafnarsjóð Akraness um bæt看. Umræddur stallur var undir sjávaryfirborði og eigi auðkenndur. Var hafnarsjóði því dæmt að greiða skips-eiganda bæt看 608
- R rak um skeið veitingastarfsemi undir firmanafninu G. Var firma þetta tilkynnt til firmaskrár og fram tekið, að R ræki fyrirtækið með ótakmarkaðri ábyrgð. Á árinu 1963 seldi hann S veitingastarfsemina, en ekki var gefið út af-sal né skráningu í firmaskrá breytt. B réðist til starfa við veitingarekstur þennan á árinu 1963. Samdi hann við S um starfskjör sín. B taldi sig eigi fá greidd laun sín að fullu og krafði R um greiðslu. Starfsemi veitingahúsa er að vísu eigi ein þeirra, sem skylt er að tilkynna til firmaskrár samkvæmt lögum nr. 42/1903, en þar sem R lét skrá sig sem fullábyrgan eiganda veitingarekstursins og lét þá skráningu haldast þótt annar maður tæki við rekstrinum, var dæmt, að hann bæri ábyrgð á launakröfu B 921
- Við árekstur bifreiðar og bifhjóls slasaðist ökumaður bifhjóls-ins svo mjög, að hann lézt skömmu síðar. Eiginkona og börn hins látna kröfðu eiganda bifreiðarinnar um skaða-bæt看. Dæmt, að ökumaður bifreiðarinnar hefði sýnt ógætni í akstri sínum í umrætt sinn og var fébótaábyrgð vegna slyssins því lögð á eiganda bifreiðarinnar 949
- Eigandi lyftikrana tók að sér að lyfta steinsteyptum húshlut-um úr grindum, er þeir stóðu í, og leggja á flutningavagn. Er verið var að lyfta einum húshlutanum, féllu grindurnar og skemmdust nokkrir húshlutar. Eigandi húshlutanna krafði eiganda lyftikranans um bæt看. Dæmt, að eigi væri sannað, að orsök óhappsins, er grindurnar féllu, yrði rakin til saknæmra athafna stjórnanda lyftikranans, þannig að leitt gæti til fébótaábyrgðar húsbónda hans 1000
- Flugfélag eitt tók að sér flutning vara. Vörunar skyldi að-eins afhenda gegn framvísun frumfarmskírteinis. Umboðs-fyrirtæki flugfélagsins á afhendingarstað afhenti móttak-anda vörunar án þess að fá frumfarmskírteini í hendur. Farmsendandi krafði flugfélagið um bæt看. Dæmt, að flugfélagið bæri ábyrgð á þessum mistökum og bæri að bæta farmsendanda tjón hans 1031

Árekstur varð milli jarðýtu, er var að snjóruðningi, og bifreiðar. Dæmt, að eiganda jarðýtunnar og félagi því, er selt hefði honum váttryggingu, bæri að bæta eiganda bifreiðarinnar tjón hans að hluta 1055

Áfengislög.

Aðfaranótt 13. september 1963 stöðvuðu lögreglumenn bifreið B, sem hann ók um götur Reykjavíkur. Töldu lögreglumennirnir, að B bæri þess merki, að hann hefði neytt áfengis. B játaði að hafa ekið bifreiðinni, en neitaði að hafa neytt áfengis frá því síðdegis daginn áður. Magn reducerandi efna í blóði B mældust 0.61‰. Aðfaranótt 19. janúar 1964 stöðvuðu lögreglumenn aftur bifreið B, sem hann ók um götur í Reykjavík. Töldu lögreglumennirnir, að B bæri þess merki, að hann hefði neytt áfengis. Játaði B að hafa ekið bifreiðinni og hafa neytt áfengis skömmu fyrir aksturinn, en mjög lítils magns og hafa ekki fundið til áfengisáhrifa. Magn reducerandi efna í blóði B mældist 0.66‰. Það var álit sérfróðra manna, sem staðfest var af Læknaráði, að mælingaskekkja við ákvörðun reducerandi efna í blóði væri hugsanleg 0.10‰ og eðlilegt magn reducerandi efna í blóði heilbrigðs manns væri 0.03‰. Samkvæmt þessu þótti eigi öruggt, að áfengismagn í blóði B 13. september 1963 hafi náð því lágmarki, sem getur í 3. mgr. 25. gr. laga nr. 26/1958. Var honum dæmd sýkna, að því er það ákæruatriði varðaði. Hins vegar var B dæmd refsing fyrir háttsemi sína 19. janúar 1964. Var honum dæmd kr. 2.000.00 sekt og svipting ökuleyfis 2 mánuði 2

Lögreglumenn stöðvuðu Þ, er hann ók bifreið sinni og töldu hann vera undir áhrifum áfengis. Hann viðurkenndi að hafa neytt áfengis, en taldi, að það hefði verið mjög lítið. Reducerandi efni í blóði Þ mældist 1.97‰. Var Þ talinn hafa brotið gegn 2. og 4. mgr. 25. gr. laga nr. 26/1958 og 1. mgr. 24. gr. laga nr. 58/1954. Refsing var ákveðin varðhald 15 daga. Þá var Þ sviptur ökuleyfi í eitt ár 63

Hinn 19. maí 1964 barst lögreglunni í Keflavík tilkynning um, að bifreið hefði verið ekið á ljósastaur þar í bænum og myndi ökumaðurinn G vera ölvaður. G var síðan handtekinn. Í blóði hans mældist 1.24‰ af reducerandi efnum. G viðurkenndi að hafa ekið bifreiðinni með áhrifum áfengis. Þegar litið er til þeirrar mælingarskekkju, sem getur orðið við rannsókn sýnishorna og þess magns af reducerandi efnum, sem almennt eru í blóði heilbrigðra manna, var dæmt, að brot G varðaði við 3. mgr. 25. gr. laga nr. 26/1958. Með dómi sakadóms Keflavíkur 11. marz 1964 hafði G verið sviptur ökuleyfi ævilangt. Með dómi Hæstaréttar

uppkveðnum 21. október 1964 hafði þessi dómur verið ómerktur og málinu vísað heim í hérað. Áfrýjun og ómerkning þess dóms frestaði ekki ökuleyfissviptingu G, er honum var gert að þola, sbr. 5. mgr. 81. gr. laga nr. 26/1958. Var því dæmt, að brot hans bæri að heimfæra undir 1. mgr. 27. gr. laga nr. 26/1958. Þá hafði G með dómi sakaðs dóms Reykjavíkur, uppkveðnum 9. nóvember 1962, verið dæmdur í sekt og sviptur ökuleyfi í sex mánuði fyrir brot á umferðarlögum og áfengislögum. Þar sem G var eigi 18 ára að aldri, er hann framdi þetta brot, 25. ágúst 1962, var dæmt, að það hefði ekki ítrekunarverkun á brotið gegn 3. mgr. 25. gr. laga nr. 26/1958, sbr. 1. mgr. 71. gr. laga nr. 19/1940. G var dæmt 20 daga varðhald fyrir háttsemi sína. Þá var hann sviptur ökuleyfi ævilangt

134

Aðfaranótt 4. júní 1964 sáu lögreglumenn bifreið, er ekið var um bæinn. Töldu lögreglumennirnir akstur bifreiðarinnar grunsamlegan og gáfu henni stöðvunarmerki. Ökumaðurinn E sinnti því engu, en jók hraða bifreiðar sinnar. Eltu lögreglumennirnir hann, en E ók á ofsahraða og andstætt umferðarreglunum um bæinn og síðan út úr bænum. Tókst fyrst að stöðva bifreiðina uppi í Mosfellssveit. E játaði að hafa verið undir áhrifum áfengis við aksturinn, og mældist reducerandi efni í blóði hans 1.65%. Bifreið E reyndist einnig í ólagi. Dæmt var, að E hefði gerzt brotlegur við ákvæði umferðarlaga og áfengislaga. Var refsing hans ákveðin varðhald 4 mánuði. Þá var hann sviptur ökuleyfi ævilangt

201

Hinn 26. marz 1964 stöðvuðu lögreglumenn D við akstur bifreiðar. Töldu lögreglumennirnir sig sjá áfengisáhrif á D og viðurkenndi hann að hafa fundið til áfengisáhrifa við aksturinn. Um tveimur tímum síðar tók lækni blóð úr D til rannsóknar. Var blóðsýnishorn sent héraðslækni til rannsóknar og gaf hann vottorð um, að í því hefði reynzt vera 1.60% af reducerandi efnum. Héraðslæknirinn lýsti því, að hann hefði falið efnaverkræðingi einum að framkvæma blóðrannsóknina. Ekki mundi hann um meðferð blóðsýnishornsins. Efnaverkræðingurinn kveðst um langt skeið hafa annazt það starf fyrir héraðslækninn, að rannsaka blóðsýnishorn til mælinga á vinandamagni. Taldi hann yfirgnæfandi líkur fyrir því, að hann hefði framkvæmt rannsókn þá, sem hér er um fjallað, en hefði hann verið forfallaður á þeim tíma, myndi það hafa verið gert á sama stað af öðrum efnaverkræðingi. Þá kvaðst hann ýmist taka við blóðsýnishornum úr hendi læknisins eða lögreglunnar. Ekki gat verkfræðingurinn sýnt ritaða skýrslu um rannsókn sína á greindu blóðsýnishorni og ekki

mundi hann, hvernig hann hefði tilkynnt héraðslækninum um niðurstöður rannsóknarinnar. Dæmt, að þar sem eigi lægi fyrir örugg skýrsla þess manns, sem rannsóknina framkvæmdi, um vinandamagn í blóði því, er úr D var tekið og ekki væri vitað um meðferð blóðsýnishornsins frá töku til rannsókna, væri eigi unnt að leggja vottorð héraðslæknisins um niðurstöður rannsóknar blóðsýnishornsins til grundvallar áfellingdómi yfir D. Var því háttsemi D einungis talin varða við 2. mgr. 25. gr. laga nr. 26/1958 og 1. mgr. 24. gr. áfengislaga nr. 58/1954. Refsing var ákveðin 600 króna sekt í ríkissjóð. Þá var D sviptur ökuleyfi í 6 mánuði	364
Maður ók bifreið sinni um götur á Patreksfirði. Lögreglumenn veittu honum eftirför og handtóku hann, þegar akstri lauk. Magn reducerandi efna í blóði ökumanns reyndist 1.93%. Ökumanni dæmd refsing varðhald 15 daga og sviptur ökuleyfi í eitt ár	685
Hinn 8. marz 1965 var R að drykkju, ók bifreið sinni um götur borgarinnar og á mannlausu bifreið og skemmdi hana nokkuð. Í blóði hans fundust reducerandi efni 1.44%. Hann taldi sig hafa drukkið nokkuð eftir að hann hætti akstri. Dæmt, að R hefði gerzt sekur um brot gegn 2. sbr. 4. mgr. 25. gr. og 1. mgr. 47. gr. umferðarlaga nr. 26/1958, svo og 1. mgr. 24. gr. áfengislaga nr. 58/1954. Var refsing hans ákveðin varðhald 15 daga. Þá var hann sviptur ökuleyfi í eitt ár	894

Áfrýjun.

Héraðsdómi var áfrýjað af hendi beggja aðila. Þingsókn féll niður af hendi aðaláfrýjanda. Var aðalsök því felld niður, sbr. 39. gr. laga nr. 57/1962	9
Áfrýjunarleyfi:	
a. Áfrýjunarfstur liðinn 9, 19, 100, 112, 128, 141, 177, 182, 217, 231, 236, 275, 294, 423, 436, 468, 488, 550, 561, 570, 582, 628, 764, 783, 786, 814, 907, 1015, 1051	1051
b. Áfrýjunarfjárhæð nær eigi kr. 5.000.00 236, 246, 266, 529,	758
c. Áfrýjunarleyfi ógilt	246, 529, 758
Ný gögn lögð fyrir Hæstarétt:	
a. Einkamál 22, 141, 266, 323, 331, 440, 568, 608, 814, 845, 924, 949, 980, 1000, 1010, 1016, 1051	1051
b. Opinber mál 2, 63, 201, 364, 389, 576, 647, 685, 688, 722, 772,	898
Bifreiðarstjóri var dæmdur fyrir ölvun við akstur og sviptur ökuleyfi. Dómi þessum var áfrýjað til Hæstarétta, þar sem dómurinn var ómerktur. Hann var ákærður siðar fyrir ölvun við akstur. Áfrýjun fyrri dóms frestaði ekki ökuleyfis-sviptigu hans, og var því siðara brot hans dæmt sam-	

- kvæmt 1. mgr. 27. gr. laga nr. 26/1958 134
- Dómsmálaráðuneytið veitti leyfi til að bera mál undir Hæstarétt, enda þótt málsfjárhæð næmi eigi kr. 5.000.00. Dæmt, að samkvæmt 60. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944 ættu dómendur dóm um embættistakmörk yfirvalda, þ. e. a. s. hvort yfirvöld hafi gætt lagasjónarmiða og lagaskilyrða í starfi sínu. Hæstiréttur eigi því dóm um hvort lagaskilyrði væru fyrir hendi til að leyfa áfrýjun máls, þegar málsfjárhæð nemi eigi kr. 5.000.00. Þar sem úrslit máls þess, er um var að tefla, voru hvorki mikilvæg frá almennu sjónarmiði, né vörðuðu sérstaklega mikilvæga hagsmuni aðilja, var leyfisveitingin talin óheimil og málinu vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði 246, 529, 758
- Áfrýjandi jók kröfur sínar fyrir Hæstarétti frá því, sem var í bæjarþingi, en gætti eigi ákvæða 45. gr. laga nr. 57/1962 .. 294
- Í héraði hafði stefnandi gert þær dómkröfur, að viðurkenndur yrði 1. veðréttur honum til handa í tjónbótum. Fyrir Hæstarétti gerði sami aðili þær dómkröfur, að viðurkenndur yrði eignarréttur hans til tjónbóta þessara. Dæmt, að þessi aðili gæti eigi haft uppi víðtækari kröfur fyrir Hæstarétti en fyrir héraðsdómi, þar sem skilyrði ákvæða 45. gr. laga nr. 57/1967 væru eigi fyrir hendi. Því einungis um það dæmt, hvort aðillinn ætti 1. veðrétt í greindum tjónbótum 369
- Í máli til heimtu bóta vegna vinnuslyss, var fyrir Hæstarétti krafizt hærri bóta fyrir örorkutjón en stefnt hefði verið fyrir í héraðsdómi, og eigi hafði verið áskilinn réttur til að bera fram hærri kröfu. Þar sem skilyrði 45. gr. laga nr. 57/1964 voru eigi fyrir hendi um hærri kröfugerð fyrir Hæstarétti, var hækkunin eigi tekin til greina 504
- Héraðsdómur í máli var kveðinn upp 27. apríl 1964. Málinu var áfrýjað með stefnu 28. október s. á., en áfrýjunarleyfi var dags. 29. s. m. Dómsmálaráðuneytið gaf vottorð þess efnis, að beiðni um áfrýjunarleyfi hefði borizt ráðuneytinu hinn 27. október 1964 og afgreiðslu lofað þann dag, en fyrir mistök hefði eigi af því orðið fyrr en 29. október 1964. Að þessu athuguðu þótti ekki ástæða til að vísa málinu frá Hæstarétti af þessum sökum 550
- Stefndi hafði fengið leyfi til gagnáfrýjunar máls 15 mánuðum eftir uppsögu héraðsdóms. Áfrýjandi taldi, að með þessari leyfisveitingu hefði dómsmálaráðuneytið farið út fyrir embættistakmörk sín. Dæmt, að þar sem vitað væri, að dómsmálaráðuneytið hefði verið sérstaklega örlátt á veitingu áfrýjunarleyfa eftir að 9 mánaða frestur samkvæmt 2. mgr. 20. gr. laga nr. 57/1962 væri liðinn, hefði það leitt til þess, að málsaðiljar hefðu dregið áfrýjun í trausti þess að fá áfrýjunarleyfi. Frávísun sakar frá Hæstarétti vegna

- þess, að skilyrði 4. mgr. 20. gr. laga nr. 57/1962 væri eigi fyrir hendi, gætu leitt til réttarspjalla. Var frávísunar-
kröfunni því hrundið. Sératkvæði 628
- Úrskurður gekk í uppboðsdómi í máli einu 14. október 1965. Málinu var skotið til Hæstaréttar með stefnu 26. s. m., en vísað frá Hæstarétti með dómi uppkveðnum 20. apríl 1966, þar sem eiganda húss þess, sem um var að tefla, hefði eigi verið stefnt fyrir Hæstarétt. Málinu var aftur skotið til Hæstaréttar með stefnu 25. apríl 1966, og var þar húseig-
anda stefnt. Dæmt, að máli þessu hefði upphaflega verið skotið til Hæstaréttar innan þess áfrýjunarfrests, sem ákveðinn er í 4. gr. laga nr. 57/1949, og þar sem málinu var vísað frá Hæstarétti hinn 20. apríl 1956 vegna mistaka um réttarfarsatriði, var endurnýjun máls heimil samkvæmt 36. gr. laga nr. 57/1962 á þeim tíma, er hún var framkvæmd, þótt frestur samkvæmt 4. gr. laganna nr. 57/1949 væri lið-
inn. Sératkvæði 992
- Fjárhæð gagnsakar í héraði til sjálfstæðs dóms nam eigi kr. 5.000.00, sem er skilyrði til áfrýjunar samkvæmt 13. gr. laga nr. 57/1962, og áfrýjandi aflaði eigi áfrýjunarleyfis. Var gagnsökinni því vísað frá Hæstarétti 1038

Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.

Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.

Barnsfaðernismál.

K ól fullburða meybarn 1962, sem hún lýsti M föður að, en hann vildi ekki viðurkenna faðernið. K kvaðst hafa haft samfarir við M á tveim síðustu mánuðum ársins 1961 og viðurkenndi M það. Borgarlæknirinn í Reykjavík taldi, að barn þetta gæti verið getið á tímanum 23. september—22. desember 1961, en 836% líkur til þess, að það væri getið á tímabilinu 21. október—4. nóvember s. á. Blóðflokkarannsókn sýndi, að M gat verið faðir barnsins. M taldi hins vegar, að K hefði haft samfarir við R á hugsanlegum getnaðartíma barnsins. Fyrir Hæstarétti krafðist M þess, að héraðsdómurinn yrði ómerktur, og R stefnt sem aðilja málsins. Dæmt, að eigi væri efni til að sinna kröfu M um, að R yrði stefnt til að svara til sakar í máli þessu, sbr. 211. gr. 3. mgr. laga nr. 85/1936. Var M því dæmdur faðir barnsins 354

Bifreiðar.

A. Einkamál.

J húftryggði bifreið sína hjá vátryggingarfélaginu V. Á árinu

1962 hugðist J selja bifreiðina, og þar sem hann bjó utan-
bæjar það hann B, sem búsettur var í borginni, að varð-
veita bifreiðina og sýna hana þeim, er áhuga hefðu á kaup-
um. Dag einn tók B bifreiðina ofurölvi og ók henni út af
vegi og geryðilagði hana. J krafði V um bæt看 samkvæmt
húftryggingunni. Dæmt, að leggja yrði til grundvallar
skýrslu þeirra J og B um það, að B hefði verið óheimilt að
aka bifreiðinni í einkaerindum. Þar sem ekkert benti til
þess, að J hefði fyrirfram mátt ætla, að B væri ekki trú-
andi fyrir bifreiðinni, var V gert að greiða J váttryggingar-
féð, sbr. 18. gr. og 20. gr., sbr. 34. gr. laga nr. 20/1954 262

M var farþegi í bifreið, er eiginmaður hennar og eigandi bif-
reiðarinnar ók. Lenti bifreiðin í árekstri við aðra bifreið, E,
og hlaut M nokkur meiðsl. Sótti hún eiganda hinnar bif-
reiðarinnar til greiðslu bóta. Dæmt, að M gæti sótt eiganda
E til fullrar fébótaábyrgðar á tjóni því, sem hún varð fyrir
við slysið, sbr. 67. gr. laga nr. 26/1958, og skipti í því sam-
bandi ekki máli, þótt ökumaður bifreiðarinnar, eiginmaður
M, væri að einhverju leyti meðvaldur að slysinu. Slíkt tak-
markaði að engu rétt hennar til fullra bóta á hendur eig-
anda og váttryggjanda E, sem samkvæmt því voru dæmdir
til að greiða M bæt看 375

Eiganda bifreiðar dæmt að greiða ekkju og börnum lögreglu-
manns, er fórst við árekstur bifreiða, bæt看 að $\frac{1}{2}$ hlutum 949

Jarðýta var að ryðja snjó af Reykjavegi. Var jarðýtunni ekið
til suðurs með hraða gangandi manns framhjá tveimur
kyrrstæðum bifreiðum, sem stóðu á austurbrún vegarins.
Ekki var leiftrandi ljós á jarðýtunni, sbr. 4. mgr. 1. tl. 31.
gr. reglugerðar nr. 51/1964, né viðvörunarmerkið A 10. Í
sama mund ók S bifreið sinni norður Reykjaveg. Varð
árekstur með jarðýtunni og bifreið S. Dæmt, að eins og
ljósabúnaði jarðýtunnar var háttað, hefði verið varlegra
af stjórnanda hennar að nema staðar jafnskjótt, sem hann
sá S koma í bifreið sinni á móti sér. S mátti hins vegar
sjá hinar kyrrstæðu bifreiðar á austurbrún vegarins. Af því
mátti hann draga þá ályktun, að umferð að norðan færi
fram hjá þeim, yfir á vinstri helming vegarins. Þá átti
hann og að verða jarðýtunnar var í tæka tíð, ef hann hefði
viðhaft þá gát, sem honum bar að sýna. Samkvæmt því
var dæmt, að ökumaður jarðýtunnar ætti sök á árekstrinum
að $\frac{1}{4}$ hluta, en S að $\frac{3}{4}$ hlutum 1055

b) Opinber mál. Sbr. áfengislög.

Bifreiðarstjóri sætir sekt vegna aksturs bifreiðar undir áhrif-
um áfengis. Ökuleyfisvæpting 2
Bifreiðarstjóri sætir varðhaldi vegna aksturs bifreiðar undir

áhrifum áfengis. Ökuleyfisvipting	Bls. 63
Bifreiðarstjóri sætir varðhaldi vegna aksturs bifreiðar undir áhrifum áfengis. Ökuleyfisvipting	134
Bifreiðarstjóri sætir varðhaldi vegna aksturs bifreiðar undir áhrifum áfengis, ofhraðs aksturs um götur borgarinnar og fyrir að aka bifreið, sem haldin var mörgum göllum. Ökuleyfisvipting	201
H ók bifreið sinni 10. nóvember frá Kópavogi til Hafnarfjarðar. Á móts við biðskýlið Ásgarð í Garðahreppi ók H bifreiðinni á roskna konu, er gekk yfir götuna. Hlaút hún svo mikil meiðsl, að hún andaðist skömmu síðar. Fram kom, að konan hafði komið þarna að og gengið hægt yfir götuna. Maður, er ók á eftir H, kvaðst hvorki hafa séð, að H reyndi að hemla, fyrr en rétt fyrir slysið, né reyna að sveigja frá konunni. Dæmt, að akstri H hefði verið áfátt í umrætt sinn, þar sem þéttbýli er þarna og hámarkshraði ökutækja 45 km. miðað við klst. Þá voru líkindi til, að H hefði ekið hraðar en á hámarkshraða, en hemlaför bifreiðarinnar voru 12 metrar. Þá virðist H ekki hafa veitt nægilega athygli umferð annarra ökutækja þarna. Var hann með háttsemi sinni talinn hafa gerzt brotlegur við 1. mgr. 26. gr., 1. mgr. 37. gr. og 1. og 2. mgr. a, b og k liði 3. mgr. 49. gr. laga nr. 26/1958 svo og með hliðsjón af afleiðingum slyssins við 215. gr. laga nr. 19/1940. Var H dæmd kr. 8.000.00 sekt og sviptur ökuleyfi 18 mánuði	254
Bifreiðarstjóri sætir sekt vegna aksturs bifreiðar undir áhrifum áfengis	364
Bifreiðarstjóri sætir varðhaldi vegna aksturs bifreiðar undir áhrifum áfengis. Ökuleyfisvipting	685
Bifreiðarstjóri ók bifreið sinni frá biðskýli inn á mikla umferðarbraut og lenti í árekstri við bifreið, er kom eftir sömu akbraut. Var honum dæmd refsing kr. 1.000.00 sekt vegna brota á 1. mgr. 26., 1. mgr. 37. gr. og 4. mgr. 45. gr. og 5. mgr. 48. gr. laga nr. 26/1958	688
Ökumaður bifreiðar, þar sem reducerandi efni í blóði reyndist vera 1.44‰, talinn brotlegur við 2. sbr. 4. mgr. 25. gr. laga nr. 26/1958. Var honum dæmd refsing og sviptur ökuleyfi ..	894
Ökumaður, sem ákærður var fyrir brot gegn 3. mgr. 46. gr. laga nr. 26/1958, sýknaður af ákæru	1010

Björgun.

Hinn 31. janúar 1964 voru leystar landfestar m/s K frá hafnargarðinum í Keflavík. Skipið var vélarvana og rak að landi. V/b E lá við bryggju með vél í gangi og áhöfn um borð. Var bátnum þegar haldið til hjálpar m/s K. Var dráttar-
taugum komið á milli skipanna og tókst v/b E að draga

m/s K frá landi, en um það leyti hafði tekizt að koma vél m/s K í gang. Er dráttartaug var sleppt, lenti hún í skrúfu v/b E, sem við það varð vélarvana og tók að reka að landi. Skipstjóri v/b V var þá beðinn að fara til aðstoðar. Var v/b V þegar haldið á vettvang og var v/b E þá rétt kominn upp í fjöru. Tókst að koma dráttartaug milli skipanna, og dró v/b V síðan v/b E til hafnar. Drátturinn tók lítinn tíma og v/b V var ekki settur í verulega hættu. Dæmt, að v/b E hefði verið í slíkri hættu, er hjálp v/b V barst, að hjálpin teldist björgun í merkingu 199. gr. laga nr. 66/1963. Verðmæti v/b E var talið kr. 6.000.000.00 og verðmæti farms kr. 400.000.00. Björgunarlaun voru ákveðin kr. 240.000.00

11

Hinn 19. desember 1963 var v/b Á að síldveiðum djúpt af Skipaskaga. Fékk báturinn mjög stórt síldarkast og var nótin dregin að hlið bátsins og byrjað að háfa úr henni. Er nokkurt magn hafði verið háfað, sökk síldin í nóttinni og hallaðist báturinn mjög mikið, 60°—70°, að því er talið er. Aðrir bátar voru nálægt og var kallað á hjálp. Áhöfn öll fór frá borði og um borð í annað skip. H, sem hafði að atvinnu aðstoð við síldarbáta, var þarna ekki langt frá á bát sínum E, og með honum 17 ára piltur. Kom E á vettvang og fór H í froskmannsbúning og skar nótina frá bátnum. Er H hafði skorið nótina frá, rétti báturinn sig. Fór H þá um borð í v/b Á. Um svipað leyti kom skipstjórinn á Á aftur um borð í bátinn. Dæmt, að hér væri um björgun að ræða í merkingu 1. mgr. 199. gr. laga nr. 66/1963. Verðmæti hins bjargaða var talið kr. 7.000.000.00. Bátur H er lítill og var ekki í hættu lagður við björgunina. Hins vegar lagði H sig í lífshættu. Björgunarlaun voru ákveðin kr. 500.000.00

194

Hinn 11. ágúst 1964 um kl. 2215, er v/s R var að síldveiðum um 34 sjómílum SA frá Dalatanga, varð það óhapp, að nótin lenti í skrúfu skipsins og hún stöðvaðist. Var haft samband við m/b E, sem stundaði aðstoð við síldveiðiskip og óskað aðstoðar. M/b E kom að skipinu kl. 0430, og kafaði skipstjórinn á m/b E að nóttinni og skar hana úr skrúfunni, og var því verki lokið kl. 0530. Áhöfn og eigandi m/b E kröfðu eigendur v/s R um björgunarlaun. Veður var gott þennan dag og næstu daga á eftir. Af hendi v/s R var því haldið fram, að hér væri aðeins um lítilvæga aðstoð að ræða, þar sem skipið hefði getað komizt til lands á seglum. Þá væri m/b E lítið skip með aðeins tveggja manna áhöfn og verðlítið. Í héraðsdómi var kannað, hvort skip, svipuð því, sem hér var um að tefla, hefði möguleika á að sigla með seglum einum saman. Við könn-

un kom fram, að skipið náði tveggja til þriggja sjómílna hraða með vind aftan við þvert og vindstyrk 4—5 stig. Við prófunina var notuð fokka og messasegl, en í stað stórseglis var notuð yfirbreiðsla, sem var í skipinu. Dæmt var, að óvíst væri, að v/s R hefði af eigin rammleik getað náð til hafnar og væri því hjálp sú, er m/b E veitti í umrætt sinn, björgun í skilningi laga nr. 66/1963. Verðmæti v/s R var talið kr. 7.600.000.00. Björgunarlaun voru dæmd kr. 150.000.00	382
Um kl. 2150 22. apríl 1961 fór nót v/b E í skrófu skipsins, þar sem það var að veiðum grunnt af Sandvík, og var ekki hægt að hreyfa skrófuna. Varðskipið S var beðið að koma á vettvang. Lagði varðskipið af stað til aðstoðar kl. 2655 og var komið að v/b E kl. 2220. Dráttartaug var síðan komið á milli skipanna og dró varðskipið v/b E til Hafnarfjarðar og var komið þar að bryggju kl. 0653 23. apríl. Veður var sæmilega gott. Dómkvaddir sérfróðir menn töldu, að unnt hefði verið að draga v/b E til lands á léttbát skipsins. Álitserð þessi var eigi lögð til grundvallar, þar sem eigendum og áhöfn varðskipsins hafði eigi verið gefinn kostur á að gæta hagsmuna sinna í sambandi við athugun og tilraunir matsmanna, sbr. 1. mgr. 140. gr. laga nr. 85/1936. Dæmt var, að v/s E hefði verið í hættu statt, og að hjálp sú, sem varðskipið veitti í umrætt sinn, væri björgun í merkingu 10. kafla laga nr. 56/1914. Verðmæti v/s E ásamt veiðarfærum og afla var talið nema kr. 5.078.873.00, og voru björgunarlaun dæmd kr. 125.000.00 ..	488

Blóðrannsókn.

Rannsókn á blóði bifreiðarstjóra	2, 63, 134, 201, 685,	894
Rannsókn á blóði aðilja í barnsfaðernismáli og barns		354
Rannsókn á blóði skipstjóra		741
Héraðslækni var sent blóðsýnishorn úr manni, sem talinn var hafa ekið bifreið undir áhrifum áfengis. Gaf héraðslæknirinn vottorð um, að í blóðsýnishorninu hafði reynzt vera 1.60% reducerandi efni. Fram kom, að efnaverkfræðingur framkvæmdi rannsóknirnar fyrir héraðslækninn, og ekki lá fyrir á hvern hátt blóðsýnishornið var komið til verkfræðingsins. Þá mundi verkfræðingurinn, er hann var yfirheyrður fyrir dómi, ekkert um rannsókn þessa og ekkert hafði hann um hana skrifað. Samkvæmt þessu þótti varhugavert að leggja vottorð læknisins um niðurstöðu blóðrannsóknarinnar til grundvallar áfellsdómi yfir ökumanninum		364

*Botnvörpuveiðar. Sjá fiskveiðabrot.**Dómar.*

D keypti hluta húseignar af Ó. Taldi hann sig hafa keypt þar með hálfð baðherbergi í risi hússins. Höfðaði hann mál gegn sameiganda sínum, J, til viðurkenningar á því, að hann væri eigandi baðherbergisins að hálfu. Með héraðsdómi var honum synjað dómgildingar um þetta atriði. D höfðaði þá skaðabótamál gegn réttarleifanda sínum, Ó, og krafði hann um skaðabætur, þar sem hann hefði ekki fengið baðherbergishlutann. Héraðsdómur lagði dóm í máli þeirra D og J, til grundvallar um skaðabótaskylduna. Hæstiréttur taldi, að þessi dómur væri ekki bindandi um úrslit sakarefnis gegn Ó, og að dómur þessi hefði að engu leyti rýrt réttarstöðu Ó, þar sem honum hafði ekki verið stefnt til réttargæzlu í því máli. Hinn áfrýjaði dómur væri því byggður á réttarfarslega röngum forsendum. Var dómurinn ómerktur og málinu vísað heim í hérað 40

Dómarar. Sjá réttarfarsvitur.

Samdómendur í héraði:

Fasteignir	40, 423, 550, 561,	764
Fiskveiðabrot	389, 576, 647,	898
Landamerkjadómur	614,	845
Sjó- og verzlunardómur 9, 11, 69, 90, 194, 251, 382, 477, 488,	582, 608, 696, 789, 792, 980, 985,	1031
Skaðabótamál	22, 40, 294, 432, 504, 540,	1000
Vátryggingamál	217, 696,	1000
Verkkaup, vinnulaun	177, 814,	827
Dómenda ekki getið í héraðsdómi 47, 69, 477, 795, 801, 808, 845,		985
Í opinberu máli ákvað dómari manni, sem ákærður var fyrir ölvun við akstur, sektarrefsingu, þótt í blóði hans mældist 1.97% reducerandi efni og brot hans væri heimfært undir ákvæði 4. mgr. 80. laga nr. 26/1958. Þá var að því fundið, að málsatvikalýsing í héraðsdómi væri óvönduð ..		63
Héraðsdómari gætir ekki leiðbeiningarskyldu		87
Stefnandi hafði í héraði felld niður hluta af kröfu sinni, en héraðsdómur eigi gætt þess og dæmt um þann kröfufullu ..		90
Hæstaréttarlögmaðurinn S krafði þá A og B um greiðslu tveggja víxla. Í samráði við þann fulltrúa borgardómarans í Reykjavík, er með málið fór, gaf lögmaður B út áskorun til A um að sækja bæjarþing Reykjavíkur, sem háð yrði á ákveðnum stað og tíma, til að gefa þar aðilja-skýrslu. S mun hafa verið skýrt frá þinghaldinu, en hann tilkynnti dómara fulltrúanum, að hann hefði lofað að vera		

líkmaður við jarðarför á umræddum tíma. Kvað S, að fulltrúinn hefði lofað að fresta dómþinginu um tvær stundir á umræddum degi. Fulltrúinn kvaðst hins vegar eigi hafa lofað að fresta þinghaldinu, en hins vegar lofað að halda framhaldsþing tveim tímum síðar, þar sem S gæti framspurt A. S mætti eigi á þeim tíma, er þinghald skyldi framfara og eigi heldur A, en hann var kvaddur til dómþingsins af borgardómarafulltrúanum. Var tekin af honum aðiljaskýrsla. S kærði þessa málsmeðferð samkvæmt 21. gr. laga nr. 57/1962 og krafðist þess aðallega, að borgardómarafulltrúinn yrði sektaður eða víttur, en til vara yfirborgardómarinn í Reykjavík. Dæmt, að dómarafulltrúanum hefði borið að neita að halda dómþingið á umræddum tíma, að S fjarverandi og óstefndum lögmætri stefnu. Var því fundið að meðferð dómarafulltrúans á málinu. Yfirborgardómarinn í Reykjavík var hins vegar ekkert talinn hafa að hafzt í málinu, er sæta ætti aðfinnslum

535

Dómkvaðning.

Brunatjón varð hjá Á, en hús hans var tryggt hjá Húsatryggingum Reykjavíkur. Dómkvaddir virðingarmenn Húsatrygginga Reykjavíkur mátu tjónið og var Á tilkynnt um það 14. maí 1964. Hinn 11. janúar 1965 mótmælti Á mati þessu og kvað tjónið hafa numið hærri fjárhæð en þar greinir. Hafði hann þá tekið við fé úr hendi Húsatrygginga Reykjavíkur, er samsvaraði matsfjárhæð. Skráð var í vátryggingaskilmála Húsatrygginga Reykjavíkur, að vilji annar hvor aðili eigi hlíta mati, geti hann krafist yfirmats innan 7 sólarhringa frá því, að honum varð kunnugt um undirmatið. Héraðsdómari synjaði um dómkvaðningu matsmanna. Dæmt, að ekki yrði fullyrt, að framkvæmd yfirmats dómkvaddra manna á brunatjóninu gæti skipt Á máli og matsdómara bæri ekki úrlausn um gildi yfirmatsgerða í lögskiptum aðila. Var synjunarúrskurður héraðsdómara því úr gildi felldur og lagt fyrir hann að framkvæma dómkvaðninguna

718

Dómstólar.

Mál til heimtu bóta fyrir varning, sem misfarizt hafði í loftflutningum, var rekið fyrir bæjarþingi Reykjavíkur. Samkvæmt eðli málsins og með lögjöfnun frá 1. tl. 201. gr. laga nr. 85/1936 skyldi mál þetta rekið fyrir sjó- og verzlunardómi. Samdómendur skyldu kvaddir til þegar eftir þingfestingu. Þar sem þessa var ekki gætt, var héraðsdómur ómerktur og málsmeðferð frá þingfestingardeggi ..

77

Varnarlið Bandaríkja Norður-Ameríku á Íslandi verður eigi sótt til greiðslu fjár fyrir íslenskum dómstólum	100
Það var eigi talið á valdi dómstóla að auka rétt þeirra, sem missa störf vegna niðurlagningar stöðu, umfram það, er greinir í 14. gr. laga nr. 38/1954	275
Dæmt, að Hæstiréttur eigi dóm um, hvort lagaskilyrði séu fyrir hendi, til að veita leyfi til áfrýjunar máls, ef málsfjárhæð nemur eigi kr. 5.000.00. Þar sem málið var eigi talið mikilvægt hvorki frá almennu sjónarmiði né varða mikilvæga hagsmuni aðilja, var því vísað frá Hæstarétti. Sér- atkvæði	246, 529, 728
Saksóknari ríkisins ákærði J fyrir sakadómi Reykjavíkur fyrir ýmiss konar misferli, þar á meðal að hafa tekið í heimildarleysi vélbát einn og siglt honum án skipstjórnarréttinda með áhrifum áfengis og lauk ferðinni þannig, að skipið strandaði. Málinu var vísað frá sakadómi á þeirri forsendu, að mál sem þetta heyrði undir siglingadóm. Félst Hæstiréttur á þá skoðun, og var frávísunardómur sakadóms Reykjavíkur því staðfestur	737
Sakadómur Reykjavíkur neitaði með úrskurði að taka fyrir dómsrannsókn að kröfu saksóknara ríkisins, á þeirri háttsemi G, að stjórna ölvaður báti einum, er strandaði. Var það á því byggt, að með mál sem þessi skyldi fara af sjó- og verzlunardómi Reykjavíkur og siglingadómi. Þessi niðurstaða var staðfest af Hæstarétti	741
Dæmt, að íslenskir dómstólar eigi lögsögu í máli færeysks háseta á íslenzku skipi, sem leigt var færeyskum aðilum, sbr. 43. gr. laga nr. 67/1963	985

Eignarréttarfyrirvari.

Fyrirtækið D seldi hinn 5. desember 1961 A eldavélarsamstæðu og áskildi sér eignarrétt að henni, þar til kaupverðið væri að fullu greitt, en það skyldi greiðast að nokkru með reiðu fé, en að nokkru með víxlum. Eldavélarsamstæðan var samkvæmt gerð sinni felld sem einn hluti í innbúnað í eldhúsi A. A seldi þeim V og R húsið með afsali 2. janúar 1963. A hafði eigi greitt nema nokkurn hluta verðs eldavélarsamstæðunnar og krafðist D þá þess, að fyrirtækinu yrði afhent eldavélarsamstæðan með innsetningargerð. Dæmt, að þar sem eldavélarsamstæðan hefði verið felld sem einn hluti af innbúnaði í eldhúsið, og að þau V og R hefðu keypt húsið grandalaus um eignarfyrirvarann, yrði honum ekki beitt gegn þeim, þar sem þau hefðu öðlzt traustnámsrétt til samstæðunnar. Var innsetningargerðar því synjað	231
--	-----

Eignarréttur.

Höfuðbólinu G tilheyrðu fjórar hjáleigur. Þá átti bændakirkja á G eina jörð í þeirri sömu torfu. Hjáleigurnar höfðu gengið undan höfuðbólinu svo og kirkjujörðin. Höfuðbólið er nú tvö býli. Eigandi annars hluta höfuðbólsins taldi, að jörðin G sem heild ætti ein fjalllendi eitt, er jörðinni tilheyrði. Krafðist hann þess, að fjalllendið yrði dæmt aðallega eign G, en til vara eign G og kirkjujarðarinnar í ákveðnum hlutföllum. Dæmt, að samkvæmt þeim gögnum, er fyrir lægi, væri fjalllendi það, er um var að tefla, eign allra jarða í G-torfu og tilheyrði eigendum hverrar jarðar eftir réttu mati lands hverrar jarðar. Þess væri og að gæta, að eigendur G hefðu eigi um langan aldur sýnt viðleitni til að reka þess réttar, sem þeir töldu sig nú eiga

614

Einkaréttur.

Í 2. mgr. 34. gr. reglugerðar nr. 64/1948 sbr. 2. mgr. 1. gr. reglugerðar nr. 47/1963 er svo ákveðið, að Sandgerðishöfn starfræki vogar- og mælitæki og skuli allt vörumagn, sem um höfnina fer og vörugjald ber að greiða af og ekki er á farmskrá, vegið og mælt á þeim. Ákvæði þetta var talið hafa stoð í 15. gr. sbr. 9. gr. laga nr. 29/1946. Sandgerðishöfn tók bifreiðavog í notkun í janúar 1963. Þeir G og Ó áttu bifreiðavog, er þeir höfðu notað fyrir gildistöku reglugerðar nr. 47/1963, og notuðu hana áfram, til að vega á afla úr bátum sínum, er komu í Sandgerðishöfn. Dæmt, að slík háttsemi væri óheimil og þeim G og Ó refsað vegna þessa

473

Endurgreiðsla.

Með leigusamningi 20. febrúar 1963 tók B á leigu húsnæði til 10 ára frá 1. apríl s. á. Í leigumálanum var ákveðið, að B væri heimilt að breyta hluta hússins að vild, en að leigutíma loknum skyldi leigusali eignast breytingar og viðbætur við húsnæðið án sérstaks endurgjalds. Varði B síðan um einni milljón króna til breytinga á húsinu og viðbyggingar við það. B varð gjaldþrota 14. apríl 1964. Samkvæmt heimild í 18. gr. laga nr. 25/1929 sagði þrotabúi hans upp leigumálanum og tók leigusali við húsinu með þeim breytingum og viðaukum, sem B hafði gera látið. Þrotabúið krafði leigusala um endurgreiðslu 9/10 hluta þess fjár, sem B hafði varið til hússins. Málinu var vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar, þar sem engin könnun hefði fram á því farið, hver væri skír hagnaður leigusala af því, að hann tók við húsinu svo löngu fyrr en ráð hafði verið gert

- fyrir og með endurbótum 112
- H samdi hinn 10. ágúst 1956 við stjórnarformann og prókuru-
hafa hlutafélags, sem rak bifreiðarstöð, um kaup á einu
hlutabréfi í félaginu. Skyldi kaupverð vera kr. 10.000.00.
Fé þetta greiddi H nokkru síðar til fyrirsvarsmanna nefnds
hlutafélags. Hugðist H með þessu öðlast rétt til að stunda
bifreiðarakstur frá stöðinni. Hafði hann síðan á hendi
akstur frá stöðinni í um tæpt ár, er honum var vikið
þaðan. H hafði aldrei fengið afhent hlutabréfið og krafði
hann nú félagið um endurgreiðslu á umræddum kr. 10.000.00.
Hlutafélagið var talið bera að lögum ábyrgð á viðtöku fyrir-
svarsmanna sinna á fénu úr hendi H. Þar sem H fékk eigi
hlutabréf það, er um var samið, var hlutafélagið dæmt til
að endurgreiða H féð 128
- Fé, sem greitt var án fyrirvara, eigi talið endurkræft 827
- Rafmagn var lagt frá Héraðsrafmagnsveitum ríkisins (R) í
gamalt íbúðarhús B 1954 og greiddi eigandi jarðarinnar
heimtaugagjald. B keypti jörð þessa 1958 og síðla árs
1960 sótti hann um heimtaug í nýtt hús, er hann hafði
reist á jörðinni. R taldi, að B bæri að greiða kr. 6.700.00 í
aukaheimtaugagjald, og greiddi B kröfu þessa með fyrir-
vara og krafði síðan R um endurgreiðslu. Samkvæmt 27.
gr. laganna nr. 12/1946 skal heimta úr sýslusjóði þeim,
sem í hlut á, framlag óendurkræft og vaxtalaust til Hér-
aðsrafmagnsveitna ríkisins, sem nemi minnst $\frac{1}{3}$ af fram-
lagi ríkissjóðs til Héraðsrafmagnsveitna ríkisins. Þá segir
í grein þessari, að setja megi með reglugerð, sem hver sýslu-
nefnd semur og ráðherra staðfestir, ákvæði um, hvernig
sýslusjóði skuli koma sérstakar tekjur til að standa undir
nefndum greiðslum, þar á meðal þau, að rafmagnsneytandi
skuli greiða ákveðið gjald, heimtaugagjald, áður en veitu-
taugar eru lagðar að húsi hans eða fasteign. Samkvæmt
þessari heimild var sett reglugerð nr. 192/1949 um rafveitu-
sjóð Eyjafjarðarsýslu og breyting á henni gerð með reglu-
gerð nr. 95/1954. Eru þessar reglugerðir báðar í gildi.
Hinn 1. janúar 1958 setti R reglur um greiðslu heimtauga-
gjalda. Dæmt, að þessar reglur væru eigi gildar, þar sem
þær væru settar af óbærum aðilja að lögum. Þá var dæmt,
að B væri samkvæmt 27. gr. laga nr. 12/1946, 11. gr.
reglugerðar nr. 65/1947 svo og reglugerð nr. 92/1949 og
95/1954 skylt að greiða aukaheimtaugagjald vegna nýbygg-
ingar sinnar á jörðinni til sýslusjóðs Eyjafjarðarsýslu,
sem hins vegar átti að standa R skil á framlaginu. Þar sem
B hefði notið fyrirgreiðslu um innlagningu rafmagns í hið
nýja hús sitt, hefði borið að heimta gagngjald hans sam-
kvæmt lögum þeim og reglugerðum, sem um það giltu,

en eigi samkvæmt hinum ógildu reglum frá 1. janúar 1958. Gögn lágu eigi fyrir um það, að heimt hefði verið meira úr hendi B, en sem nam gagngjaldi því, er honum bar að greiða. Sýslusjóður Eyjafjarðarsýslu sé sá aðili, sem B verði að halda sig að, áður en til mála komi, að hann geti gert kröfur á hendur R. Var krafa B því eigi til greina tekin

1038

Fasteignir.

D keypti hluta í húseign af Ó. Taldi hann sig hafa keypt þar með hálfð baðherbergi í risi hússins. Í máli, er hann höfðaði gegn sameiganda sínum, J, var honum synjað um dómgildingu á því, að hann væri eigandi baðherbergisins að hálfu. D höfðaði þá mál gegn réttarleifanda sínum, Ó, og krafðist bóta úr hans hendi. Héraðsdómurinn í því máli var ómerktur og málinu heimvísað, þar sem dómendur lögðu til grundvallar um skaðabótaskylduna, fyrrgreindan dóm í máli þeirra D og J, en sá dómur var eigi bindandi um úrlausn sakarefnis gegn Ó

40

B hafði tekið fasteign á leigu til 10 ára. Hann varði miklu fé til viðgerða og endurbóta á fasteigninni, en varð gjaldþrota að ári liðnu. Þrotabúið sagði upp leigumálanum, þótt einungis 1/10 leigutímans væri þá liðinn. Þrotabúið krafði leigusala um 9/10 hluta þess fjár, sem gjaldþroti hafði varið til endurbóta á húsinu. Málið talið vanreifað, héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi

112

Með samningi 20. febrúar 1962 seldi byggingarfélagið H B íbúð í húsi einu í Reykjavík. Um $\frac{2}{3}$ hlutar kaupverðsins voru greiddir við undirritun kaupsamningsins, en eftirstöðvar skyldu greiðast jafnóðum og seljandi lyki smíði hússins, en því skyldi öllu lokið 31. desember 1962. B greiddi engar greiðslur eftir að kaupsamningurinn var gerður og bar fyrir sig, að gallar væru á íbúðinni. Dæmt, að gallar þessir á íbúðinni væru eigi það verulegir, að réttlætti greiðsludrátt af hendi B. Var því krafa H um riftun kaupsamningsins tekin til greina

423

H reisti fjölbýlishús eitt og seldi J þar íbúð. Veggir í íbúðinni sprungu mjög og á henni voru fleiri gallar. Dómkvaddir sérfróðir menn töldu, að gallarnir stöfuðu af missmíði í gerð hússins. Var H dæmt að greiða J nokkrar bætur vegna þessa

764

Á árinu 1944 ákvað atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið að taka eignarnámi hluta Hvalsnestorfu í Miðneshreppi, undir flugvöll. Stærð lands þess, er taka skyldi eignarnámi af jörðum þessum, var um 605 hektarar að flatarmáli. Skyldi

nokkur hluti landsins tekinn fullkomnu eignarnámi, en um 400 hektarar landsvæðis þannig, að eignarnámsþolendum væri þar heimil beitarafnot. Yfirmati á eignarnámsbótum lauk 12. janúar 1948 og veittu eignarnámsþolendur eignarnámsbótum viðtöku í september 1948 og gáfu út afsal til handa ríkissjóði, en þar var eigi getið beitarítaksins. Hinn 5. ágúst 1948 afsalaði eigandi jarðarinnar, M, sem átti hluta af hinu eignarnumda landi í óskiptri sameign með öðrum jarðeigendum, S jörðinni með öllum húsum og öllum gögnum og gæðum, „sem ég hef eignast hana með að undanskildu landi því, er tekið var eignarnámi til Keflavíkurflugvallar“. S afsalaði hinn 4. nóvember 1948 jörðinni með öllum gögnum og gæðum til H, Landeigendur héldu beitarafnotunum til 1. ágúst 1951, en eftir þann tíma voru þeim meinuð afnotin og 25. nóvember 1955 samdist svo með landeigendum og fyrirsvarsmönnum ríkissjóðs, að ríkissjóður tæki við beitarafnotum gegn árlegu gjaldi, er gerðardómur ákvæði, og lauk hann gerð sinni 26. maí 1957. Kom þá í hlut jarðarinnar M nokkurt fé, sem þáverandi landeigandi krafðist að fá greitt, en erfingjar þess landeiganda, er jörðinni afsalaði 5. ágúst 1948, kröfðust einnig fjárins. Dæmt, að það samrýmist vel orðalagi afsalanna, að hlutdeild jarðarinnar M í hinu sameiginlega beitarítaki í eignarnumdu landi felist í orðunum „öllum gögnum og gæðum“. Mátti H, er keypti jörðina í nóvembermánuði 1948, við það miða, að beitarítakið fylgdi jörðinni áfram við jarðarkaupin, þar sem ekki var á annað minnzt, enda óeðlilegt, að ítakið væri skilið frá jörðinni og væri áfram í eign seljandans, er hættur var búskap og fluttur burt. H hagnýtti sér líka beitarafnotin til 1. ágúst 1951. Samkvæmt því var dæmt, að H ætti rétt til þeirra bóta, er komu í hlut jarðarinnar M við lausn beitarítaksins. Sér-
atkvæði 971

Borgarsjóður Reykjavíkur byggði hús eitt samkvæmt lögum nr. 42/1957, sbr. reglugerð nr. 155/1957 og reglugerð nr. 5/1956. Hús þetta var til sölu á nauðungaruppboði og krafðist borgarsjóður þess, að honum yrði afsalað húsið fyrir verð, reiknað samkvæmt ákvæðum reglugerðar nr. 155/1957. Dæmt, að 5. gr. reglugerðar nr. 155/1957 veiti sveitar-
sjóði einungis forkaupsrétt til þeirra íbúða, er þar greinir, er frjáls sala fari fram á þeim. Um nauðungarsölur á húsum þessum gildi hins vegar ákvæði 9. gr. laga nr. 57/1949, sem eigi veita forkaupsréttarhafa rétt til að ganga inn í boð annars manns á uppboðsþingi. Var forkaups-
réttarkröfu borgarsjóðs því hafnað 992

Félög.

- Íslenzka vöruskiptafélagið eigi talið njóta skattfrelsis samkvæmt a-lið 3. gr. laga nr. 46/1954 47
- Fyrirsvarsmenn Fólksbílastöðvarinnar h/f veittu viðtöku fé frá manni einum til kaupa á hlutabréfi í félaginu, en afhentu eigi bréfið. Breytt var um nafn á félaginu og það nefnt Bifreiðastöð Keflavíkur h/f. Dæmt, að það hlutafélag bæri að lögum ábyrgð á viðtöku fyrirsvarsmanna réttarleifanda síns á fénu, og bæri að endurgreiða það 128

Firma.

- R stofnaði veitingahúsið G og skráði nafn þess í firmaskrá með þeirri athugasemd, að hann ræki fyrirtæki þetta með ótakmarkaðri ábyrgð. Árið 1963 seldi hann B veitingahúsið og tók B við rekstri fyrirtækisins. Ekkert afsal var þó gefið út, og skráning í firmaskrá var eigi breytt. S vann á árunum 1963 og 1964 í veitingahúsinu og taldi sig eiga þar fé og krafði R um greiðslu. Dæmt, að starfsemi sú, sem rekin var í G, væri að vísu eigi ein þeirra, er tilkynna skyldi til firmaskrár samkvæmt lögum nr. 42/1903, en þar sem R var skrásettur sem fullábyrgur eigandi G og lét þá skrásetningu haldast, þótt B tæki við rekstri fyrirtækisins, þá bæri hann ábyrgð á kröfum S á hendur veitingahúsinu. S hefði eigi misst rétt sinn á hendur R, þótt hann semdi um starfsreglur og starfskjör við B 921

Fiskveiðabrot.

- Hinn 11. nóvember 1964 tók varðskip brezkan togara vegna meintra ólöglegra fiskveiða út af Barða. Skipstjóri togarans mótmælti mælingum yfirmanna varðskipsins og taldi sig hafa verið utan fiskveiðimarka í umrætt sinn, samkvæmt þeim mælingum, er hann sjálfur hefði gert. Skólastjóri Stýrimannaskólans markaði staði togarans á sjókort samkvæmt mælingum yfirmanna varðskipsins, en reiknaði togaranum til hags þá ónákvæmni í ratsjármælingum, sem framleiðendur ratsjár þeirrar, er varðskipið notaði, viðurkenna. Mældist skólastjóranum, að togarinn hefði verið innan fiskveiðimarkanna. Dómkvaddir sérkunnáttumenn gáfu álit um, hvort leið togarans á umræddum tíma hefði verið eðlileg, ef togarinn hefði verið að toga og einnig um hraða togarans, ef hann hefði verið að veiðum. Töldu hinir dómkvöddu menn, að stefnubreytingar togarans væru ekki óeðlilegar og hraðinn samræmdist venjulegum toghraða, er þeir töldu vera um 3 sjómílur. Var togaraskipstjóranum dæmd 300.000.00 króna sekt til Landhelgisgissjóðs Íslands. Afli og veiðarfæri voru gerð upp-

tæk til sama sjóðs

Hinn 3. október 1965 kom varðskip að v/b S. Var báturinn innan fiskveiðimarka. Skipstjórinn hélt því fram, að hann hefði eigi verið að veiðum, en bátinn hefði rekið inn fyrir fiskveiðimörkin meðan verið var að gera við bilun á veiðarfarum. Dómkvaddir sérfróðir menn töldu mjög ólíklegt með hliðsjón af straumi og vindi umræddan dag, að bátinn hefði rekið, svo sem skipstjóri vildi telja. Skólastjóri Stýrimannaskólans markaði á sjóuppdrátt staði bátsins samkvæmt mælingum varðskipsmanna og voru þrír staðanna innan fiskveiðimarka. Þá markaði skólastjórinn einnig á sjóuppdrátt staði bátsins samkvæmt mælingu varðskipsmanna miðað við 2.5% fjarlægðarskekkju og 1° miðunarskekkju bátnum í hag. Reyndust þá einnig þrír mælistaðir bátsins innan fiskveiðimarkanna. Var skipstjóra bátsins dæmd kr. 25.000.00 sekt til Landhelgisgíðs Íslands og afli og veiðarfæri gerð upptæk til sama sjóðs

576

Er varðskipið Þ var á eftirlitsferð á Bakkaflóa 11. maí 1965, sást í ratsjá varðskipins togari, er mældist 1.6 sm. innan fiskveiðimarka. Kl. 0856 var togaranum gefið stöðvunarmerki, en þá mældist hann 1.4 sm. innan fiskveiðimarka. Eftir nokkurn eltingarleik var togarinn stöðvaður kl. 1230 og fóru þá menn af varðskipinu um borð í togarann. Er varðskipsmenn komu að togaranum, sást, að stjórnbörðsvörpu vantaði og töldu þeir, að hún mundi hafa verið höggvin frá skipinu. Engin varpa var á bakborða og hlerar sýnilega ekki í notkun. Skipstjóri togarans taldi sig ekki hafa verið að fiska, þar sem hann hefði misst vörpuna suðaustur af Langanesi, kl. 0600 um morguninn. Var ákveðið að fara á hinn ætlaða togstað og reyna að slæða vörpuna upp, og hafði skipstjórinn ekkert við það að athuga. Kl. 1430 stöðvaði skipstjóri togarans skip sitt og neitaði að halda áfram og kl. 1830 tilkynnti skipstjóri togarans skipherra varðskipins, að hann myndi halda til Englands og hélt af stað. Menn þeir, er settir voru af varðskipinu um borð í togarann, fengu ekki að gert og töldu sér ógnað með valdbeitingu af áhöfn togarans. Kl. 0400 12. maí var togarinn að lokum stöðvaður og síðan færður til hafnar. Dómur gekk í héraði hinn 18. maí 1965, en hinn 27. s. m. tókst að slæða upp toghlera á svipuðum slóðum og hér skiptir máli. Letur var á toghlerunum, en ekki var öruggt að lesa úr því fullt skipsheiti. Skólastjóri Stýrimannaskólans í Reykjavík setti út í sjókort staði þá, er yfirmenn varðskipins mældu togarann á, áður en hann var upphaflega tekinn. Í álitsgerð skólastjórans var einnig tekið tillit til skekkju þeirrar, skipstjóra togarans í hag, er miðað

er við um mælingar með ratsjá þeirri, er varðskipið notaði. Nokkur munur reyndist á kortum á þessum slóðum. Miðað við hina nýjustu sjóuppdrátti reyndist síðasti mælistaður varðskipisins af togaranum á fiskveiðimarkalínunni, en botnvarpan fannst á stað, sem er 0.25 sm. utan við fiskveiðimarkalínuna. Dómkvaddir menn, er sérstaklega rannsökuðu það atriði, töldu, að það yrði ekki samræmt siglingu togarans, samkvæmt mælingu varðskipisins, að varpa sú, sem fannst 26. maí 1965, hefði verið skilin eftir í sjó af togaranum á þessum stað, meðan eftirför varðskipisins stóð. Þá töldu þeir ekki líklegt, að varðskipið hefði við slæðingartilraunir fært vörpuna til eftir sjávarbotninum um þá vegalengd, sem hér um ræðir. Dæmt, að eigi væri sannað, að togarinn hefði verið að veiðum innan fiskveiðimarkanna í umrætt sinn, enda hefðu varðskipsmenn eigi séð togarann með veiðarfæri í sjó. Var skipstjórinn því sýknaður af ákæru um ólöglegar botnvörpuveiðar innan fiskveiðimarkanna. Skipstjórinn var einnig ákærður fyrir brot gegn 2. og 1. mgr. 106. gr. laga nr. 19/1940 sbr. 5. gr. laga nr. 56/1963 um lögreglumenn svo og gegn 4. mgr. 220. gr. laga nr. 19/1940. Sannað var, að skipstjóri togarans tálmaði varðskipsmennina í að gegna skyldustörfum sínum. Dæmt, að með því að halda ferð skipisins stöðugt áfram þrátt fyrir sífelldar skipanir skipherra á varðskipinu um að stöðva skipið, þá hefði skipstjórinn með því sett varðskipsmenn þá, sem um borð voru í togaranum, í augljósa hættu. Þá var sannað, að skipstjórinn hafði verið með byssu til að skjóta eldflaugum og að áhöfn togarans hefði þyrpzt hótandi að varðskipsmönnum. Var honum vegna þessa dæmd refsing, fangelsi fjóra mánuði

647

Hinn 22. október 1965 var flugvél Landhelgisgæzlunnar, TF-SIF, á eftirlitsflugi á hafsvæðinu fyrir Austurlandi. Kl. 1747 var gerð með ratsjá staðarákvörðun togara eins, og var hann talinn vera 1.9 sm. innan fiskveiðitakmarka. Stöðvunarmerki var gefið kl. 1754, en ekki sinnti togarinn því. Yfirmenn flugvélarinnar báðu varðskip að koma á vettvang, og sveimaði flugvélin yfir togaranum næstu tímana. Togarinn sigldi út úr landhelgi. Kl. 2237 kom varðskip að togaranum, er þá var langt utan fiskveiðimarkanna. Skipstjóri togarans neitaði að hafa verið að veiðum innan fiskveiðimarkanna. Skólastjóri Stýrimannaskólans markaði á sjóuppdrátt staði þá, er löggæzlumenn flugvélarinnar töldu sig hafa mælt togarann á. Dómkvaddir voru sérfróðir menn til að segja álit sitt um, hvort mælingar löggæzlumanna í flugvélinni hefðu verið framkvæmdar

með tryggilegum hætti við töku togarans svo og um hugsanlegar mælingaskekkjur. Hinir dómkvöddu menn töldu, að skekkja við fjarlægðarmælingar gæti eigi verið meiri en $\pm 2\%$ af mældri fjarlægð og miðunarskekkja gæti mest verið $\pm 5^\circ$. Framkvæmd mælinganna töldu hinir dómkvöddu menn gerða með tryggilegum hætti. Skólastjóri Stýrimannaskólans markaði nú enn á sjóupprátt staði togarans samkvæmt mælingum löggæzlumanna í flugvélinni, þar sem reiknað var með 2% fjarlægðarskekkju og 5° miðunarskekkja togaranum í hag. Mældist sá staður, er flugvélin fyrst miðaði togarann, 1.2 sm. innan fiskveiðimarka. Dæmt, að skipstjóri togarans væri sannur að sök um fiskveiðibrot, og var honum dæmd kr. 300.000.00 sekt til Landhelgisjódóðs. Þá voru afli og veiðarfæri gerð upptæk til sama sjóðs 722

Hinn 11. febrúar 1966 kom varðskip að bátnum E að veiðum. Taldi yfirmaður varðskipsins, að báturinn hefði verið að veiðum innan fiskveiðimarka. Mældu yfirmenn varðskipsins stað hans með ratsjá. Eftir uppsögu héraðsdóms setti skólastjóri Stýrimannaskólans staðarárvarðanir varðskipsins í sjóupprátt og var þar m. a. tekið tillit til 2% fjarlægðarskekkju og 0.65° miðunarskekkju bátnum í hag, en það var sú ónákvæmni í fjarlægð og miðun, sem framleiðendur ratsjár þeirrar, er varðskipið notaði, viðurkenndu. Taldi hann, að báturinn hefði verið innan fiskveiðimarkanna. Skipstjóra bátsins var dæmd 25.000.00 kr. sekt í Landhelgisjódóð. Andvirði afla bátsins var gert upptækt til sama sjóðs 898

Fiskverzlun. Sjá atvinnulöggjöf.

Fjarskipti.

S lét í júlímánuði 1966 reisa búnað til að veita viðtöku sjónvarpsefni frá varnarliði Bandaríkja Norður-Ameríku á Keflavíkurflugvelli og endurvarpa því til manna í Vestmannaeyjakaupstað. Ríkisútvarpið taldi þetta atferli brjóta í bága við einkarétt sinn til útvarpsreksturs, skv. 1. gr. laga nr. 68/1934. Dæmt, að lög þessi geymdu engin ákvæði, sem heimfæra megí sjónvarp varnarliðsins og endurvarps frá því undir. Heimild til rekstrar þess og endurvarps frá því, verði að sækja í 3. og 10. gr. laga nr. 30/1941, en þar sé póst- og símamálaráðherra heimilað að veita einstökum mönnum, félögum eða stofnunum rétt til að stofna eða reka fjarskipti á Íslandi 837

Deilt um rétt til að setja og leggja lagnir að dyrasíma. Sér- atkvæði 1051

Fjárnám.

- Fjárnámsgerð til tryggingar dómskuld staðfest 9
- Hinn 8. janúar 1965 gerði Þ fjárnám í munum, er voru í vörzlu S, en fjárnámsþoli, R, taldi sig eiga. S áfrýjaði fjárnáminu, þar sem hann taldi sig eiga hina fjárnumdu muni. Hinn 20. desember 1965 var fjárnáminu aflétt með lausnar-gerð. Málinu var vísað frá Hæstarétti 189
- Með dómi bæjarþings Reykjavíkur 17. febrúar 1962 var H dæmdur til að greiða J fé nokkurt. Hinn 31. júlí 1962 og 1. ágúst s. á. veittu borgaryfirvöld Reykjavíkur þeim Á og H rétt til að reisa íbúðarhús á leigulóð einni hér í borginni. Þeir seldu síðan K, hinn 30. janúar 1963, eignarrétt að neðri hæð í húsi þessu og sóttu samdægurs um leyfi til borgaryfirvalda, til að K gengi inn í lóðarréttindi H. Var heimild þessi veitt 6. febrúar 1963, og 23. marz s. á. var gerður leigulóðarsamningur við þá Á og K. Hinn 8. febrúar 1963 var gert fjárnám til tryggingar framangreindum dómi. Fyrir dómi benti H á jarðhæð fyrrgreindrar húseignar til fjárnámsins, en tók fram, að hann væri ekki skráður eigandi húshlutans. Fjárnám þetta var þinglesið hinn 25. febrúar s. á. Dæmt, að þar sem H hafi afsalað sér lóðarréttindum öllum að húsinu, sem eigi hefðu verið þinglesin hans eign, þegar fjárnámið fór fram, og þar sem eigi hefði verið leitt í ljós, að hann hefði á fjárnámsdegi átt eignarhluta í jarðhæð fyrrgreinds húss, hefði fjárnámið upphaflega brostið grundvöll og eigi öðlazzt lagagrundvöll við þinglestur. Var það því felzt úr gildi 436

Flugfarmbréf.

- L tók að sér að flytja vörur til Ameríku. Í farmskírteini var tekið fram, að vöruna mætti eigi afhenda viðtakanda nema gegn framvísun farmskírteinis. Þau mistök urðu hjá starfsmönnum umboðsfyrirtækis L í Bandaríkjunum, að viðtakanda var afhent varan án afhendingar farmskírteinis. Dæmt, að hér væri um mistök að ræða, sem L bæri ábyrgð á, enda gildi hér eigi sú takmörkun á bótaábyrgð, sem greind er í 22. gr. 2 A fylgiskjals með lögum nr. 41/1949, sbr. 13. gr. fylgiskjals með lögum nr. 46/1956. L var því dæmt til að bæta E vöruverðið 1031

Forkaupsréttur.

- Borgarsjóður Reykjavíkur byggði hús eitt samkvæmt lögum nr. 42/1957, sbr. reglugerð nr. 155/1957 og reglugerð nr. 5/1956. Hús þetta skyldi síðar selja á nauðungaruppbóði og krafðist borgarsjóður þá forkaupsréttar samkvæmt ákvæðum 5. gr. reglugerðar nr. 155/1957, fyrir verð, er reikna

skyldi á sérstakan hátt samkvæmt ákvæðum reglugerðarinnar. Dæmt, að 5. gr. reglugerðar nr. 155/1957 veiti sveitarsjóði einungis forkaupsrétt til íbúða þeirra, er þar greinir, þá er frjáls sala fer fram á þeim. Um nauðungarsölur á þeim giltu ákvæði 9. gr. laga nr. 57/1949, sem eigi veita forkaupsréttarhafa rétt til að ganga inn í boð annarra manna á uppboðsþingi. Var forkaupsréttarkröfu borgarsjóðs því hafnað 992

Fógetagerðir. Sjá fjárnám, innsetningargerðir, kyrrsetning, lögbann, lögtak.

Framkrafa.

Skipaútgerð ríkisins hafði á hendi afgreiðslu fyrir flóabátinn B, hér í Reykjavík. Tók Skipaútgerðin við vörum, sem með skipinu áttu að fara, tók við vörum, er komu með því, og sá um upp- og útskipun. Í eitt sinn varð það slys við feringu í Reykjavík, að lyftubyrði slóst í einn starfsmann, og meiddist hann. Skipaútgerðin greiddi honum nokkrar bætur vegna þessa, er hún síðan krafði eigendur B um. Talið, að slysið ætti rætur sínar að rekja til mistaka af hálfu starfsmanna og ekkert benti til þess, að það hefði orðið vegna bilunar á tækjum bátsins. Ósannað var, að eigendur bátsins hefðu tekið á sig ábyrgð á skaðaverkum manna þeirra, er Skipaútgerðin réði til starfa við bátinn. Dæmt, að Skipaútgerð ríkisins ætti ekki rétt til endurgreiðslu á þeim bótum, er um var að tefla í málinu 927

Frávísun.

A. Einkamál.

a) Frá héraðsdómi.

Hinn 20. febrúar 1963 tók B á leigu húsnæði á Akureyri til 10 ára frá 1. apríl 1963 að telja. Í leigumála var ákvæði, þar sem B var veitt heimild til að breyta hluta hússins að vild. Skyldi leigusali að leigutíma loknum eignast breytingarnar án gjalds. Varði B um einni milljón króna til breytinga á húsinu og viðbyggingar við það. B varð gjaldþrota hinn 14. apríl 1964. Samkvæmt heimild í 18. gr. laga nr. 25/1929 sagði þrotabúi hans upp leigumálum og tók leigusali við húsinu með þeim breytingum og viðaukum, sem B hafði látið gera. Krafði þrotabúið síðan leigusala um endurgreiðslu á 9/10 hluta þess fjár, sem B hafði varið til breytinga og viðauka á húsinu. Dæmt, að úrlausnarefni í þessum skiptum aðila væri einungis það, hvort leigusalinn

- hefði hlotið svo óeðlilegan hagnað af niðurfalli leigumálans, að leggja bæri á hann einhverja greiðsluskyldu. Í málinu hefði engin könnun farið fram á því, hver væri sennilegur skír hagnaður leigusálans af því, að hann tók aftur við húsinu tæpum 9 árum fyrr en ráð var fyrir gert í leigumálanum. Málið hefði því eigi verið svo reifað, að það hefði komið á dómhæfan grundvöll. Var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 112
- Héraðsdómur vísaði máli frá dómi vegna vanreifunar. Dæmt, að eigi væri ástæða til frávísunar og hinn kærði dómur felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dóms 360
- Héraðsdómur vísaði máli frá dómi sakir þess, að málið væri vanreifað. Hæstiréttur staðfesti frávísunardóminn 388
- Mál til heimtu bóta fyrir glataðar vörur í vörzlum farmflytjanda var dæmt af bæjarþingi Reykjavíkur. Slík mál skal samkvæmt skýlausum ákvæðum 200. gr. laga nr. 85/1936 reka fyrir sjó- og verzlunardómi. Var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 468
- Í skuldamáli einu var héraðsdómsstefna birt á heimili móður skuldara, en þaðan hafði hann flutt fimm árum áður. Dæmt, að slík birting stefnu væri algerlega ónóg og eigi í samræmi við 1. mgr. 95. gr. og 1. og 2. mgr. 96. gr. laga nr. 85/1936, enda hefði skuldara eigi borið í hendur endurrit stefnunnar í tæka tíð, svo að hann mætti sækja þing. Var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og meðferð máls í héraði og því vísað frá héraðsdómi 465
- G krafði Ó um greiðslu víxils. Sendi G stefnu til stefnuvotta í heimilishreppi Ó til birtingar fyrir honum. Eigi rituðu stefnuvottar vottorð á stefnuna, en Ó ritaði á hana yfirlýsingu þess efnis, að hún væri honum löglega birt. Ó sótti eigi þing í málinu og var því vísað frá dómi, að því er hann varðaði. G kærði þetta og lagði fram fyrir Hæstarétt vottorð stefnuvottanna í heimilishreppi Ó um, að þeir hefðu birt Ó stefnuna á ákveðnum tíma. Dæmt, að stefnuvottarnir hefðu eigi gætt reglna 92. gr. laga nr. 85/1936, er þeir birtu stefnuna fyrir Ó. Var frávísunardómurinn því staðfestur, enda yrði honum eigi hrundið með því, að leggja fram í Hæstarétti síðargefið vottorð stefnuvotta um birtinguna 568
- Lögmaðurinn G höfðaði mál gegn M til innheimtu tveggja víxla, er M hafði samþykkt. M sótti ekki þing. Fram kom, að útgefandi víxlanna hafði leyst þá til sín úr banka og afhent G þá til innheimtu, en hvorki ritað á þá innheimtuframsal né almennt framsal. Dæmt, að þar sem útgefandinn hefði eigi veitt lögmanninum heimild til að höfða mál

til heimtu víxlanna í eigin nafni, bæri að vísa málinu frá héraðsdómi	750
Héraðsdómarinn frávísaði kröfu A á hendur H, þar sem reikningar þeir, sem krafan byggðist á, voru stílaðir á hlutfélag eitt. Dæmt, að eigi væri full ástæða til að vísa máli frá dómi samkvæmt gögnum þess	754
Í máli til heimtu skaðabóta fyrir brot á leigusamningi höfðu sáttamenn eigi leitað um sættir í málinu. Héraðsdómur og málsmeðferð öll í héraði var ómerkt og málinu vísað frá héraðsdómi	783

b) Frá Hæstarétti.

Hinn 8. janúar 1965 var gert fjárnám í eignum, er R taldi sig eiga í vörzlum S. S, sem taldi sig vera eiganda muna þessara, áfrýjaði fjárnámssgerðinni. Hinn 20. desember 1965 var bókað í fógetadómi Reykjavíkur, að aðilar í fjárnámsmálinu lýstu því yfir, að fjármálakröfur væru uppgerðar og þeir óskuðu lausnargerðar. Lýsti fógeti því yfir, að hann létti af fjárnámi því, er á var lagt hinn 8. janúar 1965. Var því dæmt, að málið ætti eigi heima fyrir Hæstarétti og var því vísað frá dómi	189
Máli var áfrýjað til Hæstaréttar að fengnu leyfi dómismálaráðuneytisins, þótt málsfjárhæð næmi ekki kr. 5.000.00. Samkvæmt 16. gr. laganna nr. 57/1962 eru lagaskilyrði þess leyfis þau, að úrslit máls séu mikilvæg frá almennu sjónarmiði eða varði sérstaklega mikilvæga hagsmuni aðilja. Dæmt, að dómendur eigi samkvæmt 60. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944, dóm um embættistakmörk yfirvalda, það er, hvort yfirvöld hafi gætt lagasjónarmiða og lagaskilyrða í starfi sínu. Hæstiréttur eigi því dóm um það, hvort lagaskilyrði hafi verið fyrir hendi til að leyfa áfrýjun máls þessa. Úrslit málsins væru hvorki mikilvæg frá almennu sjónarmiði né varði sérstaklega mikilvæga hagsmuni aðilja. Samkvæmt þessu, og þar sem málsefnið nam eigi kr. 5.000.00, svo sem mælt er í 2. mgr. 13. gr. laga nr. 57/1962; var málinu vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði	246, 529, 758
Aðili uppboðsmáls áfrýjaði úrskurði uppboðsdóms varðandi sölu fasteignar. Eiganda fasteignarinnar var eigi stefnt fyrir Hæstarétt og málinu því frávísað, sbr. 8. gr. laga nr. 57/1949	419
Í skiptasamningi var svo ákveðið, að aðiljar, A og B, eignuðust fasteignina L2, en aðiljar C, D og E fasteignirnar A22 og 24. Deilur risu um réttindi til lóðar undir húsinu A24 og hluta hússins A22. Í máli var deilt um tvo skúra, er taldir voru til A22, en talið að stæðu á lóð L2. Þá var þess krafizt, að hluti af húsinu nr. A22, sem stæði á hluta lóðar-	

innar L2, yrði fjarlægður. Ekki var í ljós leitt, hvenær umræddir skúrar voru byggðir né hvernig hefði verið um afnot þeirra á undanförunum árum, og í héraðsdómi var ekki um þetta rætt. Í héraðsdómi var ekki tekin afstaða til þeirrar málsástæðu, að það hefði verið alger og skýlaus forsenda fyrir skiptasamningnum, sem áður getur, að eignin A22 yrði á engan hátt skert. Málsmeðferð var því ómerkt og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju	550
Í máli einu hafði R haft uppi gagnsök. Fjárhæð gagnsakar í héraði til sjálfstæðs dóms nam eigi kr. 5.000.00, sem er skilyrði til áfrýjunar samkvæmt 13. gr. laga nr. 57/1962 og málinu var áfrýjað án áfrýjunarleyfis. Var gagnsökinni því vísað frá Hæstarétti	1038

B. Opinber mál.

Saksóknari ríkisins ákærði mann einn til sakadóms Reykjavíkur vegna ýmiss konar misferlis, þar á meðal að hafa tekið bát einn og siglt honum án skipstjórnarréttinda og með áhrifum áfengis, en ferð þeirri lauk með því, að báturinn strandaði. Sakadómur vísaði máli þessu frá á þeirri forsendu, að mál sem þessi skyldi dæma í siglingadómi. Hæstiréttur féllst á þá skoðun og staðfesti frávísunardóminn	737
Sakadómur Reykjavíkur neitaði að taka fyrir dómsrannsókn varðandi ölvun við skipstjórn og strand báts, þar sem slíkt heyrði undir siglingadóm. Niðurstaða sakadóms staðfest af Hæstarétti	741

Frelssissvipting.

Krafa um fébætur vegna gæzluvarðhalds og geðrannsóknar sakaðs manns ekki tekin til greina	207
---	-----

Frestur.

Í bátsleigusamningi var tekið fram, að um innheimtu leigu skyldi fara eftir ákvæðum 17. kafla laga nr. 85/1936. Leigusali taldi, að vanskil hefðu orðið á leigunni og stefndi leigutökum til greiðslu hennar. Af hendi leigutaka var lögð fram greinargerð og óskað eftir fresti til gagnaöflunar. Leigusali synjaði öllum fresti með vísan til ákvæða leigusamningsins. Fresturinn var veittur í héraði, þar sem nauðsyn væri að afla gagna í málinu og ákvæði 17. kafla laga nr. 85/1936 gætu ekki átt við um leigugreiðslur þessar. Þessi niðurstaða var staðfest í Hæstarétti	945
---	-----

Fyrning kröfuréttinda.

- Krafa um skatt á stóreignir féll í gjalddaga 16. ágúst 1958. Hún hefði því fyrnzt 16. ágúst 1962, ef eigi hefði komið til lögtaksaðgerða, en þær hófust 5. ágúst 1960. Úrskurður fógeta um framkvæmd lögtaks var kveðinn upp 2. apríl 1962, en var áfrýjað og ómerktur með dómi Hæstaréttar 10. febrúar 1964. Fyrningarfrestur var þá liðinn, en enn mátti varna fyrningu með því að fá málið tekið fyrir af nýju, innan 6 mánaða samkvæmt 2. mgr. 11. gr. laga nr. 14/1905, sbr. 12. gr. sömu laga. Fógeti hófst þó eigi handa um upptöku málsins fyrr en 16. október 1964, en þá var liðinn lengri tími en 6 mánuðir frá heimvísun þess. Samkvæmt því var skattkrafan talin fyrnd 591
- Háseti krafði S um greiðslu hásetahlutar á vetrarvertíð 1963, en hann hafði hætt störfum á skipinu 22. júlí sama ár. Þá krafðist hann sjóveðréttar í bát þeim, er hann var á. Dæmt, að fyrningarfrestur sjóveðréttar væri eitt ár frá 22. júlí 1963, sbr. 6. tl. 1. mgr. 232. gr. laga nr. 63/1963. Sjóveðrétturinn hafi því verið fyrndur, þegar stefna í málinu hafi verið birt hinn 31. október 1964, en lýsing kröfu í uppboðsrétti rýfur ekki fyrningu sjóveðréttar 792
- Afli skips var seldur 13. september 1964 og andvirði aflans var flutt til viðskiptabanka útgerðarmanns hinn 22. september sama ár, en fyrst hinn 5. október barst skilagrein frá þeim, er með söluna hafði að gera, dagsett 1. október 1964. Maður höfðaði mál gegn eiganda og útgerðarmönnum skipsins til heimtu eftirstöðva aflahlutar með stefnu 2. október 1965 og birtri sama dag. Dæmt, að gjalddagi kröfu hásetans hafi verið, þá er útgerðarmenn máttu í fyrsta lagi gera honum reikningsskil, en það var þegar skilagrein vegna aflasölnunnar hafði borizt. Samkvæmt því var eigi talið, að sjóveðréttarkrafa hásetans í skipinu hefði verið fyrnd þegar stefnan í málinu var birt, sbr. 11. gr. laganna nr. 14/1905 985

Geðrannsókn.

- Læknir rannsakar geðheilsu sakaðs manns og lætur í té álitsgerð 207

Gerðardómur.

- Með samningi 5. janúar 1954 seldu hlutafélögin M og G ríkissjóði á leigu landsvæði úr landi jarðarinnar Sandgerði í Miðneshreppi. Leigufjárhæð skyldi ákveðin af gerðardómi þriggja manna, er væri þannig skipaður, að landeigendur nefndu sameiginlega einn gerðarmann, en fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs annan, Ef þessir gerðarmenn næðu

eigi samkomulagi um oddamann, skyldi sýslumaðurinn í Gullbringu- og Kjósarsýslu dómkveðja hann. Fjármálaráðherra skipaði mann í gerðardóminn af sinni hendi og landeigendur nefndu til forstjóra M, en sem oddamaður var dómkvaddur oddviti Miðneshrepps. Dæmt, að þegar gerðardómendur væru nefndir samkvæmt ákvæði samnings um sakarefni slík, sem mál þetta fjallaði um, þá skyldu þeir fullnægja almennum persónulegum dómaraskilyrðum samkvæmt 1., 3. og 4. tl. 32. gr. laga nr. 85/1936 svo og sérstökum dómaraskilyrðum samkvæmt 36. gr. sömu laga, til að fara með það mál, sem hverju sinni væri um að tefla. Gerðardómsmaður sá, er landeigendur nefndu til, var því vanhæfur til setu í gerðardómnum, sbr. 1. og 7. tl. 36. gr. laga nr. 85/1936. Ákvörðun leigu fyrir landsvæði það, er hér var um að tefla, varðaði hagsmunum sveitarfélagsins á þann hátt, að eigi hæfði, að oddviti Miðneshrepps gerði um leiguna. Mátti hann því eigi taka sæti í gerðardómnum samkvæmt 7. tl. 36. gr. laganna nr. 85/1936. Úrskurður gerðardómsins var því felldur úr gildi .. 561

Gjafsókn. Gjafvörn.

Maður, sem krafði um bætur fyrir gæzluvarðhald að ósekju, fær gjafvörn fyrir Hæstarétti	207
Dánarbú manns, er lézt af vinnuslysi, fær gjafsókn fyrir Hæstarétti	294
Maður, er krafði bóta fyrir vinnuslys, fær gjafsókn fyrir Hæstarétti	331
Kona í barnsfaðernismáli fær gjafvörn fyrir Hæstarétti	354
Varnaraðili í máli, er Seðlabankinn hafði höfðað til viðurkenningar á rétti til tjónbóta selds skips, fær gjafvörn fyrir Hæstarétti	369
Áfrýjandi fær gjafsókn í útsvarsmáli	462
Gagnáfrýjandi fyrir Hæstarétti, sem krafði um bætur vegna vinnuslyss, fær gjafsókn í héraði og fyrir Hæstarétti ..	540
Aðiljar í landamerksamáli fá gjafsóknarleyfi	845
Krefjendur bóta í slysamáli fá gjafsóknarleyfi	949
Í máli um lögnað að dyrasíma fær áfrýjandi gjafsókn fyrir Hæstarétti	1051

Gjaldprot. Sjá protabú.

Greiðslugeymsla.

Eftir uppsögu héraðsdóms var dæmd fjárhæð lögð í greiðslugeymslu til handa dómhafa. Sú krafa kom því eigi til álita fyrir Hæstarétti	69
--	----

Gæzluvarðhald.

Fébótakrafa vegna gæzluvarðhalds eigi tekin til greina 207

Hafnarlög.

Útgerðarmennirnir G og Ó áttu vog í Sandgerði og vógu á vog þessa afla úr bátum sínum. Hinn 1. janúar 1963 tók Sandgerðishöfn í not bifreiðavog, er höfnin átti. Í 2. mgr. 34. gr. reglugerðar nr. 64/1948, sbr. 2. mgr. 1. gr. reglugerðar nr. 77/1963 er ákveðið, að höfnin starfræki vogir og mælitæki og skuli allt vörumagn, sem um höfnina fer og vörugjald ber að greiða af og ekki er á farmskrá, vegið og mælt á þeim. Ákvæði þetta var talið hafa stoð í 15. gr. sbr. 9. gr. laga nr. 29/1946. Þeir G og Ó héldu áfram að nota vogir sínar við vigtun afla, er fluttur var úr bátum þeirra um höfnina í Sandgerði. Dæmt, að með notkun eigin voga í framangreindum tilvikum, hefðu þeir G og Ó gerzt brotlegir við 2. mgr. 34. gr. reglugerðar nr. 64/1948 sbr. 2. mgr. 1. gr. reglugerðar nr. 47/1963, og var refsing hvors þeirra ákveðin kr. 5.000.00 sekt til Hafnarsjóðs Sandgerðis 473

Helgidagalöggjöf.

Þ rak blómaverzlun í Kópavogi. Þ hafði verzlun sína opna og afgreiddi viðskiptavinum á föstudaginn langa og á páska- dag 1965. Lögreglumenn lokuðu verzluninni og bönnuðu Þ viðskipti. Þessi háttsemi Þ var talin varða við 2. gr., sbr. 7. gr. laga nr. 45/1926. Var honum dæmd 500.00 kr. sekt í bæjarsjóð Kópavogs vegna þessa 307

*Heimvísun. Sjá ómerking.**Hlutfélag.*

H samdi hinn 10. ágúst 1956 við stjórnarformann og prókúru- hafa hlutfélagsins F um kaup á einu hlutabréfi í félaginu fyrir kr. 10.000.00. Skömmu síðar greiddi hann fyrirsvars- mönnum hlutfélagsins fé þetta, en hlutabréfið fékk hann ekki. Hlutfélagið talið bera ábyrgð að lögum á viðtöku fyrirsvarsmanna á nefndum kr. 10.000.00 úr hendi H og dæmt að endurgreiða það fé 128

*Húftrygging. Sjá váttrygging.**Innsetningargerðir.*

Fyrirtækið D seldi hinn 5. desember 1961 A eldavélasamstæðu og áskildi sér eignarrétt að henni unz kaupverð væri að

fullu greitt. Hinn 2. janúar 1963 afsalaði A þeim V og R húsinu og fylgdi eldavélasamstæðan þar með í kaupunum. Eigi hafði A greitt verð eldavélasamstæðunnar að fullu, og krafðist D þess þá, að samstæðan yrði afhent honum með innsetningargerð. Dæmt var, að þar sem eldavélasamstæðan hefði verið felld inn sem einn hluti af innbúnaði í eldhúsinu og þau V og R hefðu keypt húsið grandalaus um eignarréttarfyrrvarann, þá yrði honum eigi beitt gegn þeim, sem höfðu öðlazz traustnámsrétt til eldavélasamstæðunnar. Var því synjað um innsetningargerðina 231

Þ, er bjó á þriðju hæð húss, hugðist leggja dyrasíma til íbúðar sinnar. Í ljós kom, að fara þurfti með leiðslu vegna dyrasímans í gegnum rafmagnstöflu í íbúð á annarri hæð, eign J. J neitaði um leyfi til að þetta yrði framkvæmt. Krafðist Þ þess þá, að honum yrði með innsetningargerð heimilaður aðgangur að rafmagnstöflu í íbúð J, til þess að láta draga þar í gegn leiðslu að dyrasíma upp í búð hans. Eftir uppsögu úrskurðar í héraði leitaði J til Landssíma Íslands, um að hann léti leggja dyrasímaleiðslur, og kvaðst Landssíminn reiðubúinn að gera það eftir nokkurn tíma, ef óskað væri, og var þar vísað til 11. gr. og 13. gr. laga nr. 19/1959. Við flutning málsins fyrir Hæstarétti lýsti lögmaður J því yfir, að það væri ósk og vilji hans, að aðilar þessa máls létu sameiginlega leggja dyrasíma fyrir aðra hæð og þriðju hæð í húsi þeirra. Samkvæmt því var dæmt, að eigi væri efni til að taka til greina kröfu Þ um innsetningargerð. Sératkvæði 1051

Innsiglisrof. Sjá verzlun.

Löggæzlumenn lokuðu verzlun S og settu innsigli sitt fyrir. S rauf innsiglið og hélt áfram verzlun sinni. Í máli, er ákærvaldið höfðaði á hendur S, var hann sýknaður af ákæru fyrir brot gegn 2. gr., sbr. 1. mgr. 1. gr., sbr. 12. gr. samþykktar nr. 240/1963 um lokun sölubúða í Reykjavík. Hins vegar var dæmt, að honum hefði verið skylt, eins og á stóð, að hlýta innsigluu í bráð, en hann mátti leita úrlausnar dómstóla um ágreiningsefnið, sbr. 73. gr. laga nr. 82/1961. Var S dæmd refsing vegna þessarar háttsemi, sbr. 160. gr. laga nr. 19/1940, en refsing látin niður falla samkvæmt 1. ml. 75. gr. laga nr. 19/1940. Sératkvæði 704

Ítrekun brots.

Bifreiðarstjóri var ákærður fyrir ölvun við akstur. Hann hafði verið dæmdur fyrir ölvun við akstur nokkru áður, en þar sem hann var eigi orðinn 18 ára, er hann framdi það brot,

var dæmt, að það hefði eigi ítrekunarverkun á síðara brot hans, sbr. 1. mgr. 71. gr. laga nr. 19/1940	134
---	-----

Kaup og sala.

Með kaupsamningi 20. febrúar 1962 seldi byggingarfyrtækið H íbúð í húsi einu, er það var að reisa í Reykjavík. Söluverð var kr. 302.000.00 og voru kr. 200.000.00 greiddar við undirritun kaupsamnings, en eftirstöðvarnar skyldi greiða síðar eftir því sem smíði hússins gengi, en því var eigi að fullu lokið. Öllum framkvæmdum við húsið af hendi H skyldi vera lokið 1. desember 1962. Kaupandi stóð eigi í skilum með greiðslu. Hinn 28. september 1962 ritaði lögmaður kaupanda bréf til H, þar sem tekið var fram, að ástæðan til þess, að þá hafði eigi verið greiddur sá hluti af kaupverðinu, er greiða bar, væri sú, að íbúðin væri gölluð. Dómkvaddir menn töldu nokkra galla á íbúðinni. Dæmt, að gallar þeir, sem á íbúðinni væru, væru eigi það verulegir, að réttlætti greiðsludrátt á eftirstöðvum kaupverðsins, og var því H heimiluð rifting á kaupsamningnum	423
--	-----

Kaupgjald. Sjá vinnulaun.

Kjarasamningar. Sjá opinberir starfsmenn, vinnulaun.

*Kvöldsala. Sjá verzlun.**Kyrrsetning.*

Kyrrsetning staðfest	240
----------------------------	-----

Kærumál.

J krafði S um greiðslu húsaleigu, en hann átti hús að hálfu. Málinu var vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar og vegna þess, að eigi hafði verið gætt, að um samaðild var að ræða, sbr. 46. gr. laga nr. 80/1936. Dæmt í Hæstarétti, að J krefði einungis um leigu fyrir þann hluta húsnæðisins, sem hann var einkaeigandi að, og ætti því rétt á að fá efnisdóm um kröfuna. Málið var að visu eigi svo reifað sem skyldi í skjölum málsins, en eigi hafði aðiljum verið gefinn kostur á að afla gagna um efnisatriði, og var því eigi ástæða til að beita ákvæðum 116. gr. laga nr. 85/1936. Hinn kærði frávísunardómur var því felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dóms af nýju	360
Máli vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar. Frávísunardómur staðfestur af Hæstarétti	388
Hæstaréttarlögmaðurinn S höfðaði mál gegn A og D til heimtu	

tveggja víxla. Í samráði við þann fulltrúa yfirborgardóm-
arans í Reykjavík, sem með málið fór, gaf lögmaður D út
áskorun til A að koma fyrir bæjarþing Reykjavíkur á
ákveðnum stað og stundu til að gefa aðiljaskýrslur í málinu.
Áskorun þessi var birt með stefnuvottum. S var tilkynnt
um, að þinghald þetta skyldi fram fara, en hann kvaðst
eigi geta komið því við að sækja dómþingið, þar sem hann
hefði lofað að vera líkmaður við jarðarför á sama tíma.
Taldi S, að dómarafulltrúinn hefði lofað að fresta þinghald-
inu um tveggja stunda skeið, en dómarafulltrúinn kvaðst
hafa lofað að halda framhaldsþing tveimur tímum síðar,
svo að S gæti framspurt A. Á tíma þeim, er tiltekinn var
í áskoruninni til A, var lögmaður B mættur, svo og borgar-
dómarafulltrúi sá, sem fór með málið. Hins vegar mættu
hvorki A né S, en fulltrúinn kvaddi A til móts og kom
hann. Var tekin af honum aðiljaskýrsla. S kærði háttsemi
þessa með vísan til 21. gr. laga nr. 57/1962 og krafðist
þess aðallega, að fulltrúinn, en til vara yfirborgardómar-
inn í Reykjavík, skyldu sektaðir eða áminntir vegna hátt-
semi sinnar. Dæmt, að dómarafulltrúanum hefði eigi borið
að heyja dómþingið að S fjarverandi og óstefndum lög-
mætri stefnu. Var meðferð hans vítt. Yfirborgardómari
hafði hins vegar ekkert aðhafzt í málinu, er sæta ætti að-
finnslu

535

Máli var vísað frá héraðsdómi vegna ófullnægjandi stefnubirt-
ingar. Stefnandi málsins í héraði kærði héraðsdóminn og
lagði fram vottorð stefnuvotta um, að birtingin hefði raun-
verulega farið fram á réttan hátt. Frávísunardómurinn var
staðfestur, þar sem stefnuvottar höfðu eigi gætt ákvæða
92. gr. laga nr. 85/1936 og tekið fram, að hinum rétta
frávísunardómi yrði eigi hrundið með því að kæra hann og
leggja fram í Hæstarétti síðar gefið vottorð stefnuvotta
um birtingu

568

Húsbruni varð hjá Á. Dómkvaddir matsmenn Húsatrygginga
Reykjavíkur mátu tjónið. Á taldi, að viðgerðarkostnaður
þeirra skemmda, er urðu á húsinu, hefði numið mun hærri
fjárhæð en hinir dómkvöddu menn töldu. Óskaði Á yfir-
mats á brunaskemmdunum. Húsatryggingar Reykjavíkur
andmæltu því, að yfirmat færi fram og visuðu til þess, að
í váttryggingaskilmálum þeirra stæði, að vildi annar hvor
aðili eigi hlíta endurmati, gæti hann krafizt yfirmats innan
7 sólarhringa, en mun lengri tími hafði liðið frá undir-
mati. Héraðsdómari synjaði um dómkvaðningu yfirmats-
manna. Dæmt, að ekki yrði fullyrt, að framkvæmd yfirmats
dómkvaddra manna um brunatjón það, er hér um ræðir,
gæti ekki skipt Á máli. Matsdómaranum bar ekki fyrirfram

- úrlausn um gildi yfirmatsgerðar í lögskiptum sóknaraðilja og varnaraðilja. Var synjunarúrskurður héraðsdómara því úr gildi felldur og lagt fyrir hann að framkvæma dómkvaðninguna 718
- Með bréfi 23. marz 1966 ákærði saksóknari ríkisins J fyrir að hafa ekið bifreið með áfengisáhrifum og án ökuleyfis, fyrir að hafa stolið peningum og fyrir að hafa án heimildar tekið vélbát einn og siglt bátnum einn síns liðs án skipstjórnarréttinda og með áhrifum áfengis, en ferð þeirri lauk þannig, að báturinn strandaði. Sakadómur Reykjavíkur vísaði máli þessu frá dómi. Samkvæmt 46. gr. laga nr. 50/1959 um eftirlit með skipum, sbr. 1. gr. laga nr. 24/1962, skal siglingadómur dæma og eftir atvikum rannsaka refsímál, sem höfðuð eru út af sjóslysum eða brotum á þeim lögum. Dæmt, að siglingadómur sé sérdómstóll, er falið væri að dæma í tilteknum flokki mála. Með hliðsjón af 3. mgr. 6. gr. laga nr. 82/1961 beri því siglingadómi að fjalla um mál þetta, en eigi sakadómi, og var því frávisun staðfest 737
- Hinn 2. apríl 1966 var Ó tekinn af löggæzlumanni í bát sínum, er var strandaður við Gróttu. Var Ó mikið ölvaður og fundust í blóði hans reducerandi efni 1.81%. Mál Ó var tekið fyrir í sakadómi Gullbringu- og Kjósarsýslu og fór rannsókn þar fram. Að rannsókn lokinni sendi sýslumaðurinn í Gullbringu- og Kjósarsýslu endurrit rannsóknar til saksóknara ríkisins, sem með bréfi 29. júní sendi gögnin til yfirsakadómarans í Reykjavík og óskaði þess, að framhaldsrannsókn færi fram fyrir sakadómi í Reykjavík. Yfirsakadómari taldi, að málið heyrði undir yfirborgardómarann í Reykjavík, og var það atriði tekið til úrskurðar. Yfirsakadómariinn í Reykjavík dæmdi, að dómsrannsókn þessi yrði ekki framkvæmd af sakadómi, þar sem málið ætti að rannsakast fyrir sjó- og verzlunardómi og dæmast af siglingadómi, en hér væri um sjóslys að ræða. Hæstiréttur staðfesti þessa niðurstöðu héraðsdóms 741
- Lögmaðurinn G stefndi M til greiðslu tveggja víxla. M sótti ekki þing. Víxlarnir báru með sér, að útgefandi víxlanna hefði leyst þá til sín úr banka, en eigi hafði útgefandinn gefið lögmanninum innheimtuframsal, sbr. 18. gr. laga nr. 93/1933, né almennt framsal, sbr. 20. gr. sömu laga. Þá viðurkenndi lögmaðurinn, að hann hefði víxlana til innheimtu fyrir útgefandann. Samkvæmt þessu var dæmt, að málinu bæri að vísa frá héraðsdómi, þar sem G hafði eigi heimild til að höfða víxilmálið í eigin nafni 750
- B krafði þá S og G um kostnað við smíði húss þeirra. S og G mótmæltu reikningnum sem of háum. Héraðsdómari vísaði

- málinu frá héraðsdómi vegna vanreifunar. Dæmt, að málið væri að vísu vanreifað, en því væri þannig háttað, að héraðsdómara hefði borið að krefja til sérfróða menn til að dæma málið með sér, sbr. 3. tl. 200. gr. laga nr. 85/1936. Var héraðsdómur og meðferð málsins frá og með munnlegum máflutningi ómerkt og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 752
- Kröfu A á hendur H til heimtu viðskiptaskuldar var vísað frá héraðsdómi með hliðsjón af því, að málið væri vanreifað, þar sem reikningar væru stílaðir á hlutafélag eitt. Dæmt, að samkvæmt gögnum málsins væri eigi næg ástæða til að vísa því frá dómi og frávísunardómur felldur úr gildi og lagt fyrir héraðsdómara að leggja efnisdóm á málið .. 754
- Með samningi tóku nokkrir menn á leigu bát, eign J. Í samningnum var sagt, að leigu megi innheimta skv. ákvæðum 17. kafla laga nr. 85/1936. J taldi, að vanskil hefðu orðið á leigugreiðslum, og stefndi leigutökum til heimtu leigufjárins. Af hendi leigutaka var rituð greinargerð, og er greinargerð hafði verið fram lögð, var óskað eftir fresti til gagnaöflunar. J neitaði öllum fresti og vísaði til ákvæða leigusamningsins. Í héraði var dæmt, að fresturinn skyldi veittur, þar sem ljóst væri, að gagna þyrfti að afla og ákvæði 17. kafla laga nr. 85/1936 ættu ekki við um greiðslur sem þessar. Var úrskurður héraðsdóms staðfestur í Hæstarétti 945

Landamerkjamátl.

- Á rennur á milli jarðanna A og B, sem standa gegnt hvor annarri í dal einum. Dalbotninn er frekar breiður og sléttur og rennur áin í kvíslum og breytir sér oft. Í landamerkjabréfum jarðanna sagði í öðru bréfinu, að áin ráði merkjum, en í hinu bréfinu, að áin ráði merkjum að vestasta farveg „eins og hún nú rennur“. Dæmt, að samkvæmt Jónsbók, Landsleigubálki 56, og 3. og 8. gr. vatnalaga nr. 15/1923 skuli markalína milli jarðanna vera sem næst miðju hins forna farvegjar árinna, enda breytast merki ekki, þótt farvegur breytist. Landamerki voru því dæmd í miðju, þar sem ætlað var að hinn forni farvegur árinna hefði verið 845

Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.

Leiga. Sjá frávísun.

- Með leigusamningi 20. febrúar 1963 tók B á leigu húsnæði til 10 ára frá 1. apríl s. á. Í leigumálanum var ákveðið, að B væri heimilt að breyta hluta hússins að vild, en að leigu-

tíma loknum skyldi leigusali eignast breytingar og viðbætur við húsnæðið án sérstaks endurgjalds. Varði B síðan um einni milljón króna til breytinga á húsinu og viðbyggingar við það. B varð gjaldþrota 14. apríl 1964. Samkvæmt heimild í 18. gr. laga nr. 25/1929 sagði þrotabú hans upp leigumálanum og tók leigusali við húsinu með þeim breytingum og viðaukum, sem B hafði gera látið. Þrotabúið krafði leigusala um endurgreiðslu 9/10 hluta þess fjár, sem B hafði varið til hússins. Málinu var vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar, þar sem engin könnun hefði fram á því farið, hver væri skír hagnaður leigusala af því, að hann tók við húsinu svo löngu fyrr en ráð hafði verið gert fyrir og með endurbótum 112

Líkamsáverkar. Sjá skaðabætur.

Maður dæmdur bótaskyldur manni, er slasaðist í ryskingum .. 141
Maður sýknaður af bótakröfum vegna meiðsla manna í ryskingum 141

K var við drykkju og fór um borð í erlent skip, er lá á Reykjavíkurhöfn. Settist hann þar að drykkju með skipstjóra. Gekk síðan frá og lenti í ryskingum nokkrum við einn skipsmann og hlaut meiðsl. Skipverjinn var talinn hafa gerzt brotlegur gegn 218. gr. laga nr. 19/1940 og dæmd refsing, varðhald 45 daga. Refsingin var skilyrt þannig, að hún félli niður 2 árum frá uppsögu dóms, ef almennt skilorð 57. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 4. gr. laga nr. 20/1945, yrði haldið. Þá var hann dæmdur til að greiða K skaðabætur .. 405

Þeir J og K voru við drykkju um kvöld. Hittust þeir fyrir utan veitingahús eitt og bauð J þeim K og konu hans, að hann léti aka þeim heim í bifreið, er hann hafði umráð yfir. Í bifreiðinni urðu nokkrar ýfingar með þeim K og J. J lét eigi aka K beint heim, en stöðvaði í götu einni hér í bæn-um. Fóru þeir aðilar þar úr bifreiðinni og urðu með þeim ryskingar. Hlaut J kjálkabrot og varð að taka úr honum tvo jaxla. J krafði K um bætur og K krafði J um bætur vegna óverulegra meiðsla, er hann hafði hlotið. Talið var sannað, að K hefði slegið til J, og var honum gert að bæta tjón J að % hlutum. Hins vegar var K sýknaður af bótakröfu J. Þá var dæmt, að K hefði gerzt sekur um líkamsárás, er brot væri á 217. gr. laga nr. 19/1940. Með tilliti til aðstæðna var ákvörðun refsingar frestað samkvæmt 4. gr. laga nr. 19/1940 með því skilyrði, að hann gerðist ekki sekur um nýtt brot næstu tvö árin eftir lögbirtingu dóms þessa. J var einnig talinn hafa gerzt brotlegur við fyrrgreint lagaákvæði, en ákvörðun refsingar hans einnig frestað, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955 440

V var við drykkju aðfaranótt 27. maí 1962. Er hann var á gangi um Vestmannaeyjabæ ásamt félögum sínum, hittu þeir S, er var einn síns liðs og mikið drukkinn. Urðu þeir samferða og neyttu einhvers áfengis. Urðu ýfingar með þeim S og V og sló V til S og féll S við og fótbrotnaði. Var dæmt, að V hefði með þessari háttsemi sinni gerzt brotlegur við 217. gr. laga nr. 19/1940 og var dæmd refsing, varðhald 20 daga. Refsingin var skilorðsbundin þannig, að hún skyldi niður falla að tveim árum liðnum frá upp-
kvaðningu dóms Hæstaréttar í málinu, verði haldið almennt skilorð 57. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955. Þá var V dæmdur til að greiða S skaðabætur 494

Læknar. Sjá mat og skoðun.

Blóðrannsókn:

Álitsgerð um öryggi mælinga vínandamagns í blóði	2
Bifreiðastjórn	2, 63, 134, 201, 364, 685, 894
Faðerni	354
Skipstjórn	741
Geðrannsókn	207
Getnaðar- og meðgöngutími	354
Líkamsáverkar	22, 141, 294, 331, 375, 404, 440, 494, 504, 1015
Örorka	22, 294, 331, 375, 504, 540, 570, 1015

Læknaráð.

Álitsgerð um öryggi mælinga vínandamagns í blóði og um magn „eðlilegra reducerandi efna í blóði“	2
Álitsgerð um batahorfur slasaðs manns, um nauðsyn læknishjálpar erlendis og samband milli meiðsla og óvinnuhæfni	141

Lög. Lögskýring.

Eiganda eggvers æðarfugla talið rétt, samkvæmt undirstöðu- rökum 12. gr. laga nr. 19/1940, að verjast árásum arnar á æðarfuglinn með tiltækum ráðum, sem sannanlega færu eigi lengra en nauðsyn krefði	54
Dæmt, að mál um ábyrgð farmflytjanda í loftflutningum á farmi og skilning á ákvæðum flugfarmbréfs, skyldi sam- kvæmt eðli málsins og lögjöfnun frá 1. tl. 201. gr. laga nr. 85/1936, rekin fyrir sjó- og verzlunardómi	77
Eigi talin efni til að beita þrengjandi lögskýringu, að því er varðar 4. gr. laga nr. 16/1958. Ummæli á Alþingi í sam- bandi við setningu laganna eigi talin breyta neinu hér um, gegn afdráttarlausum ákvæðum lagatextans	236
Dæmt, að samkvæmt 60. gr. stjórnarskrárinnar eigi dómendur úrskurðarvald um það, hvort yfirvöld hafi gætt lagasjónar- miða og lagaskilyrða í starfi sínu. Hæstiréttur eigi því dóm	

um hvort lagaskilyrði hafi verið fyrir hendi við veitingu áfrýjunarleyfis, er áfrýjunarfjárhæð nam eigi kr. 5.000.00. Sératkvæði	246, 529,	758
Í máli, er ríkisstarfsmaður krafði um vökuálag í orlofi og á veikindatíma, var dæmt, að ákvæði um föst laun í lögum nr. 38/1954, 1. mgr. 16. gr., og reglugerð nr. 87/1954, 1. mgr. 1. gr., sbr. 1. mgr. 5. gr. laga nr. 55/1962, ættu einungis við laun samkvæmt Kjaradómi fyrir starfann, sem um er að tefla, án álags vegna vökuvinnu. Hins vegar var dæmt, að eðlilegt væri að skilja ákvæði 1. mgr. 6. gr. reglugerðar nr. 87/1954 um, að starfsmaður haldi fullum launum í veikindaforföllum, þannig, að auk fastra almennra launa bæri honum vökuvinnuálag, ef um þá skipun starfa er að tefla	266	
Ákvæði 4. mgr. 7. gr. bráðabirgðalaga nr. 80/1961, sbr. 4. mgr. 7. gr. laga nr. 28/1962, skýrð þannig, að sjávarútvegs- málaráðuneytinu beri að greiða váttryggingariðgjöld þau, er þar greinir, beint til váttryggingarfélaga þeirra, sem hlut eiga að máli	313	
Ummæli lögmanns í greinargerð ómerkt samkvæmt lögjöfnun frá 1. mgr. 241. gr. laga nr. 19/1940	440	
Í málum um útsvarsskyldu manns var dæmt, að af samanburði á stafliðum a og i 30. gr. laga nr. 51/1964 og 13. gr. laga nr. 35/1960 væri ljóst, að leggja skuli útsvar á einstakling hvern í sveitarfélagi því, þar sem hann sé á íbúaskrá þjóðskrár. Við það verði að sitja, unz fyrir liggi úrskurður dóms í máli, höfðuðu samkvæmt ákvæðum 14. gr. laga nr. 35/1960 um, að lögheimili manns sé í öðru sveitarfélagi en þjóðskráin telur	462	
Dæmt, að gerðardómendur samkvæmt gerðardómssamningi, skyldu fullnægja almennum persónulegum dómaraskilyrðum samkvæmt 1., 3. og 4. tl. 32. gr. laga nr. 85/1936 og sérstökum dómaraskilyrðum samkvæmt 36. gr. sömu laga til að fara með mál það, sem hverju sinni er um að tefla ..	561	
Samkvæmt 1. mgr. 231. gr. laga nr. 66/1963 er kröfuhafi sjálf- ráður að höfða mál hvort hann vill heldur á hendur útgerðarmanni eða skipstjóra, til fullnægingar á kröfu, sem sjóveð er fyrir í skipi. Dæmt, að útgerðarmaður tákni hér eiganda skips, sbr. ákvæði 2. mgr. 231. gr. sömu laga, þar sem gerður er greinarmunur á útgerðarmanni og öðrum manni, „sem gerir skipið út á sjálfs sín kostnað“	985	

Lögbann.

Í júlímánuði 1966 lét S reisa á leigulóð póst- og símamála- stjórnarinnar í Vestmannaeyjum búnað, til að veita viðtöku sjónvarpsefni frá sjónvarpsstöð varnarliðs Bandaríkja

Norður-Ameríku á Keflavíkurflugvelli og endurvarpa því til manna í Vestmannaeyjum. Ríkisútvarpið taldi starfsemi þessa brjóta í bága við einkarétt þess til útvarpsreksturs, skv. 1. gr. laga nr. 68/1934, og krafðist lögþanns við starfseminni. Dæmt, að lög nr. 68/1934 geymi engin ákvæði, sem heimfæra megi sjónvarp varnarliðsins eða endurvarp frá því undir. Heimild til reksturs þess og endurvarps frá því verði því að sækja í 3. og 10. gr. laga nr. 30/1941, sem eru yngri lög en lög nr. 68/1934. Lög nr. 30/1941 heimila póst- og símamálaráðherra að veita einstökum mönnum, félögum eða stofnunum, rétt til að stofna og reka fjar- skiptaviðskipti hér á landi. Ríkisútvarpið á því eigi aðild að máli þessu. Var lögþanns því synjað 837

Löggæzlumenn. Sjá opinberir starfsmenn.

Menn af varðskipi voru settir um borð í togara, sem grunaður var um veiðar innan fiskveiðimarka. Togarinn sigldi með mennina á haf út og setti þá þar með í hættu vegna eftirfarar varðskips. Þá voru þeir beittir ógnunum. Skipstjóranum refsað með fangelsi fjóra mánuði 647

Löggæzlumanni dæmdar bætur vegna meiðsla í starfi 1015

Lögheimili.

Ákvörðun þjóðskrár um lögheimili manns skal gilda þar til henni hefur verið hnekkð með dómi samkvæmt 14. gr. laga nr. 35/1960 462

Lögmenn.

Lögmanni dæmt skyld að greiða almenna vexti af innheimtu- fé, er hann varðveitti fyrir skjólstæðing sinn 287

Lögmaður víttur fyrir rithátt í greinargerð í héraði. Ummæli ómerkt samkvæmt lögjöfnun frá 1. mgr. 241. gr. laga nr. 19/1940 420

Ummæli lögmans í greinargerð í héraði áttalin 764

Ummæli lögmans í greinargerð í héraði áttalin og ómerkt .. 837

Lögræði.

Mál sótt fyrir hönd ólögráða aðilja 949

Lögtak.

Íslenzka vöruskiptafélaginu dæmt skyld að greiða tekjuskatt samkvæmt 3. gr. laga nr. 46/1954 og lögtak heimilað til heimtu gjaldsins 47

Skattayfirvöld gerðu fyrirtæki að greiða tekjuskatt af fé, er fyrrverandi forstjóri þess hafði dregið sér og hafði aldrei fært félaginu til tekna í bókum þess. Dæmt, að fjársvikið

fé með þeim hætti, sem hér um ræðir og sem enn væri óbætt, væri eigi löglegur skattstofn samkvæmt lögum nr. 46/1954. Var því lögtaks synjað

339

Á árinu 1965 gerðu skattyfirvöld í Reykjavík P að greiða útsvar til Reykjavíkurborgar. P hafði haft aðsetur án lögheimilis hér í borginni frá 20. maí 1964, en talið sér lögheimili norður í Eyjafirði. Í 30. gr. laga nr. 51/1964 segir, að hvert sveitarfélag leggi útsvar á sína íbúa, sbr. 13. gr. laga nr. 35/1960, og að eigi verði útsvar lagt á aðilja nema í einu sveitarfélagi á einu ári. Í 13. gr. laga nr. 35/1960 segir, að samkvæmt tilkynningum og öðrum gögnum skuli þjóðskráin árlega gera íbúaskrá fyrir hvert sveitarfélag eftir því hvar hver einstaklingur á lögheimili. Þá segir í 14. gr., að leiki vafi á lögheimili manns, þá skuli leita um það úrskurðar dómara og sé því rétt þjóðskránni, aðilja sjálfum svo og sveitarfélögum, er málið varðar, að beiðast rannsóknar og úrskurðar um lögheimili, en dómari fer með málið að hætti opinberra mála. Samkvæmt þessu var dæmt, að leggja skyldi útsvar á einstakling hvern í því sveitarfélagi, þar sem hann er á íbúaskrá þjóðskrár og við það verði að sitja, unz fyrir liggi úrskurður dóms í máli samkvæmt 14. gr. laga nr. 35/1960 um að lögheimili manns sé í öðru sveitarfélagi en þjóðskráin telur. Þar sem slík dómsúrlausn væri eigi fyrir hendi, að því er P varði, var lögtaksúrskurður héraðsdómara felldur úr gildi og synjað um framgang lögtaks

462

S hafði verið gert að greiða skatt á stóreignir samkvæmt lögum nr. 44/1957. Skattkrafan féll í gjalddaga 16. ágúst 1958, sbr. auglýsingu fjármálaráðuneytisins nr. 194/1958. Samkvæmt 3. tl. laga nr. 14/1905, sbr. 1. gr. laga nr. 29/1885, hefði krafan því fyrnzt 16. ágúst 1962, ef eigi hefði komið til lögtaksaðgerða, er hófust í fógetadómi Reykjavíkur 5. ágúst 1960, og slitu fyrningu. Úrskurður fógeta um framkvæmd lögtaks, uppkveðinn 2. apríl 1962, var ómerktur með dómi Hæstaréttar 10. febrúar 1964 og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppkvaðning úrskurðar af nýju. Fyrningarfrestur var þá liðinn, en varna mátti fyrningu með því, að fá málið tekið fyrir af nýju, innan 6 mánaða samkvæmt 2. mgr. 11. gr. laga nr. 14/1905, sbr. 12. gr. sömu laga, en því aðeins var lagaboði þessu fullnægt, að réttaraðgerðir hæfust fyrir lok nefnds frests. Hinn 25. júlí 1964 hafði skattkrefjandinn krafizt þess, af yfirborgarfégetanum í Reykjavík, að málið yrði tekið fyrir hið allra fyrsta, en þrátt fyrir það hófst fógeti eigi handa um upptöku málsins fyrr en 16. október 1964, en þá var liðinn lengri tími en 6 mánuðir frá heimvísun þess. Dæmt,

- að skattkrefjandi mætti ekki halda til laga skattkröfu sinni, þar sem hún hefði þá verið fyrnd samkvæmt lagareglum.
- Var því synjað um framgang lögtaksins 591
- A keypti og seldi 5 notaðar bifreiðir á árinu 1963, þannig að hann átti að jafnaði eigi nema eina í einu. Skattfyrirvöld töldu A söluskattskyldan af söluverði bifreiðanna, og var gert lögtak hjá honum vegna skatts þessa. Dæmt, að með kaupum og sölu nefndra bifreiða hefði A hvorki stundað sjálfstæða starfsemi í merkingu 4. gr. d-liðs laga nr. 10/1960 né atvinnurekstur í merkingu 13. tl. 6. gr. sömu laga og væri því eigi söluskattskyldur. Var lögtaksúrskurður felldur úr gildi 795
- G seldi á árinu 1963 4 notaðar bifreiðar, en þrjár þeirra hafði hann keypt á sama ári. Eigi átti hann nema eina þeirra að jafnaði í einu. Skattfyrirvöld töldu G söluskattskyldan af söluverði bifreiðanna og gerðu honum að greiða söluskatt. Dæmt, að með kaupum og sölu nefndra bifreiða hefði G, sem ekki ræki sjálfstæða starfstöð með bifreiðaverzlun, hvorki stundað sjálfstæða starfsemi í merkingu d-liðar 4. gr. laga nr. 10/1960 né atvinnurekstur í merkingu 13. tl. 6. gr. sömu laga. Var hann því eigi talinn söluskattskyldur af söluverði bifreiðanna og synjað um framgang hins umbeðna lögtaks 801
- Á árinu 1963 seldi G 5 notaðar bifreiðir, en 4 þeirra hafði hann keypt á sama ári. Eigi átti hann nema eina í einu. Skattfyrirvöld töldu G söluskattskyldan af söluverði bifreiðanna og kröfðust lögtaks. Dæmt, að með kaupum og sölu nefndra bifreiða hefði G, sem enga sjálfstæða starfstöð rak með bifreiðaverzlun, hvorki stundað sjálfstæða starfsemi í merkingu d-liðar 4. gr. laga nr. 10/1960 né atvinnurekstur í merkingu 13. tl. 6. gr. sömu laga. Var hann því eigi talinn söluskattskyldur af söluverði bifreiðanna og synjað um framgang hins umbeðna lögtaks 808
- R taldi ekki fram til skatts fyrir árin 1959 og 1960. Hins vegar lét hann Skattstofu Reykjavíkur í té óundirritaða og óstaðfesta reikninga ásamt nokkrum öðrum plöggum, er tjáðust varða eignir og atvinnurekstur hans skattár þessi. Gerðu skattfyrirvöld R að greiða skatt á grundvelli þessara gagna, en með nokkrum breytingum. Var krafizt lögtaks til greiðslu skatts þessa. Dæmt, að þessi ófullkomnu reikningsgögn hafi eigi mátt koma í stað lögboðinna heitfesta skattskýrslna samkvæmt 1. mgr. 33. gr. laga nr. 46/1954. Hafi því átt, samkvæmt 2. mgr. 35. gr. sbr. 46. gr. sömu laga, að ætla heildartekjur og heildareign R til skatts svo ríflega, sem mælt er í 2. mgr. 35. gr. Væri skattstjórnarvöldum óheimilt að víkja frá ákvæðum laga um þetta efni.

Skattaákvæðanir þær, sem gerðar höfðu verið, voru því ómerkta og skattstjórnarvöldum dæmt rétt að ákveða af nýju skatt R. Var því synjað um framkvæmd lögtaksins ..	907
Útgerðarfélagið G, sem heimilisfast var í Neskaupstað, gerði út bát á vetrarvertíð 1964 og var afli bátsins lagður á land í Vestmannaeyjum og seldur fiskkaupanda einum. Fiskkaupandinn lagði G til verbúð án sérstaks endurgjalds, þar var línan beitt, meðan báturinn var á línuveiðum, og þar voru veiðarfæri geymd, meðan báturinn var á netjaveiðum. Bæjarsjóður Vestmannaeyja krafði G um aðstöðugjald vegna þessarar starfsemi, þar sem G hefði haft heimilisfasta atvinnustofnun í Vestmannaeyjum á umræddum tíma samkvæmt 12. gr. laga nr. 69/1962. Var krafizt lögtaks til heimtu gjalds þessa. Dæmt, að rekstraraðstaða sú, sem G hafði í Vestmannaeyjum, hefði eigi verið slík, að G yrði talinn hafa þar heimilisfasta atvinnustofnun, skv. 12. gr. laga nr. 69/1962, og væri því eigi aðstöðugjaldskyldur til Vestmannaeyjakaupstaðar. Var því synjað um framkvæmd lögtaksgerðar	931

Mat og skoðun.

Atvinnutjón:

Tryggingafræðingur metur atvinnutjón 22, 294, 331, 504,	540, 570 1015
---	---------------

Áverkar og heilsutjón:

Læknir lýsir líkamsáverkum og heilsutjóni 22, 141, 294, 331,	375, 440, 494, 504, 540, 570 1015
--	-----------------------------------

Blóðrannsókn:

Álitsgerð lyffræðistofnunarinnar við Oslóarháskóla um öryggi mælinga vínandamagns í blóði	2
Álitsgerð lækna ráðs um öryggi mælinga vínandamagns í blóði og um magn „eðlilegra reducerandi efna“ í blóði ..	2
Bifreiðastjórn	2, 63, 134, 201, 685, 894
Faðerni	354
Skipstjórn	741
Ekki talið unnt að leggja til grundvallar vottorð læknis um reducerandi efni í blóði manns, er talinn var hafa ekið bifreið undir áhrifum áfengis, þar sem fram kom, að annar maður framkvæmdi rannsókn á blóðsýnishorninu, og eigi var vitað á hvern hátt sýnishornið var til hans komið. Þá mundi maður þessi eigi eftir rannsókn þessari, og ekkert hafði hann um hana skrifað	364

Geðrannsókn:

Læknir rannsakar geðheilsu manns og lætur í té álitsgerð	207
--	-----

Getnaðartími:

Læknir lætur í té álitssgerð um getnaðartíma barns	354
--	-----

Ýmsar matsgerðir og skoðanir eftir tímaröð í dómasafni:

Stjórn Lögmannafélags Íslands lætur í té álit um vaxta- greiðslur af innheimtufé lögmannna	287
Gjaldskrárnefnd Lögmannafélags Íslands lætur í té álit um reglur varðandi vexti af innheimtufé lögmannna	287
Skólastjóri Stýrimannaskólans markar staðarákvarðanir varðskips á sjókort og reiknar með ónákvæmni í ratsjár- mælingum	389
Dómkvaddir menn gefa álit um eðlilegan toghraða á veið- um og hvort hraði togara samkvæmt mælingum samrýmist venjulegum toghraða	389
Dómkvaddir menn gefa álit og meta til fjár galla á húsi	432
Dómkvaddir, sérfróðir menn lýsa dyrapalli og hálfu þar	423
Dómkvaddir, sérfróðir menn lýstu álitinu á hæfi létt- báts til að draga skip til hafnar. Aðiljum, er bjargað höfðu umræddu skipi og kröfðu um björgunarlaun, hafði eigi verið veitt færi á að gæta hagsmuna sinna í sambandi við athuganir og tilraunir matsmanna, sbr. 1. mgr. 140. gr. laga nr. 85/1936. Matsgerðin var því eigi lögð til grund- vallar	488
Dómkvaddir menn meta líkindi til þess, að fiskveiðibát hefði rekið á ákveðnum tíma	576
Skólastjóri Stýrimannaskólans markar stað báts á sjó- upprátt	576
Sérfróður maður lýsir sjávarhæð og ástandi í höfn einni	608
Dómkvaddir menn skoða togvíra og toghlera, er varðskip slæddi úr sjó og lýsa áletrun á hlerunum	647
Skólastjóri Stýrimannaskólans markar staðarmælingar varðskips á sjóupprátt	647
Dómkvaddir menn segja álit sitt um, hvort varpa, er varð- skip slæddi úr sjó, gæti verið frá togara, er tekinn var á þeim slóðum	647
Þrír dómkvaddir menn gefa álit um öryggi ratsjarmælinga úr flugvél, og töldu þeir að skekkja við fjarlægðarmæl- ingar myndi ekki vera meiri en $\pm 2\%$ af mældri fjarlægð og miðunarskekkja gæti mest numið $\pm 5^\circ$	722
Skólastjóri Stýrimannaskólans í Reykjavík markar á sjó- upprátt staðarákvörðun gæzlufugvélar	722
Undirmatsmenn og yfirmatsmenn lýsa göllum á húsi	764
Dómkvaddir menn lýsa gerð og kostnaði við smíði líkans af sjúkrahúsi	814
Matsmenn meta hæfilegt endurgjald fyrir smíði innbúnaðar í húsi	827

Tveir jarðfræðingar skoða og gefa álit um farveg ár	845
Skólastjóri Stýrimannaskólans markar staðarákvarðanir varðskips á sjóuppdrátt	898
Tryggingafræðingur reiknar með líkindareikningi tjón ekku manns, er fórst í bifreiðarslysi, svo og tjón barna hans	949

Örorka:

Örorkumat framkvæmt af læknum 22, 294, 331, 375, 504, 540, 570, 1015	
---	--

Öryggiseftirlit ríkisins:

Öryggismálastjóri lýsir álitinu á orsök vinnuslyss	504
---	-----

Málflutningsmenn. Sjá lögmenn.

Málsfjárhæð. Sjá áfrýjunarfjárhæð.

Málskostnaður.

a. Einkamál.

Kostnaður vegna örorkumats og tjónreiknings talinn með máls- kostnaði	22
Endurreikningur á örorkutjóni talinn til málskostnaðar	504

b. Opinber mál.

B var saksóttur fyrir tvö brot. Var honum dæmd refsing fyrir annað brotið, en sýknaður af ákæru fyrir hitt. Dæmt var samkvæmt 141. gr. laga nr. 82/1961, að sakarkostnaður skyldi að hálfu greiðast af B, en að hálfu úr ríkissjóði ..	2
Innheimtulaun eigi dæmd af fé, er krafa er höfð uppi í opin- beru máli, sbr. 145. gr. laga nr. 82/1961	66, 405
Skipstjóri á togara, er tekinn var fyrir ætlað fiskveiðabrot, óhlýðnaðist boði varðskipsforingja um að sigla togaranum á ætlaðar veiðislóðir, heldur flýði til hafs með löggæzlu- menn innanborðs. Skipstjóranum var dæmd refsing fyrir ofbeldi gagnvart löggæzlumönnum, en sýknaður af fisk- veiðibrotinu. Dæmt, að vegna framferðis hans væri eigi efni til að beita ákvæðum 2. mgr. 141. gr. laga nr. 82/1961 um greiðslu málskostnaðar, og var hann allur lagður á skip- stjóran	647

Meðsök. Sjá skaðabætur.

Trésmiður einn starfaði að kirkjubyggingu í þjónustu bygginga-
meistara nokkurs. Verið var að reisa turninn. Vinnupallur
var ekki gerður, en smiðir stóðu á þvertrjám, 2×6 þuml.
að gildleika, sem skotið var inn á þverbita turnsins. Stóð

smiðurinn á einu slíku tré, en það brotnaði og féll smiðurinn til jarðar og meiddist. Dæmt, að óforsvaranlegt hefði verið af verkstjóra á staðnum að gera eigi vinnupall til öryggis smiðunum, sem þarna unnu. Þá hefði verið óvarlegt að láta smiðina standa á trjám, sem notuð höfðu verið áður og voru svo óhrein, að eigi var hægt að sjá, hvort þau væru gölluð eða ekki. Fébótaábyrgð vegna slyss smiðsins var lögð á byggingameistarann. Hins vegar var smiðurinn vanur smiðavinnu og mátti vita, að óvarlegt var að standa á svo grönnum trjám, sérstaklega þegar þess er gætt, að hann vissi að trén höfðu verið notuð áður. Dæmt, að smiðurinn skyldi bera sjálfur tjón sitt að hálfu

22

Tveir menn, er voru ölvaðir, lentu í ryskingum og slasaðist annar þeirra. Dæmt, að sá slasaði skyldi fá bætt tjón sitt að $\frac{1}{2}$ hlutum úr hendi hins

440

Þeir S og V hittust á götu og voru báðir ölvaðir. S sýndi V nokkra áreitni. Sló V þá til S svo hann féll við og fótbrotnaði við fallið. S krafði V um bætur. Dæmt, að S skyldi bera tjón sitt að $\frac{1}{4}$ hluta, en V bæta honum það að $\frac{3}{4}$ hlutum

494

B starfaði að brúarsmíði hjá Vegagerð ríkisins. Staurar voru reknir niður í árfarveg með fallhamri. B stjórnaði vindu þeirri, er dró upp fallhamarinn. Eitt sinn, er hann var að draga upp hamarinn, vildi það til, að vindan kastaðist til hliðar, og féll B inn á vinduásinn. Vafðist dráttartaugin um ásinn og hönd B, og stórskaddaðist hún. B krafði ríkissjóð um bætur. Dæmt, að meginorsök slyssins væri lélegur umbúnaður vindunnar. B vissi hins vegar um búnað vindunnar og sýndi eigi nægilega varúð. Ríkissjóði dæmt að bæta tjón B að $\frac{3}{4}$ hlutum, en B beri það að $\frac{1}{4}$ hluta. Sératkvæði ..

504

Ó var vélgæzlumaður í ullarþvottstöð. Í þvottastöðinni voru mörg þvottaker og vindur við enda hvers kers. Vindurnar voru knúðar raforku og við hvert ker var rofabúnaður. Rofar voru tveir og var annar þannig, að ef á hann var stutt, stöðvaðist öll vélasamstæðan fyrir framan rofann, en fór aftur í gang, ef rofanum var sleppt. Ó taldi sig þurfa að stöðva vindurnar og ýtti með hægri hendi á rofa þann, er að framan var lýst. Hugðist hann greiða ull af vindunni með vinstri hendi, en þá slapp hægri höndin af rofanum, og fóru vélar í gang. Kom vinstri hönd Ó við tannhjól og stórskemmdist. Ó krafði eiganda þvottastöðvarinnar um bætur. Dæmt, að staðsetning rofanna væri óheppileg, og réttara, að þeir væru í það mikilli fjarlægð frá snúningsöxlum, að slys sem þetta gætu eigi gerzt. Ó var hins vegar talinn hafa sýnt ógætni, þar sem hann þekkti rofana og hafði verulega reynslu í meðferð þessara véla. Fébóta-

ábyrgð var því skipt til helminga
 Hinn 22. júlí 1961 var olíuflutningabifreið ekið frá benzínafgreiðslunni á Klöpp við Skúlagötu áleiðis að Úthlíð hér í borg. Var bifreiðinni ekið austur Skúlagötu, síðan suður Höfðatún og beygt austur Laugaveg. Kveðst ökumaður hafa séð, að götuviti á mótum Laugavegar og Nóatúns sýndi grænt ljós. Hafi hann ekið á hægri akrein nyrðri akbrautar, er hann nálgadist umrædd gatnamót, og síðan gefið stefnumerki um, að hann beygði til hægri. Kveðst hann hafa ekið hiklaust í beygjunni, þar sem ekkert farartæki hafi verið sjáanlegt. Er hann hafi verið kominn yfir rúmlega mið gatnamótin og bifreiðin farin að stefna suður Nóatún, hafi hann séð lögreglumann á bifhjóli, er hafi ekið vestur Laugaveg og verið rétt við bifreiðina. Varð árekstur með ökutækjunum og slasaðist lögreglumaðurinn svo mjög, að hann andaðist. Dæmt, að ökumaður olíuflutningabifreiðarinnar hefði eftir aðstæðum ekið of hratt og án nægilegrar aðgæzlu, er hann beygði þarna á gatnamótunum í veg fyrir bifhjólið, enda hafði hann ekki orðið var við lögreglumanninn fyrr en rétt áður en slysið varð, enda þótt maður, er sat við hlið hans í bifreiðinni, sæi til lögreglumannsins, er hann átti eftir góðan spöl að gatnamótunum. Lögreglumaðurinn var einnig talinn hafa sýnt gáleysi, þar sem hann ók mjög hratt, án þess að séð yrði, að þess hafi verið þörf, og gaf ekki ljós- eða hljóðmerki. Var hinn látni talinn eiga $\frac{1}{2}$ hluta sakar, en ökumaður bifreiðarinnar $\frac{1}{2}$ hluta 949

Verið var að ryðja snjó af Reykjavegi með jarðýtu. Var jarðýtunni ekið til suðurs með hraða gangandi manns framhjá tveimur kyrrstæðum bifreiðum, sem stóðu á austurbrún vegarins. Ekki hafði stjórnandi jarðýtunnar leiftrandi ljós á henni, sbr. 4. mgr. 21. gr. reglugerðar nr. 51/1964 né aðvörunarmerkið A 10. Í sama mund ók S norður Reykjaveg. Varð árekstur á milli bifreiðar hans og jarðýtunnar. Dæmt, að eins og ljósabúnaði jarðýtunnar hafði verið háttað, hefði verið varlegra af stjórnanda hennar að nema staðar, þegar hann sá S koma í bifreið sinni á móti. S mátti sjá hinar kyrrstæðu bifreiðar á austurbrún vegarins. Mátti hann af stöðu þeirra draga þá ályktun, að umferðin að norðan færi framhjá þeim á vestari helming vegarins. Þá átti hann og að verða var jarðýtunnar í tæka tíð, ef hann hefði haft þá gát, sem honum bar að sýna. Var sök skipt á árekstrinum, þannig að stjórnandi jarðýtunnar var talinn bera hana að $\frac{1}{4}$ hluta, en S að $\frac{3}{4}$ hlutum 1055

Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.

*Miskabætur. Sjá skaðabætur.**Náttúruvernd.*

- Örn spillti eggveri æðarfugla í landi J. Krafði hann ríkissjóð um skaðabætur vegna þessa. Í lögum nr. 63/1954 er eigi gert ráð fyrir bótum til handa þeim, er verða fyrir tjóni af friðuðum örnum. Dæmt, að eggver æðarfugla njóti friðhelgi samkvæmt ákvæðum 67. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944. Samkvæmt undirstöðurökum 12. gr. laga nr. 19/1940 var J því rétt að verjast árásum þeim, er örninn gerði í eggver hans, með tiltækum ráðum, sem sannanlega færu eigi lengra en nauðsyn krefði. Þar sem J hlýtti banni yfirvalda um að verjast ekki erninum, bar ríkissjóði að bæta honum það tjón, sem hann varð fyrir 54

Neyðarvörn.

- Samkvæmt undirstöðurökum 12. gr. laga nr. 19/1940 var eiganda eggvers æðarfugla talið rétt að verjast árásum arnar á eggverið með öllum tiltækum ráðum, sem sannanlega færu eigi lengra en nauðsyn krefði 54

Niðurfelling máls. Sjá útivist aðilja.

- Opinber mál.* Sjá atvinnulöggjöf, bifreiðar, einkaréttur, fiskveiðabrot, hafnarlög, helgidagalöggjöf, innsiglisrof, landhelgisbrot, líkamsáverkar, refsingar, skilasvik, skjalafals, tolllagabrot, umferðarlög, verzlun, þjófnaður.

Opinberir starfsmenn.

- J var ríkisstarfsmaður og vann á vinnuvökum. Krafði hann um vökuálag á kaup, er hann var í orlofi svo og á það kaup, er hann fékk greitt, er hann var frá störfum vegna sjúkleika. Dæmt var, að J ætti eigi rétt á vökuálagi á laun sín í orlofi, þar sem í launaákvæðum 1. mgr. 16. gr. laga nr. 38/1934 og 1. mgr. 1. gr. reglugerðar nr. 87/1954, sbr. 2. mgr. 5. gr. laga nr. 55/1962 sé við það átt, að einungis sé um að tefla laun samkvæmt Kjaradómi fyrir starfa. Um vökuálagið í veikindaforföllum gildi ákvæði reglugerðar nr. 87/1954. Í 1. mgr. 6. gr. segir, að starfsmaður skuli halda fullum launum á veikindadögum. Dæmt, að rétt sé að skýra það ákvæði þannig, að það taki til almennra fastra launa ásamt vökuvinnuálagi, ef um þá skipun starfa sé að tefla 266
- E var skipaður lögregluþjónn í ríkislögreglunni á Keflavíkurflugvelli 19. marz 1956. Alþingi samþykkti 1961 að fækka lögreglumönnum á Keflavíkurflugvelli um þrjá. Var E

einn af þeim, er utanríkisráðherra valdi til uppsagnar. Uppsögn þessi var eigi talin óheimil samkvæmt 4. gr. og 11. gr. laga nr. 38/1954, enda verði eigi framhjá því komizt, að um var að tefla niðurlagningu á stöðu E. Var því dæmt, að honum bæri aðeins bætur 6 mánaða föst laun samkvæmt 14. gr. laga nr. 38/1954, enda eigi á valdi dómstóla að auka rétt hans frá því, sem í lagaákvæðum greinir 275

Ómaksbætur.

Áfrýjanda, er ekki sótti þing, gert að greiða ómaksbætur 368,
824, 998

Ómerking.

Þeir Ó og K voru sameigendur að húsi. Á árinu 1955 keypti D eignarhluta Ó. 1956 seldi K sinn eignarhluta J. Deila reis milli þeirra D og J um rétt til baðherbergis í risi hússins. Var dæmt í deilu þessari á bæjarþingi Reykjavíkur 1962 og var D synjað dómgildingar á því, að hann væri eigandi baðherbergisins að hálfu. D höfðaði þá skaðabótamál á hendur réttarleifanda sínum, Ó. Héraðsdómur lagði til grundvallar um skaðabótaskylduna fyrrgreindan dóm í máli þeirra D og J. Dæmt, að dómur þessi væri eigi bindandi um úrlausn sakarefnis gegnt Ó, og að hann rýrði að engu leyti réttarstöðu Ó, þar sem honum hafði eigi verið stefnt til réttargæzlu í því máli. Hinn áfrýjaði dómur var því byggður á réttarfarslega röngum forsendum. Var hann ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar 40

E krafði L um bætur fyrir varning, sem misfarizt hafði í loftflutningum, og var mál þetta rekið fyrir bæjarþingi Reykjavíkur. Í málinu var deilt um ábyrgð farmflytjanda í loftflutningum og skilning á ákvæðum flugfarmbréfs. Samkvæmt eðli málsins og lögjöfnun frá 1. tl. 200. gr. laga nr. 85/1936 átti sjó- og verzlunardómur að fara með mál þetta og dæma það. Bar héraðsdómara samkvæmt 201. gr. laga nr. 85/1936 að kveðja til samdómsmenn þegar eftir þingfestingu málsins. Þar sem dómari gætti þessa ekki, var héraðsdómurinn ómerktur og málsmeðferð frá þingfestingu málsins 77

B varð gjaldþrota ári eftir að hann hafði tekið fasteign á leigu til 10 ára og varið verulegu fé til endurbóta á henni. Bú hans sagði leigumálanum upp samkvæmt 18. gr. laga nr. 25/1929. Leigusali tók þá við fasteigninni með þeim breytingum og viðaukum, sem gjaldþroti hafði á henni gert. Þrotabúið krafði leigusala um greiðslu á 9/10 hlutum þess fjár, er gjaldþroti hafði varið til breytinga og endur-

- bóta á húsinu. Engin allsherjarkönnun hafi farið fram á því, hver væri sennilegur skír hagnaður leigusala af því, að hann tók aftur við húsinu ásamt viðbyggingu og breytingum tæpum 9 árum fyrr en gert var ráð fyrir. Var málið talið vanreifað og héraðsdómurinn ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 112
- Stefna í máli var birt fyrir móður stefnda, en frá henni flutti hann á árinu 1960. Slík birting héraðsdómsstefnu talin algerlega ónóg og eigi í samræmi við 1. mgr. 95. gr. og 1. og 2. mgr. 96. gr. laga nr. 85/1936. Var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 465
- Mál til heimtu bóta fyrir vörur, er skipafélag, sem tekið hafði vöruna til flutnings, gat eigi skilað, var dæmt í héraði af bæjarþingi Reykjavíkur. Slík mál skal samkvæmt skýlausum ákvæðum 200. gr. laga nr. 85/1935 reka fyrir sjó- og verzlunardómi. Var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 468
- B krafði þá S og G um greiðslu kostnaðar við smíði húss þeirra. S og G töldu kostnaðarreikninga B of háa. Héraðsdómari taldi málið vanreifað og vísaði því frá dómi. Dæmt, að málið væri að visu nokkuð vanreifað, en því væri þannig háttað, að héraðsdómara hafi verið skylt að kveðja til sérfróða menn til að dæma málið með sér, sbr. 3. tl. 200. gr. laga nr. 85/1936, og var því dómurinn og málsmeðferð frá munnlegum flutningi ómerkt og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 752
- Í máli einu til heimtu skaðabóta vegna brota á leigusamningi um fasteign, leituðu sáttamenn eigi um sáttir. Héraðsdómur var ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 784
- Í máli til heimtu skuldar krafðist áfrýjandi þess fyrir Hæstarétti, að héraðsdómur og málsmeðferð fyrir héraði yrði ómerkt frá þingfestingardegi vegna galla á sáttatilraunum og samþykkti stefndi það. Dæmt, að nægilegt hefði verið, að héraðsdómari leitaði sátta um dómkröfur aðilja samkvæmt 5. tl. 3. mgr. 5. gr., sbr. 82. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950. Sáttatilraun héraðsdómara skuli hins vegar gerð, þegar kröfugerð komi fram af hendi stefnda, en sönnur brast fyrir því, að héraðsdómari hefði þá eða síðar leitað sátta í máli þessu. Hinn áfrýjaði dómur og málsmeðferð í héraði var því ómerkt frá þeim degi, er stefndi lagði fram greinargerð sína í héraði 786
- Lögmaðurinn M taldi sig ærumeiddan í grein, er birtist í tveimur tölublöðum vikublaðs eins. Stefndi hann ritstjóra blaðsins vegna ummæla þessara og krafðist þess, að honum yrði refsað, ummæli ómerkt og ritstjóranum gert að greiða honum miskabætur. Í héraðsdómi var einungis dæmt um um-

mæli, er birzt höfðu í öðru tölublaðinu. Héraðsdómurinn var því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju 937

Ómerking ummæla. Sjá refsingar, ærumeiðingar.

Prentréttur. Sjá ærumeiðingar.

Refsingar.

Manni dæmd kr. 2.000.00 sekt fyrir að aka bifreið, er hann var með áhrifum áfengis	2
Manni dæmt 15 daga varðhald fyrir að aka bifreið, er hann var með áhrifum áfengis	63
Manni dæmt fangelsi 5 mánuði fyrir skjalafals	66
Manni dæmt fangelsi fjóra mánuði skilorðsbundið fyrir skjalafals	83
Manni dæmt fangelsi sex mánuði fyrir þjófnað	87
Manni dæmt varðhald 20 daga fyrir að aka bifreið, er hann var með áhrifum áfengis	134
Manni dæmt fangelsi 7 mánuði fyrir þjófnað	139
Manni dæmd kr. 10.000.00 sekt fyrir að láta salta síld, áður en Sildarútvegsnefnd hafði heimilað slíka söltun	158
Fyrirsvarsmönnum hraðfrystihúss og umboðsmanni þeirra dæmd sekt, kr. 25.000.00 hverjum, fyrir að bjóða fisk til sölu á erlendum markaði án tilskilinnna leyfa	163
Manni dæmt 4 mánaða varðhald fyrir að aka bifreið, er hann var með áhrifum áfengis	201
Bifreiðarstjóra dæmt að greiða kr. 8.000.00 sekt og sviptur öku- leyfi í 18 mánuði vegna ógætilegs aksturs, er mannsbani hlaut af	254
Blómasala dæmd kr. 500.00 sekt fyrir brot á helgidagalöggjöf	307
Manni dæmd 6.000.00 króna sekt fyrir að aka bifreið undir áhrifum áfengis	364
Togaraskipstjóra dæmt að greiða kr. 300.000.00 sekt fyrir fisk- veiðabrot	389
Manni dæmt varðhald 45 daga fyrir líkamsárás. Skilorðs- bundið	405
Tveir menn, er lent höfðu í ryskingum, dæmdir sekir um lík- amsárás skv. ákvæðum 217. gr. laga nr. 19/1940, en ákvörð- un refsingar frestað samkvæmt 4. gr. laga nr. 22/1955 ..	440
Mönnum, er notuðu eigin bifreiðavog án heimildar, dæmd kr. 5.000.00 sekt hvorum	473
Manni dæmt skilorðsbundið varðhald 20 daga fyrir líkamsárás	494
Skipstjóra á fiskibát dæmd kr. 25.000.00 sekt fyrir ólöglegar togveiðar innan fiskveiðimarkna	576
Manni dæmd kr. 2.000.00 sekt fyrir meiðandi ummæli	628

Skipstjóra togara dæmt 4 mánaða fangelsi fyrir að hindra lög- gæzlumenn í störfum	647
Bifreiðarstjóra dæmt varðhald 15 daga fyrir brot á áfengis- og umferðarlögum	685
Bifreiðarstjóra dæmd sekt fyrir ógætilegan akstur	688
Manni dæmt fangelsi 10 mánuði fyrir skjalafals og fjársvik ..	693
Refsing látin niður falla samkvæmt 1. ml. 75. gr. laga nr. 19/ 1940	704
Skipstjóra togara dæmd kr. 300.000.00 sekt fyrir fiskveiðibrot	722
Tveimur mönnum dæmt fangelsi 11 og 6 mánuði fyrir umboðs- og skilasvik	772
Bifreiðarstjóra dæmt varðhald 15 daga fyrir að aka bifreið með áhrifum áfengis	894
Skipstjóra dæmd kr. 25.000.00 sekt fyrir fiskveiðibrot	898
Einstakar refsitægundir og önnur viðurlög:	
a. Sekst dæmd og varðhald sem vararefsing:	
Fjárhæð sektar kr. 2.000.00. Varðhald 6 daga	2
Fjárhæð sektar kr. 10.000.00. Varðhald 15 daga	158
Fjárhæð sektar kr. 25.000.00. Varðhald 30 daga	163
Fjárhæð sektar kr. 8.000.00. Varðhald 40 daga	254
Fjárhæð sektar kr. 500.00. Varðhald 2 daga	307
Fjárhæð sektar kr. 6.000.00. Varðhald 6 daga	364
Fjárhæð sektar kr. 300.000.00. Varðhald 8 mánuði	389
Fjárhæð sektar kr. 5.000.00. Varðhald 2 daga	473
Fjárhæð sektar kr. 25.000.00. Varðhald 20 daga	576
Fjárhæð sektar kr. 2.000.00. Varðhald 6 daga	628
Fjárhæð sektar kr. 1.000.00. Varðhald 5 daga	688
Fjárhæð sektar kr. 300.000.00. Varðhald 8 mánuði	722
Fjárhæð sektar kr. 25.000.00. Varðhald 20 daga	898
b. Fangelsi dæmt	66, 87, 139, 647, 693, 772
c. Varðhald dæmt	63, 134, 201, 405, 685, 894
d. Upptaka eigna dæmd	389, 576, 722, 898
e. Svipting ökuleyfis dæmd ..	2, 63, 134, 201, 254, 364, 685, 894
f. Svipting verzlunarleyfis dæmd	772
g. Skilorðsbundin refsing dæmd	83, 405, 494
h. Ákvörðun refsingar frestað	440
i. Refsing látin niður falla	704
j. Ómerking ummæla	440, 628, 837

Réttarfar. Sjá aðild, áfrýjun, dómar, dómarar, dómstólar, fjárnám, frávísun, frestur, gjafsókn, gjafvörn, gæzluvarðhald, kyrrsetning, kærumál, lögbann, lögtak, mat og skoðun, málskostnaður, opinber mál, ómaksbætur, ómerking, réttarfarsvitur, sáttir, sératkvæði, sjó- og verzlunardómur.

Réttarfarsvitur.

Í opinberu máli, þar sem ákært var fyrir ölvun við akstur, ákvað dómari refsingu ákærða fésekt, þótt „reducerandi“ efni í blóði hans mældust 1.97% og brot hans væri heimfært undir ákvæði 4. mgr. 80. gr. laga nr. 26/1958. Var að þessu fundið svo og því, að málsatvikalýsing í héraðsdómi væri óvönduð	63
Við lögregluþróf í máli einu varð eigi séð, að vottar hefðu verið við. Þá hafði dómari eigi leiðbeint ákærða um rétt til að fá skipaðan verjanda. Þetta var átalið	87
Lögmaður víttur fyrir rithátt í greinargerð í héraði. Ummæli ómerkt	440
Hæstaréttarlögmaðurinn S krafði þá A og B um greiðslu víxils. Í samráði við þann fulltrúa yfirborgardómarans í Reykjavík, er með málið fór, gaf lögmaður B út áskorun til A um að mæta á ákveðnum stað og tíma fyrir dómi til að gefa aðiljaskýrslu í málinu. Var áskorun þessi birt af stefnuvottum. Daginn áður en þinghaldið skyldi fara fram, ræddi S við borgardómarafulltrúann og kvað dómþing þetta hafa verið ákveðið án samráðs við sig og hann gæti ekki komið því við að vera þar viðstaddur. Kvað S, að fulltrúinn hefði lofað að fresta dómþinginu um tvær stundir, en fulltrúinn taldi hins vegar, að hann hafi aðeins heitið að halda framhaldsþinghald tveim stundum síðar en ákveðið hefði verið, til þess að S gæti framspurt A í tilefni af aðiljaskýrslu hans. Dæmt, að dómarafulltrúanum hefði borið að synja um að heyja dómþingið á umræddum tíma að S fjarverandi og óstefndum lögmætri stefnu. Var fundið að meðferð dómarafulltrúans á málinu. Hins vegar var talið, að yfirborgardómariinn í Reykjavík hefði ekkert aðhafzt, er sæta ætti aðfinnslu	535
Héraðsdómari dæmdi ökumanni, er ákærður var fyrir ölvun við akstur, sektarrefsingu, þótt hann færði brot hans undir 4. mgr. 80. gr. laga nr. 26/1958. Var þetta átalið	685
Ummæli lögmanns í greinargerð í héraði áttalin	764
Ummæli lögmanns í greinargerð í héraði vítt og ómerkt	824

Sáttir.

Í máli til heimtu skaðabóta vegna brota á samningi um leigu á fasteign höfðu sáttamenn eigi leitað um sáttir. Eigi var talið heimilt að ganga framhjá sáttamönnum, og var því héraðsdómurinn og málsmeðferð öll í héraði ómerkt og málinu vísað frá héraðsdómi	783
Í skuldamáli einu var dæmt, að nægilegt væri, að héraðsdómari leitaði sátta um dómkröfur aðila samkvæmt 5. tl. 3. mgr. 5. gr. sbr. 82. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 1. gr. laga nr. 41/	

1950. Sáttatilaun héraðsdómara skuli hins vegar gerð, þegar kröfugerð komi fram af hendi stefnda. Í málinu brustu hins vegar sönnur á, að héraðsdómur hefði þá eða síðar leitað sátta. Var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málsmeðferð frá þeim tíma, er greinargerð stefnda var lögð fram, ómerkt og málinu vísað heim í hérað	786
---	-----

Sératkvæði.

Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði í skaðabótamáli, þar sem skipstjóri krefur um bætur vegna bótaskyldrar uppsagnar	69
Tveir dómendur Hæstaréttar greiða sératkvæði um formhlið máls	246
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði um skiptingu sakar í máli til heimtu bóta vegna vinnuslyss	504
Tveir dómenda Hæstaréttar greiða sératkvæði um úrslit máls	582
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði um gildi áfrýjunarleyfis	529, 728
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði um greiðsluskyldu vátryggingarfélags	696
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði um þátt máls ..	704
Einn dómenda Hæstaréttar greiðir sératkvæði um úrslit máls ..	971
Tveir dómenda Hæstaréttar gera sératkvæði um formhlið máls ..	992
Einn dómenda Hæstaréttar gerir sératkvæði um forsendur dóms ..	1051

Sjó- og verzlunardómur.

Mál til heimtu viðskiptaskuldar	9
Mál til heimtu björgunarlauna	11, 194, 382, 488
Mál til heimtu skaðabóta	69, 477, 582, 608
Mál til heimtu launa	90, 251, 789, 792, 980, 985
Mál um vátryggingu skips	696
Mál til heimtu bóta fyrir farm, sem glatazt hafði í loftflutningum, skal reka fyrir sjó- og verzlunardómi	77
Mál til heimtu bóta fyrir glataðan farm í sjóflutningum skal reka fyrir sjó- og verzlunardómi	468
Mál til heimtu bóta fyrir farm, sem glatazt hafði í loftflutningum	1031

Sjóveð.

Hinn 31. janúar 1964 var v/b E bjargað af v/b V og því skipi dæmd björgunarlaun. Eftir uppsögu héraðsdóms fórst v/b E. Var því eigi um sjóveðrétt að tefla í því skipi. V/b E lenti í neyð þeirri, sem v/b V bjargaði honum úr, í beinu framhaldi af björgun sinni á m/s K. Samkvæmt 3. mgr. 217. gr. laga nr. 66/1963 átti eigandi og áhöfn m/b V sjóveðrétt í hluta eiganda v/b E af björgunarlaunum þeim,

sem eiganda og áhöfn v/b E voru dæmd vegna björgunar m/s K. Þar sem við það var miðað, að eigandi v/b E hefði þegar fengið greidd björgunarlaunin vegna m/s K og sjóveðréttur í þeim því fallinn niður samkvæmt 221. gr. laga nr. 66/1963, var dæmt, að eigandi v/b E bæri ábyrgð á greiðslu björgunarlaunanna samkvæmt 222. gr. laga nr. 66/1963	11
Sjóveð dæmt til tryggingar skaðabótum skipstjóra vegna óheimillrar uppsagnar	69
Hinn 19. desember 1963 var v/b Á að síldveiðum. Fékk báturinn stórt kast, en er verið var að háfa úr nótinni, sökk síldin, og hallaðist skipið mjög og yfirgaf áhöfnin það. H kom þar að á báti sínum E. Kafaði hann að Á og skar nótina frá bátnum, sem þá þegar rétti sig. Dæmt var, að hér væri um fullkomna björgun að ræða. Voru björgunarlaunin ákveðin kr. 500.000.00 og bjargendum dæmt sjóveð í v/b Á	194
Sjóveð dæmt til tryggingar björgunarlaunum	488
Háseti var skráður á bát einum á árinu 1963, en hætti störfum 22. júlí 1963. Krafði hann eiganda skipsins um vinnulaun sín og sjóveðrétt í bátnum til tryggingar kröfunum. Dæmt, að sjóveðréttur þessi fyrnist á einu ári, sbr. 6. tl. 1. mgr. 232. gr. laga nr. 63/1963, og þar sem mál þetta var höfðað með stefnu birtri 31. október 1964, var sjóveðrétturinn talinn fyrndur. Talið var, að eigi hafi rofnað fyrning sjóveðréttarins með lýsingu kröfu þessarar í uppboðsrétti vegna nauðungaruppboðs bátsins, en uppboðið féll niður 2. júlí 1964	789, 792
Stýrimanni dæmdur sjóveðréttur í bát fyrir laun í veikindaforföllum	980
Með samningi milli eigenda togarans A og fjögurra Færeyinga 14. apríl 1964 fengu Færeyingarnir heimild til að sigla skipinu eina veiðiferð á venjulegar fiskaslóðir Færeyinga, enda stæði veiðiferðin eigi lengur en þrjá almanaksmánuði. Færeyingurinn T var skráður háseti á skipið 12. maí 1964, en afskráður af skipinu 5. september 1964 í Færeyjum. Afli skipsins í umrætt sinn var fluttur með skipinu til Danmerkur og seldur þar dagana 9. til 13. september 1964. B/v A kom aftur til Færeyja 29. september 1964, en þar sem hætta var á, að skipið yrði kyrrsett þar vegna sjóveðkrafna skipverja, ábyrgðist Landsbanki Íslands að beiðni skips-eiganda, greiðslu til skipshafnarinnar. Tók skipseigandi síðan við skipinu, en seldi það til Noregs hinn 6. september 1966. Samkvæmt 2. tl. 260. gr. laga nr. 66/1963 átti T sjóveðrétt í togaranum fyrir launakröfum sínum, en eftir ákvæðum 1. mgr. 261. gr. sömu laga er kröfuhafi sjálfráður	

um að höfða mál, hvort sem hann vill heldur á hendur útgerðarmanni eða skipstjóra, til fullnægingar á kröfu, sem sjóveð er fyrir í skipi. Útgerðarmaður merkir hér eigandi skips, sbr. 2. mgr. 231. gr. laga nr. 66/1963. Yfirlýsingu þá, sem Landsbanki Íslands gaf hinn 3. nóvember 1964, verður að skýra þannig, að hún tryggi greiðslu á þeim launakröfum, sem þá var sjóveðréttur fyrir í b/v A, samkvæmt dómi, er síðar gengi. Samkvæmt því var talið, að eigandi skipsins hefði með setningu þessarar bankaábyrgðar tekið að sér að greiða kröfu T. Síðasti söludagur á afla b/v A í umrætt sinn var 13. september 1964, en skilagrein vegna sölunnar barst banka þeim, er með viðskipti þessi hafði að gera, hinn 5. október 1964. T höfðaði mál þetta með stefnu 2. október 1965 og birtri sama dag. Dæmt, að gjalddagi kröfu T hafi verið, þá er útgerðarmaður mátti í fyrsta lagi gera honum reikningsskil, en það var er skilagrein þess, er hafði með söluna að gera, barst bankanum. Var því sjóveðréttarkrafa T eigi fyrnd, þá er stefnan var birt í málinu, sbr. 11. gr. laga nr. 14/1905. Svo sem áður getur, seldi eigandi togarans skipið úr landi. Þar sem sjóveðréttarkrafa T hvíldi á skipinu við söluna, varð skipseigandi sjálfskuldaraðili að henni samkvæmt 223. gr. siglingalaganna nr. 66/1963, þótt að sjóveðrétturinn haldi samkvæmt 2. mgr. 290. gr. sömu laga. Samkvæmt því var dæmt, að T ætti sjóveðrétt í skipinu fyrir launakröfum sínum

985

Skaðabætur.

a) Innan samninga.

D keypti hluta húseignar af Ó. Taldi hann, að með í kaupunum fylgdi eignarréttur að hálfu baðherbergi í risi hússins. Höfðaði hann mál gegn sameiganda sínum, J, til viðurkenningar á þessum eignarrétti sínum. Með héraðsdómi var honum synjað dómgildingar á þessum rétti. Höfðaði D þá mál gegn réttarleifanda sínum, Ó, og krafði hann um skaðabætur vegna vanefnda. Hæstiréttur ómerkti hinn áfrýjaða dóm, þar sem héraðsdómendur höfðu lagt hinn fyrri dóm í málinu milli þeirra D og J til grundvallar um skaðabótaskylduna, en sá dómur var ekki bindandi um úrlausn sakarefnis gegnt Ó

40

Í septembermánuði 1960 réðu fyrirsvarsmenn V h/f, S sem skipstjóra á v/b V. Hafði S síðan skipstjórn bátsins á hendi á vetrarvertíðinni 1960—1961. Vetrarvertíð lauk 2. maí 1961 og tjáðu útgerðarmenn þá S, að störfum hans í þeirra þágu væri lokið. S krafði um skaðabætur sem samsvöruðu þriggja mánaða aflahlut á bátnum. Dæmt var, að

S hefði fyrirvaralaust og án saka verið vikið úr starfi og ætti hann því rétt á bótum úr hendi V h/f samkvæmt 3. og 8. gr. laga nr. 41/1930. Í lagaákvæðum þessum gæti ekki fulls samræmis um, hvernig ákveða skuli bætur. Þau hafi upphaflega verið sett í þágu skipstjóra til að tryggja rétt hans vegna fyrirvaralausrar frávíkningar, sem heimiluð sé í 1. mgr. 3. gr. laga nr. 41/1930. Eigi séu efni til að sá, sem vikur manni úr starfi án saka og sé því skaðabóta-skyldur, hafi, hvernig sem á stendur, hag af því, þótt þeim sem ranglega var upp sagt, takist á þeim uppsagnartíma, sem honum bar, að vinna sér inn tekjur. Beri því ekki að taka tillit til tekna þeirra, er S vann sér inn á greindum þriggja mánaða tíma. Var dæmt, að V h/f bæri að greiða honum verðmæti aflahlutar skipstjóra á bátnum á nefndu þriggja mánaða tímabili. Sératkvæði

69

E var skipaður lögregluþjónn í lögreglu á Keflavíkurflugvelli 19. marz 1956. Alþingi samþykkti 1961, að lögreglumönnum á Keflavíkurflugvelli skyldi fækkað um þrjá. Var E ásamt tveimur öðrum valinn til uppsagnar af utanríkisráðherra, en þó voru menn að störfum í lögreglunni með skemmri starfsaldur. E krafði ríkissjóð um bætur vegna stöðusviptingarinnar. Dæmt, að uppsógnin hafi verið lög-mæt samkvæmt 4. gr. og 11. gr. laga nr. 38/1954, og þar sem um hefði verið að tefla niðurlagningu á stöðu E, beri honum aðeins bætur, 6 mánaða föst laun, samkvæmt 14. gr. laga nr. 38/1954, enda það eigi á valdi dómstóla að auka rétt E frá því, sem í ákvæði þessu greinir. E átti því rétt til fastra launa í 6 mánuði, næturvinnuálags og orlofs-fjár. Hins vegar var hann eigi talinn eiga rétt á áhættuþóknun, þóknun fyrir hliðvörzlu, fæðisstyrk og verðmæti einkennisfata

275

H byggði fjölbýlishús eitt og seldi J íbúð í því 23. september 1959. J taldi galla á húsinu, þar sem veggir sprungu mjög í því. Matsmenn lýstu göllum og töldu, að þeir ættu rót sína að rekja til missemið í gerð hússins. Var H því dæmt til að greiða J nokkrar bætur vegna þessa

764

b) Utan samninga.

Trésmiðurinn B starfaði um haustið 1960 að kirkjusmiði í þjónustu trésmiðameistarans E. Var verið að reisa turninn, sem var úr timbri. Vinnupallur var gerður á þann hátt í turninum, að trjám, 2×6 þumlunga að gildleika, hafði verið skotið inn á þverbíta í turngrindinni. Tré þessi höfðu áður verið notuð og voru óhrein mjög. Stóð B á einu slíku tré, brast það og féll B til jarðar og meiddist. Hlaut hann af þessu 15% varanlega örorku. Verkstjóri E á vinnustað

hafði eigi gætt þess, að fullnægjandi vinnupallur væri gerður til öryggis þeim, sem unnu að turnsmiðinni. Þá lét hann það viðgangast, að mennirnir stæðu á trjám, sem voru svo óhrein, að ekki var unnt að sjá, hvort þau væru gallalaus. Að svo vöxnu máli var fébótaábyrgð á tjóni B lögð á E. B var lærður og vanur trésmiður. Honum mátti vera ljóst, að óvarlegt var að vinna uppi í turninum án þess, að þar væri gerður öruggur vinnupallur. Þá var það mjög ógætilegt af honum að standa á einu tré, sérstaklega þegar þess er gætt, að hann vissi, að tré þessi höfðu verið notuð áður og voru svo óhrein, að erfitt var að sjá hvort þau væru gallalaus. Var E dæmt að bæta tjón B af hálfu. Atvinnutjón B var metið kr. 135.000.00 og höfðu þá verið dregnar frá bætur frá Tryggingastofnun ríkisins, kr. 35.688.60. Hæfilegar þjáningabætur til B voru metnar kr. 40.000.00. Samkvæmt þessu var E dæmt að greiða B kr. 87.500.00

22

Vorið 1957 kom örn í eggver æðarfugla í landi jarðarinnar Hval-látra á Breiðafirði og spillti því mjög. J bóndi í Hvallátrum sneri sér til sýslumanns Barðastrandarsýslu og óskaði leyfis til að granda erninum, en þeirri beiðni var synjað. Treystist J þá eigi heldur til að fæla örninn á brott. Síðar um sumarið fór J þess á leit, að dómkvaddir yrðu menn til að meta tjón hans af þessu, en dómkvaðning fór eigi fram. Dæmt var að eggver æðarfugla í varplandi J nytu friðhelgi upphafsákvæða 67. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944, sbr. 8. og 9. gr. laga nr. 63/1954. Samkvæmt undirstöðurökum 12. gr. laga nr. 19/1940 var J því rétt að verjast árásum þeim, er örninn gerði í varplandi hans með tiltækum ráðum, sem sannanlega færu eigi lengra en nauðsyn krafði. Hins vegar hlítti J banni yfirvalda við því að verjast erninum, svo sem hann taldi duga. Samkvæmt því var talið rétt, að ríkissjóður bætti J það tjón af völdum arnarins, sem hann beið vegna þess, að hann beitti eigi varnarrétti sínum. Voru bætur ákveðnar kr. 15.000.00

54

S falsaði nafn móður sinnar, sem útgefanda og framseljanda á víxli að fjárhæð kr. 28.500.00 og seldi hann bankanum L. S var dæmd refsing vegna þessa og að greiða L víxilfjárhæðina ásamt vöxtum, þóknun og afsagnarkostnaði

66

H krafðist skaðabóta úr hendi félags, er rak bifreiðastöð, vegna óréttmætrar brottvikningar af bifreiðastöðinni. Af hendi bifreiðastöðvarinnar var staðhæft, að H hefði ekki fullnægt þeim skilyrðum, sem sett voru þeim bifreiðastjórnum, er akstur stunduðu frá stöðinni. H gat eigi sannað, að hann hefði verið hlutgengur á stöðinni samkvæmt reglum þeim, er þar giltu og var því skaðabótakrafa hans eigi

til greina tekin	129
Manni, er stolið hafði tékkávisun og selt hana, dæmt að greiða þeim, er keypti, skaðabætur	139
Bifreiðarstjórinn E var við drykkju hinn 20. apríl 1959. Kom hann í íbúð eina, þar sem menn sátu að drykkju. Varð þar orðaskak og hnippingar með mönnum og hlaut E veruleg meiðsl, er hann taldi af völdum þeirra Á og Þ. Dæmt, að ósannað væri, að Þ ætti sök á lemstrum þeim, er E varð fyrir í umrætt sinn, en hins vegar lögð á Á full fébótaábyrgð á tjóni því, er E beið. E taldi sig hafa hlotið mikil meiðsl og verið óvinnufær af þeim sökum um tveggja ára skeið. Fram kom, að fyrir atburð þennan hafði hann verið veikur í höfði og verið undir læknishöndum vegna þess bæði hér og erlendis. Var E nýkominn frá Skotlandi frá slíkri lækniaðgerð, er hann lenti í fyrrgreindum ryskingum. Í maímánuði 1959 fór E til Skotlands og gekk þar undir aðgerð, en náði ekki bata. Enn fór hann til Skotlands í nóvembermánuði 1960, en fékk ekki bata. Eftir nokkrar lækniaðgerðir hér á landi, fékk E sæmilegan bata og hóf aftur vinnu 1. maí 1961. Sérfróðir læknar, er skoðuðu E, lýstu því, að mögulegt hefði verið að framkvæma hér á landi aðgerð þá, er á E var gerð í maímánuði 1959, en íslenzkir læknar hafi litla eða enga æfingu í framkvæmd hennar og hafi því verið rétt, að E færi til erlendra sérfræðinga. Ennfremur hafi verið rétt, að E leitaði til sama læknis til að framkvæma þá lækniaðgerð, er framkvæmd var í Skotlandi í nóvembermánuði 1960. Málið var lagt til umsagnar Læknaráðs, er lét í té það álit sitt, að aðgerð þá, er framkvæmd var á E í maímánuði 1959, hefði mátt framkvæma hér á landi, en ekki hefði verið óeðlilegt að vísa honum aftur til þess læknis, er áður hafði hann til meðferðar og sama gildi um aðgerð þá, er framkvæmd var í nóvembermánuði 1960. Hins vegar var ekki fullyrt, að orsakasamband væri milli áverka þeirra, er E hlaut við ryskingarnar og sjúkdóms þess, er hann þjáðist síðar af. Þá taldi Læknaráð ekki ólíklegt, að E hefði verið óvinnufær þann tíma, sem um ræðir, en treystist ekki til að segja um að hve miklu leyti óvinnuhæfnin hafi verið afleiðing af áverkum og að hve miklu leyti vegna langvinnrar ennisholubólgu. Voru E dæmdar bætur úr hendi Á kr. 75.000.00 í atvinnutjónsbætur, kr. 40.000.00 í bætur fyrir þjáningar og lýti svo og kr. 17.482.89 vegna kostnaðar við lækniaðgerðir, þar með taldar lækniaðgerðir þær, sem framkvæmdar voru erlendis	141
Í marzmánuði 1962 fór fram á Akranesi lögreglurannsókn á ýmsum innbrotum. Við rannsókn þessa báru tvö vitni, að	

- þau hefðu framið innbrot ásamt G. Hinn 16. marz 1962 var G kvaddur fyrir dóm. Neitaði hann sekt sinni. Úrskurðaði héraðsdómarinn G þá í gæzluvarðhald allt að 60 daga, og að hann skyldi sæta geðrannsókn á því tímabili. Við frekari rannsókn í máli þessu tóku umrædd vitni aftur framburð sinn um þátttöku G í innbrotunum. G var látinn laus úr gæzluvarðhaldi 16. apríl 1962, en hann lýsti því yfir, að hann mundi af frjálsum vilja gangast undir geðrannsókn, sem þegar var hafin. Var svo gert. G krafði rikissjóð um bætur samkvæmt ákvæðum 18. kafla laga nr. 82/1961. Dæmt var, að eins og sakargögnum væri háttað, brysti skilyrði til þess að dæma G bætur fyrir gæzluvarðhaldsvistina, sbr. 2. tl. 1. mgr. 150. gr. laga nr. 82/1961 207
- J var lifrarbræðslumaður á togara. Hinn 2. október 1957 var togarinn að veiðum og J við starfa sinn í bræðsluklefa. Varð þá sprenging í bræðslukeri og stórslasaðist J. J var vanur bræðslumaður og hafði starfað á togara þessum um langt skeið. Hann var vélstjóri að menntun. Fram kom, að J hafði hert á loka bræðslukersins, sem sprakk, með vogstangarafli og hann hafði lokað fyrir útblástursrör úr kerinu, sem ætlað var til þess að fyrirbyggja, að of mikill þrýstingur myndaðist í kerinu við bræðslu. Ekki var leitt í ljós, að orsakir slyssins yrðu raktar til vanrækslu skips-eiganda né handvammur þeirra manna, er hann bar ábyrgð á, og var hann því sýknaður af kröfu J um bætur 294
- K var við drykkju að kvöldlagi og fór um borð í erlent skip, hitti þar skipstjórnarmann og settist að drykkju með honum. Vék hann sér frá, en lenti þá í ryskingum við hásetann O og hlaut meiðsl. O var dæmd refsing fyrir framferði sitt. Þá var hann talinn bera ábyrgð á tjóni K, en þar sem K fór í umrætt sinn um borð í skipið án leyfis og hafði þá áður um nóttina verið vísað úr skipinu, þótti rétt, að hann bæri tjón sitt sjálfur að $\frac{1}{3}$ hluta. Hann var óvinnufær í um 6 vikna skeið, hafði kjálkabrotnað. Þjáningabætur dæmdar kr. 25.000.00 405
- Vorið 1961 var J verkstjóri við bryggjugarð K að Hjalteyri. Notaður var fallhamar til að reka niður bryggjustaura. Er verið var að reka niður fyrsta staurinn, kveðst J hafa ætlað að lagfæra kaðal um staurinn og gefið vindumanni merki um að stöðva fallhamarinn. Kveðst hann þá hafa hrasað lítið eitt, slengt hægri hendinni frá sér og ofan á staurinn, sem verið var að reka niður, en í því hefði fallhamarinn fallið á höndina og stórskemmt hana. Vindumaðurinn og starfsmenn, er þarna voru, kváðust eigi hafa séð J gefa merki til vindumannsins að stöðva fallhamar-

inn og vindumaðurinn benti á það, að föst venja sé, að ef stöðva þurfi fallhamarinn, þá sé hann látinn hvíla á sérstöku öryggisjárnri eða á staurnum, sem verið sé að reka niður. J krafði K um bæt看. Dæmt, að J geti ekki krafði K um bæt看, þar sem ósannað sé, að hann hafi gefið vindumanni merki um að stöðva ásláttinn og ekki verði séð, að slysið hafi orðið fyrir handvömm manna þeirra, er K beri ábyrgð á 331

Hinn 11. júlí 1964 varð árekstur milli bifreiðanna Ö og E á blindhæð einni í Borgarfirði. Við áreksturinn slasaðist M, sem var farþegi í bifreiðinni Ö, og eiginkona ökumanns. M krafði eiganda E og váttryggingarfélag þeirrar bifreiðar um bæt看 af þessu efni. Viðurkennt var, að ökumaður bifreiðarinnar E ætti nokkra sök á slysinu. Var því dæmt, að M gæti sótt eiganda og váttryggjanda E til fullrar fébótaábyrgðar á því tjóni, sem hún varð fyrir við slysið, sbr. 67. gr. laga nr. 26/1958 og að það skipti ekki máli, þótt ökumaður Ö-bifreiðarinnar yrði að einhverju leyti talinn meðvaldur að tjóninu. Takmarki það á engan hátt rétt M til fullra bóta, þótt hún væri eiginkona hins skráða eiganda og ökumanns bifreiðarinnar Ö. Eigandi E og váttryggingarfélag þeirrar bifreiðar bæri að bæta M tjón hennar að fullu. M hlaut meðsl á andliti og á vinstra hné. Hún dvaldi á sjúkrahúsi til 17. júlí 1964, en lá síðan nokkra daga heima. Nokkur lýti voru af örum. Þá var hún algerlega óvinnufær í hálfan mánuð eftir slysið og vinnugeta hennar nokkuð skert næstu mánuðina þar á eftir. Henni voru dæmdar bæt看 fyrir atvinnutjón kr. 7.482 og kr. 35.000.00 í lýta- og þjáningabæt看, og auk þess bæt看 fyrir fataskemmdir, keypta heimilisaðstoð meðan hún var sjúk svo og útlagt fé 375

V var á ferli með eiginkonu sinni og gekk inn í verzlunina M til viðskipta. Fyrir framan dyr verzlunarinnar er dyrapallur. Rann V á pallinum, féll og fótbrotnaði. V taldi, að dyrapallur þessi væri óforsvaranlegur, hann væri gerður úr „terrasso“ og svo háll, að hætta stafi af, viðskiptavinum og öðrum, sem þar komu. Dómkvaddir sérfróðir menn tóku fram, að slitlag á palli þessum væri hálle en venjulegur steinsteyptur flötur. Þeir töldu notkun „terrasso“ á gólfleti, tröppur og palla varhugaverða vegna hálku. Fram kom, að notkun efnis þessa á slitleti í steiptum stigum, stigapöllum og dyrahellum er all algeng. Eigi talið sannað, að hellan á umræddum palli hafi verið varhugaverð vegna hálku, og M því sýknaður af kröfum V 432

Þeir K og J voru við drykkju kvöld eitt og hittust fyrir utan veitingastað. Bauð J að láta aka þeim K og konu hans

- heim til þeirra í bifreið, er hann hafði umráð yfir. Í bifreiðinni hófust nokkrar ýfingar með þeim K og J. Eigi var ekið heim til K, en bifreið stöðvuð á götu einni. Fóru þeir aðiljarnir þá út úr bifreiðinni, og urðu með þeim ryskingar. Hlaut J kjálkabrot og varð að taka úr honum tvo jaxla, en K hlaut óveruleg meiðsl. J krafði K um bætur vegna tjóns síns og K krafði J einnig um bætur vegna tjóns, er hann taldi sig hafa orðið fyrir, en meiðsl hans voru óveruleg. Talið var sannað, að lemskur þau, er J hlaut í umrætt sinn, væru af völdum K, hvort sem þau stöfuðu beint af höggum K eða því, að J hefði fallið í götu eða á vegg í átökunum. Var K dæmt að greiða J tjón hans að $\frac{3}{4}$ hlutum. Var hér um að ræða atvinnutjón nokkurt og þjáninga- og lýtatjón, er metið var á kr. 40.000.00 440
- Hinn 10. janúar 1961 misstu skipstjórnarmenn á b/v M stjórn-tök á skipinu fyrir utan hafnarmynnið í Vestmannaeyjum með þeim afleiðingum, að skipið rak upp í hafnargarðinn og strandaði þar. Braut skipið smám saman í spón og stórskemmdist hafnargarðurinn. Hafnarsjóður Vestmanna-eyjakaupstaðar taldi eiganda togarans ábyrgan fyrir tjóni því, er leiddi af spjöllum þeim, er á hafnargarðinum urðu. Dæmt var, að eigandi skipsins bæri ábyrgð á spjöllum þeim, er skipið orsakaði á hafnargarðinum, en að ábyrgð hans hefði verið takmörkuð við verðmæti skipsins samkvæmt samræmisályktun frá 13. gr. og 4. tl. 236. gr. laganna nr. 56/1941. Þar sem eign sú, er orðið gat aðfararandlag samkvæmt dómi á hendur eiganda skipsins, var eigi lengur til, var skipseigandinn sýknaður 477
- Þeir V og S hittust á götu í Vestmannaeyjum og voru nokkuð undir áhrifum áfengis. S sýndi V nokkra áreitni. Sló V til hans, svo að hann féll og fótbrotnaði. Dæmt, að S skyldi bera tjón sitt sjálfur að $\frac{1}{4}$ hluta, en V bæta honum það að $\frac{3}{4}$ hlutum 494
- Sumarið 1959 starfaði B að brúarsmíði á vegum Vegagerðar ríkisins. Voru staurar reknir niður í árfarvegin með fallhamri. B stjórnaði vindu þeirri, er dró upp fallhamarinn. Er hann var að draga upp fallhamarinn í eitt sinn, þá vildi það til, að vindan, sem var frekar laus, kastaðist til hliðar og féll hann inn á ás þann, er dráttartaugin vafðist upp á. Bar hann fyrir sig vinstri hönd og vafðist dráttartaugin upp á ásin og um höndina og stórskaddaði hana. Krafði hann ríkissjóð um bætur vegna slyssins. Dæmt var, að meginorsök slyssins væri ófullnægjandi umbúnaður vindunnar og ónóg festing hennar í jörðu. Hins vegar var talið, að atvik bentu til þess, að B, sem vanur var starfinu og vissi, að vindan var eigi stöðug, hefði eigi gætt nægilegrar

varúðar. Var ríkissjóði gert að bæta tjón hans að $\frac{3}{4}$ hlutum. Varanleg örorka hans var metin 25%. Var örorkutjón hans metið kr. 228.000.00, og hafði þá verið dregið frá greiðsla Tryggingastofnunar ríkisins, kr. 87.183.50. Þá var tjón hans vegna þjáninga og lýta talið hæfilegt kr. 70.000.00. Sératkvæði

504

Ó var vélgæzlumaður í ullarþvottastöð. Þannig hagaði til í þvottastöðinni, að þar voru þvottaker mörg og vindur við enda hvers kers. Vindur þessar voru knúnar með raforku. Við hvert ker var rofabúnaður. Var rofabúnaðinum þannig háltað, að rofar voru tveir og ef stutt var á neðri rofann, stöðvaðist öll vélasamstæðan framan við rofann, en fór aftur í gang, ef rofanum var sleppt. Ó kvaðst í umrætt sinn hafa verið við vinnu sína og hafa þrýst með fingri hægri handar á neðri rofann og hafi vélasamstæðan þá stöðvazt. Hann hafi þá ætlað að greiða ull af vindunni með vinstri hendi, en fingur hans þá sloppið af rofanum og vélin farið í gang. Kom vinstri höndin við tannhjól og stórskaddaðist. Ó krafði eiganda ullarþvottastöðvarinnar um bætur vegna slyss þessa. Dæmt var, að staðsetning rofanna væri mjög óheppileg og réttara, að þeir væru í það mikilli fjarlægð frá snúningsöxlum, að útilokað væri að nota rofa þann, er Ó notaði, á þann hátt, sem hann gerði. Hins vegar var Ó talinn einnig hafa sýnt ógætni, þar sem honum var kunnugt um áhrif umrædds rofa og hafði verulega reynslu í meðferð á vélum þessum. Var fébótaábyrgð því skipt þannig, að eigandi þvottastöðvarinnar skyldi bæta honum tjón hans að hálfu. Atvinnutjón Ó var metið kr. 130.000.00 og tjón hans vegna þjáninga og lýta kr. 50.000.00

540

E var skipstjóri á skipi, er starfaði að flutningum á Vestfjörðum. Hinn 16. maí 1959 var skipið statt á Aðalvík, og var verið að flytja um borð stálplötur. Var plötunum lyft með lyftitækjum. E stóð fremst á þiljum skipsins og hallaði sér upp að eða hafði stuðning af vír, er lá frá skipi í land. Plata slóst í virinn nokkuð ofan við bryggju. Kom við það hreyfing á virinn, er E stóð við, og féll hann niður í lest skipsins. Hlaut hann nokkur meiðsl. Krafði E eiganda farmsins, sem unnið var fyrir, um bætur vegna þessa. Dæmt, að útskipun sem slík, væri eigi hættulegur atvinnurekstur. Ekki væri í ljós leitt, að ógætni hafi orsakað, að platan slóst í nefndan vír og ekki var séð, að nokkuð væri athugavert við aðbúnað á vinnustað, sem stefndi bæri ábyrgð á. Hins vegar hefði E farið ógætilega með því að standa þarna. Var farmeigandi sýknaður af bótakröfunni

570

Hinn 10. janúar 1964 lagði H bát sínum P í bátahöfninni á Ísa-

firði. Lá þá gamalt skip næst hafnargarði, því næst báturinn S og yzt báturinn Ó. H færði bát sinn inn á milli hins gamla skips og S. Síðar sama dag var bátum F lagt á milli hins gamla báts, er við bryggjuna lá, og P. Nokkru síðar kom báturinn G, og var honum lagt á milli F og P. Þegar þessum skipum, P, F og G, var lagt þannig, hafði það í för með sér, að hreyft var meira eða minna við festum þeirra skipa, sem næst voru. Um nóttina gerði ofsa-veður og losnaði P og þau skip, er utan á þeim bát lágu, og ráku til í höfninni og skemmdust. Fram kom, að tíðkast hafði, að hafnaryfirvöldin létu það viðgangast, að skipstjórnamenn leggðu skipum sínum með framangreindum hætti. H, sem lagði bát sínum sjálfur inn á milli annarra báta, var um þetta kunnugt og gat því ekki treyst því, að bátur hans yrði óhreyfður, enda lét hann gæzlulausan. Þá var talið sannað, að festar P hefðu slitnað eða raknað upp til endanna þar um borð, en ósannað, að starfsmenn bátanna F og G hefðu hreyft við festum P. Dæmt, að þar sem eigi væri í ljós leitt, að festingar bátsins eða lægi hefðu verið ótryggari eftir tilfærslur þeirra en fyrir, voru eigendur bátanna F og G sýknaðir af bótakröfu H vegna skemmda á P. Sératkvæði 582

Skipið D kom til hafnar á Akranesi hinn 18. september 1958. Veður var nokkuð hvasst, og er skipið kom í höfnina, kom í ljós, að annað skip lá við bryggju, þar sem skipstjórnamenn hugðust leggja skipinu. Ákvað skipstjórinn þá að fara aftur út úr höfninni, en við það rakst skipið í steinker, sem sökkt hafði verið í höfnina og var þannig gert, að á því var stallur um 1.85 m á breidd, frá hliðum þess og enda. Skemmdist skipið nokkuð við þetta. Eigendur D kröfðu Akraneskaupstað sem eiganda hafnarinnar um bæt-ur. Sérfróður maður athugaði og gerði uppdrátt af staðháttum þarna, og kom í ljós, að sjávaryfirborð var um 0.8 m yfir stalli steinkersins, þegar D var í höfninni. Dæmt, að skipstjórnamenn D hefðu eigi mátt vara sig á neðan-sjávarþröskuldi þeim, sem skipið rakst á í umrætt sinn, og sem eigi hefði verið auðkenndur. Samkvæmt því og þar sem skipstjóra D var eigi skylt að taka hafnsögumann áður en hann sigldi inn í höfnina, var dæmt, að Akraneskaupstað bæri að greiða skipseiganda bætur fyrir tjón það, er hann varð fyrir í umrætt sinn 608

Í blaðinu F, sem E ritstýrði, birtust meiðandi ummæli um lögmanninn M. Krafðist hann skaðabóta vegna þessa. Dæmdar fébætur til M, kr. 25.000.00, samkvæmt 264. gr. laga nr. 19/1940 629

Manni, er falsað hafði tvo tékka og selt, dæmt að greiða þeim,

er keypt höfðu tékkana, batur

Skipaútgerð ríkisins hafði á hendi afgreiðslu fyrir flóabátinn B hér í Reykjavík. Tók Skipaútgerðin á móti vörum, sem fara áttu með bátnum, tók við vörum úr honum og afgreiddi þær úr geymslum sínum til viðtakenda. Einnig sá Skipaútgerðin um útvegum á mönnum til að vinna við upp- og útskipun og hafði á hendi verkstjórn við það og greiddi verkamönnum kaup. Kaup verkamanna var his vegar fært til gjalda á sérstökum viðskiptareikningi bátsins. Fyrir þetta fékk Skipaútgerðin þóknun, er var hundraðshluti af farmgjöldum. Hinn 26. júlí 1960 varð slys, er verið var að skipa upp vörum úr B. Varð einn starfsmannanna fyrir lyftubyrði og meiddist. Greiddi Skipaútgerðin honum batur vegna slyssins, en endurkrafði eigendur B um hið útlagða fé. Dæmt, að slysið virtist eiga rætur sínar að rekja til mistaka af hálfu starfsmanna og ekkert benti til að bilun í tækjum bátsins hafi átt þátt í því. Af viðskiptum aðila yrði ekki ráðið, að eigendur bátsins hafi tekið á sig ábyrgð á skaðaverkum starfsmanna, er unnu á vegum Skipaútgerðarinnar. Var dæmt, að Skipaútgerðin ætti ekki rétt til endurgreiðslu þessa fjár úr hendi eigenda bátsins.

927

Hinn 22. júlí 1961 var olíuflutningabifreið ekið frá benzínafgreiðslu á Klöpp við Skúlagötu, áleiðis að Úthlíð hér í borg. Var bifreiðinni fyrst ekið austur Skúlagötu, síðan suður Höfðatún og beygt austur Laugaveg. Kveðst ökumaður hafa séð, að götuviti á mótum Laugavegar og Nóatúns sýndi grænt ljós. Hafi hann ekið á hægri akrein, er hann nálgast þau gatnamót og síðan hafi hann gefið stefnumerki áður en hann beygði til hægri suður Nóatún. Hafi hann ekið hiklaust í beygjuna, þar sem önnur farartæki hafi ekki verið sjáanleg, er hann nálgast gatnamótin. Er hann hafi verið kominn yfir rúmlega miðju gatnamótanna og bifreiðin farin að stefna suður Nóatún, hafi hann séð út um glugga á vinstri hurð bifreiðarinnar, lögreglumann á bifhjóli, er ók í þessu vestur Laugaveg. Hafi verið mjög skammt á milli bifreiðanna, og varð árekstur. Í árekstrinum slasaðist lögreglumaðurinn svo mjög, að hann andaðist. Farþegi, er sat við hlið ökumanns, kveðst hafa séð lögreglumanninn nokkru áður en hann kom að gatnamótunum. Ekkja hins látna lögreglumanns vegna sjálfrar sín og tveggja ófjárráða sona þeirra, svo og fyrrverandi eiginkona hins látna vegna þriggja barna þeirra, kröfðu eiganda bifreiðarinnar um batur. Dæmt, að ljóst væri, að ökumaður olíuflutningabifreiðarinnar hefði ekið of hratt og án nægilegrar aðgæzlu, er hann beygði til suðurs á mótum Laugavegar og Nóatúns, þvert í veg fyrir bifhjólið.

Þá virtist hann ekki hafa sýnt næga gát, þar sem hann sá eigi til ferða lögreglumannsins á bifhjólinu, enda þótt farþeginn sæi til hans. Hins vegar hefði lögreglumaðurinn einnig sýnt gáleysi við akstur, þar sem hann hefði ekið mjög hratt á gatnamótunum, án þess að þess hafi verið þörf vegna starfa hans og ekki hafi hann gefið hljóð- eða ljósmerki á bifhjólinu. Var því skipt sök á slysi þessu og dæmt, að eiganda bifreiðarinnar bæri að bæta tjónið að ⅓ hlutum. Bætur til ekkju hins látna fyrir missi fyrirvinnu voru ákveðnar kr. 290.000.00, en hún hefði fengið greiddar dánarbætur úr Tryggingastofnun ríkisins, kr. 102.420.00, auk þriggja mánaða launa hins látna. Þá voru henni dæmdar kr. 40.000.00 í bætur vegna röskunar á stöðu og högum. Bætur til barna hennar fyrir röskun á stöðu og högum og missi fyrirvinnu voru dæmdar kr. 55.000.00 til barns fædds 22. september 1961 og kr. 52.000.00 til barns fædds 22. nóvember 1959. Að því er varðaði börn hins látna og fyrri konu hans, var dæmt, að ekkert lægi fyrir í málinu um, að hinn látni hefði framfært þessi börn sín í ríkari mæli en skylt var að lögum, og eftir lát hans hefðu þau fengið greiddan framfærslueyri frá Tryggingastofnun ríkisins. Þrátt fyrir þetta og lögskilnað foreldranna mætti þó ætla, að staða þeirra yrði önnur og lakari við lát föður þeirra. Samkvæmt því var barni fæddu 23. nóvember 1950 dæmdar kr. 20.000.00 í bætur, barni fæddu 7. desember 1952 dæmdar kr. 23.000.00 og barni fæddu 15. marz 1955 kr. 26.000.00

949

S framleiddi húshluta úr steinsteypu. Voru húshlutar þessir misstórir og sumir allt að 6 smálestir að þyngd. Húshlutarnir voru geymdir í grind úr trjám hjá verksmiðjuhúsi S. Er flytja skyldi húshluta á byggingarstaðinn 3. október 1962, fékk S leigðan lyftikrana hjá T til að lyfta húshlutunum úr grindunum og leggja á flutningavagn. Er verið var að lyfta einum húshluta úr grind, féllu grindurnar til hliðar og skemmdust nokkrir húshlutar. S taldi T bera ábyrgð á tjóni þessu, og krafði hann um skaðabætur. Dæmt, að eigi væri sannað, að orsök óhappsins, er grindurnar féllu, yrði rakin til saknæmra athafna stjórnanda lyftikranans, þannig að leitt gæti til fébótaábyrgðar vinnu-drottins hans. Var T því sýknaður

1000

B var á dansleik einum, þar sem J hafði löggæzlustörf á hendi. Var B undir nokkrum áhrifum áfengis og hegðun hans slík, að J vísaði honum út af samkomunni. Urðu nokkur átök með þeim, og hlaut J meiðsl. Krafði J nú B um bætur. Dæmt, að háttsemi B í samkomuhúsinu í umrætt sinn hefði verið slík, að hún varðaði við 3. gr. sbr. 1. gr.

og 1. mgr. 44. gr. lögreglusamþykktar nr. 222/1962, auk þess sem B hefði gerzt brotlegur gegn áfengislögum. B tálmaði J við löggæzlustörf og varðaði það við 2. mgr. 106. gr. laga nr. 19/1940. Þar sem eigi væri sannað, að J hefði á nokkurn hátt orðið offari í starfi sínu, var B talinn bótaskyldur að því er varðaði tjón J. J hlaut meiðsli á fingri, og mátu læknað örorku hans 2%. Örorkubætur til J voru dæmdar kr. 34.387.00, enda þótt hann væri ríkisstarfsmaður og missti einskis í af launum sínum. Þá voru honum dæmdar bætur fyrir þjáningar og röskun á stöðu og högum, kr. 25.000.00 1015

E sendi erlendu fyrirtæki ljósmyndir nokkrar og fól flugfélaginu L vörurnar til flutnings. Í flugfarmbréfi var tekið fram, að verðmæti varanna væri kr. 50.000.00 og að eigi mætti afhenda vöruna viðtakanda nema gegn framvísun farmskirteinis nr. 1. E sendi banka einum í landi því, er varan átti að fara til, farmskirteini nr. 1 svo og reikning sinn til innheimtu að fjárhæð kr. 42.950.00. L fól umboðsfyrirtæki sínu í landi vörumóttakanda að sjá um afhendingu vörunnar. Varan var afhent móttakanda hinn 22. desember 1962 án þess að frumfarmskirteini nr. 1 væri afhent. E krafði nú L um greiðslu fyrir vörunar og endursendi L honum þá meiri hluta myndanna, en ekki allar. Starfsmönnum umboðsfyrirtækis L urðu mistök á, er þeir afhentu vöruna, að krefjast eigi frumfarmskirteinis nr. 1. Dæmt, að L beri ábyrgð á þessum mistökum og að eigi gildi hér sú takmörkun á bótaábyrgð, sem greind er í 22. gr. 2 A fylgiskjals með lögum nr. 41/1949, sbr. 13. gr. fylgiskjals með lögum nr. 46/1956. Samkvæmt þessu og þar sem móttöku-fyrirtækið hafi aldrei kvartað um gæði varanna, sbr. 51., 52. og 54. gr. laga nr. 39/1952, var L dæmt að greiða E verðmæti vörusendingarinnar samkvæmt reikningi þeim, er sendur var til innheimtu í bankann 1031

Hinn 31. desember 1964 var verið að ryðja snjó af Reykjavegi hér í borg með jarðýtu, eign J. Var jarðýtunni ekið til suðurs með hraða gangandi manns og framhjá tveimur kyrrstæðum bifreiðum, sem stóðu á austurbrún vegarins. Ekki hafði ökumaður jarðýtunnar leiftrandi ljós á henni, sbr. 4. mgr. 1. tl. 31. gr. reglugerðar nr. 51/1964 né viðvör-unarmerkið A 10. S ók bifreið sinni í sama mund norður Reykjaveg. Hann sá hinar kyrrstæðu bifreiðar á austur-brún vegarins, en hélt áfram og varð árekstur á milli bifreiðar hans og jarðýtunnar. Skemmdir urðu á bifreiðinni, og krafði eigandi hennar eiganda jarðýtunnar svo og vátrygg-ingarfélag það, er hafði tryggt hana, um bætur. Dæmt, að eins og ljósabúnaði jarðýtunnar hefði verið háttað, hefði

verið varlegra af stjórnanda hennar að nema staðar, er hann sá S koma á móti í bifreið sinni. S mátti sjá til hinna kyrrstæðu bifreiða á austurbrún vegarins og mátti hann draga af stöðu þeirra þá ályktun, að umferð að norðan færi framhjá þeim á vestari helming vegarins. Þá átti hann að verða var jarðýttunnar í tæka tíð, ef hann hefði haft þá gát, er honum bar að sýna. Var því dæmt, að ökumaður jarðýttunnar ætti sök á árekstrinum að $\frac{1}{4}$ hluta, en T sjálfur að $\frac{3}{4}$ hlutum 1055

Skattar.

A. Aðstöðugjald.

Fyrirtækið G í Neskaupstað gerði út bát á vetrarvertíð 1964, og var afla bátsins landað í Vestmannaeyjum og seldur þar fiskkaupmanni einum, en fiskkaupandinn lagði til verbúð án sérstaks endurgjalds. Þar var línan beitt, meðan báturinn var á línuveiðum, og veiðarfæri geymd, er báturinn var á netaveiðum. Vestmannaeyjakaupstaður krafði G um aðstöðugjald vegna þessarar starfsemi og taldi, að G hefði haft heimilisfasta atvinnustofnun í Vestmannaeyjum á fyrrgreindum tíma, sbr. 12. gr. laga nr. 69/1962. Dæmt, að rekstraraðstaða sú, sem G hafði í Vestmannaeyjum, væri eigi slík, að G yrði talinn hafa haft þar heimilisfasta atvinnustofnun og væri því eigi skylt að greiða aðstöðugjald til Vestmannaeyjakaupstaðar 931

B. Skattur á stóreignir.

Skattkrafa féll í gjalddaga 16. ágúst 1958 og hefði því fyrnzt 16. ágúst 1962, ef eigi hefði komið til lögtaksaðgerða. Lögtaksaðgerðir hófust 5. ágúst 1960 og var úrskurður fógeta um framkvæmd lögtaks kveðinn upp 2. apríl 1962. Úrskurði þessum var áfrýjað með dómi Hæstaréttar 10. febrúar 1964 og var málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppkvaðningar úrskurðar af nýju. Fyrningarfresturinn var þá liðinn, en varna mátti fyrningu með því að fá málið tekið fyrir af nýju innan 6 mánaða. Fógeti hófst þó eigi handa um upptöku málsins fyrr en 16. október 1964, er hann þingaði í málinu. Var þá liðinn lengri tími en 6 mánuðir frá heimvísun þess. Var því dæmt, að skattkrafan væri fyrnd og synjað lögtaks 591

C. Söluskattur.

Á árinu 1963 keypti og seldi A 5 notaðar bifreiðar, þannig, að hann átti að jafnaði eigi nema eina í einu. Skattyfirvöld töldu A söluskattskyldan af söluverði bifreiðanna. Dæmt,

- að A, sem ekki rak sjálfstæða starfsemi með verzlun bifreiða, hafi hvorki stundað sjálfstæða starfsemi í merkingu d-liðar 4. gr. laga nr. 10/1960 né atvinnurekstur í merkingu 6. gr. sömu laga. Var A því eigi talinn söluskattskyldur af verði bifreiðanna og lögtaksúrskurður felldur úr gildi 795
- G seldi 4 notaðar bifreiðar árið 1963, en þrjár þeirra hafði hann keypt á sama ári. Eigi átti hann nema eina þeirra að jafnaði í einu. Skattfyrirvöld töldu G söluskattskyldan af söluverði bifreiðanna og kröfðust lögtaks hjá honum fyrir skattinum. Dæmt, að með kaupum og sölu á bifreiðum þessum hefði G, sem ekki rak sjálfstæða starfstöð með bifreiðaverzlun, hefði hvorki stundað sjálfstæða starfsemi í merkingu d-liðar 4. gr. laga nr. 10/1960 né atvinnurekstur í merkingu 13. tl. 6. gr. sömu laga. Var honum því eigi skylt að greiða söluskatt af söluverði bifreiðanna og lögtaksúrskurður felldur úr gildi 801
- G seldi á árinu 1963 5 notaðar bifreiðar, en fjórar þeirra hafði hann keypt á sama ári. Eigi átti hann nema eina þeirra í einu. Skattfyrirvöld töldu G söluskattskyldan af söluverði bifreiðanna og kröfðust lögtaks fyrir skattinum. Dæmt, að með kaupum og sölu bifreiða þessara hefði G, sem ekki ræki sjálfstæða starfstöð með bifreiðaverzlun, hvorki stundað sjálfstæða starfsemi í merkingu d-liðar 4. gr. laga nr. 10/1960 né atvinnurekstur í merkingu 13. tl. 6. gr. sömu laga. Var hann því eigi talinn söluskattskyldur af söluverði bifreiðanna 808

D. Tekjuskattur.

- Íslenska vöruskiptafélagið var stofnað 1953 til að annast vörusölu og vörukaup. Í samþykktum félagsins er tekið fram, að verði um rekstrarafgang að ræða af rekstri félagsins, skuli honum ráðstafað til líknarstofnana, sem starfi að almenningsheill. Fram kom í málinu, að nokkrum hluta af rekstrarafgangi hafði verið varið til styrktar sjúkum einstaklingum og gefið líknarsöfnunum. Þessi starfsemi félagsins var ekki talin leysa það undan skattskyldu samkvæmt a-lið 3. gr. laga nr. 46/1954, sbr. 2. tl. 8. gr. reglugerðar nr. 147/1955 47
- Með dómi Hæstaréttar 14. desember 1963 var fyrrverandi forstjóra félagsins HIS dæmt að greiða félaginu fé, er talið var, að hann hefði haft af því á árunum 1952—1958 með fjárdrætti, en fé þetta hafði aldrei verið fært félaginu til tekna í bókum þess. Fé þetta fékkst ekki greitt hjá forstjóranum. Skattfyrirvöld hækkuðu skatta HIS fyrir árin 1953—1959 miðað við, að féð hefði verið tekjur félagsins

- árin 1952—1958 og skattskyld. Dæmt, að fé fjársvikið með þeim hætti, er hér um ræðir og enn óbætt, væri eigi löglegur skattstofn samkvæmt lögum nr. 46/1954, og bæri því hvorki að beita ákvæðum b-liðar 10. gr. laga nr. 46/1954 né öðrum skattaákvæðum um þetta fé. Var því hinn áfrýjaði fógetaúrskurður úr gildi felldur og synjað um framkvæmd lögtaks 339
- R taldi ekki fram til skatts og skilaði engum skattframtölum fyrir árin 1959 og 1960. Hins vegar lét hann Skattstofu Reykjavíkur í té óundirritaða og óstaðfesta reikninga ásamt nokkrum plöggum, er tjáðust varða eignir hans og rekstur skattaár þessi. Plögg þessi lögðu skattyfirvöld til grundvallar skattlagningu með nokkrum breytingum. Var krafizt lögtaks fyrir skattkröfum þessum. Dæmt, að þessi ófullkomnu reikningsgögn hafi eigi mátt koma í stað lögboðinna heitfesta skattskýrslna samkvæmt 1. mgr. 33. gr. laga nr. 46/1954, heldur hafi átt samkvæmt 2. mgr. 35. gr., sbr. 46. gr. sömu laga, að áætla tekjur og eign R til skatts svo riflega, sem mælt er í 2. mgr. 35. gr. sömu laga. Skattstjórnarvöldum hefði verið óheimilt að víkja frá þessu ákvæði. Var skattaákvörðun því ómerkt, en skattstjórnarvöldum heimilt að ákveða af nýju skatta R fyrir fyrrgreind skattár 907

E. Útsvar.

- P hafði um langt skeið átt heima norður í Eyjafirði. Hann fluttist hingað til borgarinnar í janúarmánuði 1964 og barst tilkynning um aðsetur hans hér í borginni 20. maí s. á., en tekið var fram, að lögheimili hans væri norður í Eyjafirði. Skattyfirvöld í Reykjavík gerði P að greiða útsvar til borgarinnar. Dæmt, að samkvæmt ákvæðum 30. gr. laga nr. 51/1964, sbr. 13. gr. laga nr. 35/1960, væri ljóst, að leggja skyldi útsvar á hvern einstakling í sveitarfélagi því, þar sem hann væri á íbúaskrá þjóðskrár og við það verði að sitja, unz fyrir liggi úrskurður dóms í máli höfðuðu samkvæmt ákvæðum 14. gr. laga nr. 35/1960. Þar sem slík dómsúrlausn væri eigi fyrir hendi, að því er P varðaði, var synjað um lögtak vegna hins álagða útsvars 462
- J fluttist til Sauðárkróks 21. desember 1959, en samkvæmt gögnum þjóðskrárinnar fluttist hann til Reykjavíkur 17. ágúst 1960. J var gert að greiða útsvar til Sauðárkróks fyrir skattárið 1960. Dæmt, að þar sem tilkynning J um lögheimilisflutning barst Manntalsskrifstofu Reykjavíkur-borgar og Þjóðskránni áður en útsvarsálagning fór fram fyrir skattárið 1960, væri hann ekki útsvarsskyldur á Sauðárkróki, sbr. 8. gr. laga nr. 66/1945 924

*Skattur á stóreignir. Sjá skattar.**Skilasvik.*

Skipafélag flutti bifreiðar hingað til lands fyrir verzlun eina. Forstjóri verzlunarinnar, Ó, náði samkomulagi við verkstjóra í vörugæymslu skipafélagsins um, að hann afhenti bifreiðar án þess að greitt væri verð þeirra eða tollur. Fékk Ó þannig afhentar 25 bifreiðar. Var brot Ó talið varða við 249. gr., sbr. 1. mgr. 22. gr., og við 2. tl. 1. mgr. 250. gr. laga nr. 19/1940 svo og við ákvæði laga nr. 68/1965 og reglugerð nr. 41/1957. Brot S voru talin varða við 249. gr. og við 2. tl. 1. mgr. 250. gr., sbr. 1. mgr. 22. gr. laga nr. 19/1940 svo og ákvæði laga nr. 68/1956 og reglugerð nr. 41/1957. Var Ó dæmt 11 mánaða fangelsi. Þá var hann sviptur smásöluleyfi ævilangt. S var dæmt fangelsi 6 mánuði 772

Skilorðsbundnir refsíðómar.

Manni dæmt fjögurra mánaða fangelsi skilorðsbundið fyrir skjalafals með hliðsjón af því, að hann var nú til lækninga vegna drykkjuhneigðar og um lítil verðmæti var að tefla 83

Á árinu 1963 var manni dæmt þriggja mánaða fangelsi, skilorðsbundið í þrjú ár, fyrir brot gegn 244. gr. laga nr. 19/1940. Í desember 1964 var hann ákærður fyrir þjófnað og gekk héraðsdómur í því máli 18. ágúst 1965. Þar sem hann þannig hafði rofið skilorð það, er honum áður hafði verið sett, var refsing fyrir bæði brotin felld saman og honum dæmt fangelsi 6 mánuði 87

1962 var G dæmdur í sex mánaða fangelsi fyrir svik og skjalafals. Refsingin var skilorðsbundin í þrjú ár. 1964 var G sekur fundinn um þjófnað. Skilorð hins fyrra dóms var því rofið. Var refsing í þjófnaðarmálinu ákveðin fyrir bæði brotin, fangelsi 7 mánuði 139

E var stýrimaður á erlendu skipi, er lá við bryggju í Reykjavík. K, sem var ölvaður, kom um borð í skipið ásamt konu sinni. E vísaði honum í land, en K sinnti því ekki. Veittist E þá að honum og urðu ryskingar með þeim, og kjálkabrotnaði K. E dæmd refsing 45 daga varðhald, en refsingin skilorðsbundin, þannig að hún skyldi niður falla að liðnum tveimur árum, væri haldið skilorð 57. gr. laga nr. 19/1940 405

S var á gangi á götu í Vestmannaeyjum mikið drukkinn. Þar bar að V, sem einnig var eitthvað ölvaður. Sýndi S nokkra áreitni við V, sem sló til S svo hann féll og fótbrotnaði. V dæmd refsing 20 daga varðhald, en refsing skilorðsbundin, þannig, að hún félli niður eftir tvö ár, væri haldið skilorð 57. gr. laga nr. 19/1940 494

Skjalafals.

- S falsaði nafn móður sinnar sem útgefanda og framseljanda á víxil, er hann seldi banka einum. Fyrir þessa háttsemi var S samkvæmt 1. mgr. 155. gr. laga nr. 19/1940 dæmd refsing, fangelsi 5 mánuði 66
- H fór ásamt öðrum manni til vinnuveitanda kunningja síns og nefndi sig hans nafni og bað um að sér yrðu greidd laun manns þessa. Kvittaði H fyrir greiðslunni með nafni launþegans. Þá falsaði hann ásamt öðrum manni umboð til að taka út laun þriðja manns, en það mistókst. Fyrir þessa háttsemi var H samkvæmt 1. mgr. 155. gr. laga nr. 19/1940 dæmd refsing fangelsi 4 mánuði, en með hliðsjón af atvikum skyldi refsing falla niður að þremur árum liðnum frá uppsögu dómsins, yrði skilorð 57. gr. laga nr. 19/1940 eigi haldið 83
- Maður nokkur stal ávísanaeyðublöðum úr ávísanahefti manns og falsaði tvær ávísanir samtals að fjárhæð kr. 4.000.00. Ávísanir þessar seldi hann. Honum var dæmd sýkna af ákæru um brot fyrir þjófnað samkvæmt 244. gr. laga nr. 19/1940. Fyrir skjalafals og fjársvik í sambandi við það var honum dæmd refsing samkvæmt 155. gr. laga nr. 19/1940 fangelsi 10 mánuði 693

Skuldamál.

- Aðilja dæmt að greiða viðskiptaskuld, sem engum andmælum sætti 9
- Verzlunin O h/f krafði útgerðarmanninn H um andvirði olíuvara, er honum höfðu verið seldar. H andmælti kröfunni á þeim grundvelli, að hann hefði þegar gert upp þessi viðskipti. Þrátt fyrir áskorun lagði hann þó eigi fram endurrit úr bókhaldi sínu þessu til stuðnings. Þá taldi hann sig eiga rétt til afsláttar af verði varanna í samræmi við það, sem aðrir í sama bæ höfðu fengið. H færði þó engar sönnur á þetta atriði og forstjóri O h/f bar fyrir dómi, að félagið veitti stundum afslátt frá auglýstu verði, en engar fastar reglur væru um það og engir samningar hefðu verið gerðir um slíkt við H. Samkvæmt því var H dæmt að greiða skuldina eftir kröfu O h/f 19
- Krafa vélstjóra á hendur útgerð skips um greiðslu vegna uppsagnar tekin til greina 90
- Byggingameistarinn V tók að sér að sjá um trésmíði við hús B. Krafði hann B um greiðslu fyrir verkið samkvæmt uppmælingu uppmælingafulltrúa Trésmiðafélags Reykjavíkur svo og greiðslu fyrir yfirvinnu og svonefnda meistarapóknun. Dæmt, að V bæri póknun fyrir verkið samkvæmt uppmælingunni og greiðslu fyrir störf sín sem trésmiðameist-

- ara, en hins vegar ekki sérstaka yfirvinnubóknun 177
- Vélvirki krefur vinnuveitanda sinn um greiðslu launa í veikindatíma vegna slyss, er hann hafði orðið fyrir utan vinnutíma. Krafa vélvirkjans tekin til greina 236
- J var ríkisstarfsmaður og vann á vinnuvökum. Krafði hann ríkissjóð um svonefnt vökuálág í orlofi og í veikindum. Dæmt, að J ætti eigi rétt til vökuálags á orlofstíma, sbr. 1. mgr. 16. gr. laga nr. 38/1954 og 1. mgr. 1. gr. reglugerðar nr. 87/1954, sbr. 2. mgr. laga nr. 55/1962. Hins vegar var dæmt, að hann ætti rétt á vökuálagi á veikindatíma, sbr. 1. mgr. 6. gr. laga nr. 87/1954 266
- I seldi D bát. Tók D að sér greiðslu ýmissa skulda, er taldar voru í kaupsamningi og ennfremur að greiða skatta og skyldur af bátnum frá afsalsdegi svo og vexti af áhvilandi lánum. D taldi, að síðar hafi komið í ljós, að I hefði eigi greitt ýmsar skuldir, er tryggðar hefðu verið með veði í bátnum og að hann hefði eigi greitt vexti af skuldum til afsalsdags. Mótbárur I voru í meginatriðum þær, að honum bæri eigi að greiða vexti af svonefndu atvinnuaukningaláni til afsalsdags. Þá bæri að draga frá skuldinni fé, er hann hefði greitt vegna D. Dæmt, að I hefði skuldbundið sig til að greiða vexti af öllum lánum til afsalsdags og bæri því að greiða vextina af fyrrgreindum lánum. Hins vegar var honum heimilað að draga frá skuldinni það fé, er hann hafði greitt vegna D 323
- M, sem rak heildverzlun, pantaði viðarspón frá útlöndum. Kvaðst hann hafa sýnt A sýnishorn af spæninum og orðið samkomulag um, að hann pantaði nokkurt magn fyrir A. Varan kom hingað til lands og tók A við henni, en neitaði greiðslu á vörinni og ritaði á reikninginn um móttöku „til sölu“. Nokkru síðar krafði M greiðslu úr hendi A, en hann synjaði og sendi vörurnar til M. Samkvæmt áritun A á reikning yfir vörurnar og vegna viðskipta aðila, var M talinn bera sönnunarbyrði á því, að um kaup hefði verið að ræða. Þar sem hann hefði eigi fært sönnur að kaupnum, var A sýknaður af kröfum M 414
- Húsgagnavinnustofa hafði tekið að sér gerð innbúnaðar í húsi einu. Húseigandi greiddi kr. 200.000.00 til húsgagnavinnustofunnar meðan á verki stóð. Að lokum krafði húsgagnavinnustofan húseiganda um greiðslu þess, er vangreitt væri, sem hún taldi vera kr. 34.174.96. Sérfróðir menn skoðuðu og mátu verk þetta og töldu að hæfilegt verð fyrir efni og vinnu væri kr. 197.835.00. Dæmt, að eigi væri sannað, hvernig aðilar hefðu samið um endurgjald fyrir smíðina, og bæri húseigandanum því samkvæmt meginreglu 5. gr. laga nr. 39/1922 að gjalda fyrir smíðina það

fé, er sanngjarnt mætti telja. Matsgerðin væri að vísu eigi svo sundurliðuð, sem þörf hefði verið á, en húsgagnavinnustofan hefði eigi orðið við áskorun, sem Hæstiréttur beindi til hennar, um að fá dómkvadda yfirmatsmenn til að meta smíðina til verðs. Bæri því að leggja mat undirmatsmannanna til grundvallar, enda gæti niðurstaða héraðsdóms, sem var nokkuð á annan hátt, eigi hnekkt því, enda ósundurliðuð 827

R rak um skeið veitingastarfsemi undir nafninu G og var firmanafn þetta tilkynnt til firmaskrár. Á árinu 1963 seldi hann B veitingahús þetta, en eigi var afsal gefið út og eigi var skráningu í firmaskrá breytt. S vann um skeið í veitingahúsinu á árunum 1963 og 1964. Taldi hann sig eigi hafa fengið laun sín greidd og krafði R um greiðslu. Dæmt, að starfsemi veitingahússins væri að vísu eigi ein þeirra, er tilkynna skuli til firmaskrár samkvæmt lögum nr. 42/1903, en þar sem R lét skrá sig sem fullábyrgan eiganda veitingahússins og lét þá skráningu haldast, þótt annar maður tæki við rekstrinum, bæri hann ábyrgð á kröfum S á hendur veitingahúsinu. Var eigi talið skipta máli þótt hann réðist til starfa og semdi um starfskjör sín við B 921

Stefnubirting.

Héraðsdómsstefna var birt á heimili móður stefnda, en þaðan hafði hann flutt fimm árum áður. Dæmt, að slík birting stefnu væri algerlega ónóg og eigi í samræmi við 1. mgr. 95. gr. og 1. og 2. mgr. 96. gr. laga nr. 85/1936, enda hafði stefnda eigi borizt endurrit stefnunnar í tæka tíð, svo að hann mætti sækja þing í málinu í héraði. Var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 465

G krafði Ó um greiðslu víxils og stefndi honum til greiðslunnar. Sendi hann stefnuvottum í heimilissveit Ó stefnuna til birtingar og fékk stefnuna frá þeim aftur með áritun Ó um, að stefnan hefði verið birt honum, en ekki var þar vottorð stefnuvotta. Ó sótti eigi þing í héraði og var málinu vísað frá dómi, að því er hann varðaði. G kærði frá-vísunardóminn. Fyrir Hæstarétti kom fram vottorð stefnuvotta í heimilissveit Ó um, að þeir hefðu birt honum stefnuna. Dæmt, að stefnuvottarnir hefðu eigi gætt ákvæða 92. gr. laga nr. 85/1936 um stefnubirtinguna, og var því héraðsdómurinn staðfestur, enda yrði honum eigi hrundið með því að leggja fram í Hæstarétti síðar gefið vottorð stefnuvottanna um birtinguna 568

Stjórnarskráin.

- Eggver æðarfugla í varplöndum talin njóta friðhelgi samkvæmt upphafsákvæði 67. gr. stjórnarskrárinnar 54
- Samkvæmt 60. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944 eiga dómendur úrskurðarvald um, hvort yfirvöld hafi gætt laga-sjónarmiða og lagaskilyrða í starfi sínu. Hæstiréttur á því dóm um, hvort dómsmálaráðherra hafi gætt lagaskilyrða við veitingu áfrýjunarleyfis samkvæmt 16. gr. laga nr. 57/1962. Sératkvæði 246, 529, 758

Stjórnsýsla.

- Ríkisstarfsmaður einn vann á vinnuvökum. Krafðist hann vökuálags á laun sín, er hann var í orlofi svo og á laun í veikindaforföllum. Dæmt, að starfsmaðurinn ætti ekki rétt til vökuálags á laun sín á orlofstíma, þar sem í launaákvæðum 1. mgr. 16. gr. laga nr. 38/1934 og 1. mgr. 1. gr. reglugerðar, sbr. 2. mgr. 5. gr. laga nr. 55/1962, sé við það átt, að einungis sé um að tefla laun samkvæmt Kjaradómi fyrir starfann. Hins vegar eigi hann rétt á vökuálagi fyrir laun sín í veikindaforföllum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. reglugerðar nr. 87/1954 266
- E var skipaður lögregluþjónn í ríkislögreglunni á Keflavíkurflugvelli 19. marz 1956. Alþingi samþykkti 1961 að fækka lögreglumönnum á Keflavíkurflugvelli um þrjá. Var E einn þeirra, er utanríkisráðherra valdi til uppsagnar. Uppsögn þessi var eigi talin óheimil samkvæmt 4. gr. og 11. gr. laga nr. 38/1954, enda verði eigi framhjá því komizt, að um var að tefla niðurlagningu á stöðu E. Dæmt, að E beri aðeins sex mánaða föst laun samkvæmt 14. gr. laga nr. 38/1954, enda eigi á valdi dómstóla að auka rétt hans frá því, sem í lagaákvæði þessu greinir 275
- S lét í júlímánuði 1966 reisa búnað í Vestmannaeyjum til að veita viðtöku sjónvarpsefni frá varnarliði Bandaríkja Norður-Ameríku á Keflavíkurflugvelli og endurvarpa til manna í Vestmannaeyjum. Ríkisútvarpið, sem ber undir menntamálaráðherra, taldi atvik þetta brjóta í bága við einkarétt þess til útvarpsreksturs á Íslandi, skv. 1. gr. laga nr. 68/1934. Dæmt, að lög þessi geymi engin ákvæði, sem heimfæra megi sjónvarp varnarliðsins eða endurvarp frá því undir. Heimild til reksturs þess og endurvarps frá því verði að sækja í 3. og 10. gr. laga nr. 30/1941 um fjaraskipti, sem eru yngri en lög nr. 68/1934. Lög nr. 30/1941 veiti póst- og símamálaráðherra heimild til að veita einstökum mönnum, félögum eða stofnunum rétt til að stofna og reka fjar-skiptaviðskipti á Íslandi. Ríkisútvarpið eigi því ekki aðild að

- máli þessu 907
- R taldi ekki fram til skatts og skilaði engum skattframtölum fyrir skattárin 1959 og 1960 svo sem boðið er í 33. gr. laga nr. 46/1954. Hins vegar lét hann skattstjórnarvöldum í té óundirritaða og óstaðfesta reikninga, ásamt nokkrum gögnum varðandi eignir sínar og rekstur. Plögg þessi lögðu skattstjórnarvöld til grundvallar skattlagningu með tilteknum breytingum. Dæmt, að þessi ófullkomnu reikningsgögn, er R skilaði, mættu eigi koma í stað lögboðinna, heitfesta skattskýrslna, sbr. 1. mgr. 33. gr. laga nr. 46/1954 og hefði átt samkvæmt 2. mgr. 35. gr., sbr. 46. gr. laga, að áætla heildartekjur og heildareign aðaláfrýjanda til skatts svo ríflega, sem mælt er í 2. mgr. 35. gr. laganna. Skattstjórnarvöldum væri óheimilt að víkja frá þessum ákvæðum. Voru skattaákvæðanir þeirra því ómerkta, en skattstjórnarvöldum heimilað að ákveða skatta R af nýju 907
- Í 27. gr. laga nr. 12/1946 segir, að heimta megi úr sýslusjóði þeim, sem hlut eigi að máli, óendurkræft og vaxtalaust framlag til héraðsrafmagnsveitna ríkisins, sem nemi minnst $\frac{1}{3}$ af framlagi ríkissjóðs til þeirra. Þá segir í lagagrein þessari, að setja megi í reglugerð, sem hver sýslunefnd semji og ráðherra staðfesti, ákvæði um, hvernig sýslusjóði skuli koma sérstakar tekjur til að standa undir nefndum greiðslum, þar á meðal þau skilyrði, að rafmagnsneytandi hafi greitt ákveðið gjald, heimtaugargjald, áður en veitutaugar eru lagðar að húsi hans eða jarðeign. Samkvæmt þessari heimild var sett reglugerð nr. 192/1949 um rafveitusjóð Eyjarfjarðarsýslu og breyting gerð á henni með reglugerð nr. 95/1954. Þessar reglugerðir eru báðar í gildi. Hinn 1. janúar 1958 settu Rafmagnsveitur ríkisins reglur um greiðslu heimtaugagjalda. Dæmt, að þessar síðastnefndu reglur yrðu eigi metnar gildar, þar sem þær væru settar af óbærum aðila að lögum 1038

Söluskattur. Sjá skattar.

Tekjuskattur. Sjá skattar.

Tékkar. Sjá skjalafals.

Togveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

Tolllagabrot. Sjá skilaskvik.

Fyrirtæki, er Ó veitti forstöðu, flutti inn bifreiðar. Ó náði samkomulagi við verkstjóra hjá vörugæymslu skipafélags þess, er vörurnar flutti hingað til lands, um að hann afhenti

bifreiðarnar án greiðslu tolls og verðs. Var þeim Ó og S
dæmd refsing vegna þessarar háttsemi 772

Tómlæti. Sjá aðgerðarleysi.

Höfuðbólinu G tilheyrðu fjórar hjáleigur. Þá átti bændakirkja
á G eina jörð í sömu torfu. Hjáleigurnar höfðu gengið undan
höfuðbólinu svo og kirkjujörðin. Höfuðbólíð var nú tvö
býli. Eigandi annars hluta höfuðbólsins taldi, að jörðin G
í heild ætti fjalllendi eitt, er jörðinni tilheyrði. Krafðist
hann þess, að fjalllendi þetta yrði aðallega dæmt eign G,
en til vara eign G og kirkjujarðarinnar í ákveðnum hlut-
föllum, en hjáleigurnar ættu þar engan hlut að. Kröfur
eiganda G voru eigi teknar til greina og var það meðal
annars á því reist, að eigendur G hefðu eigi um langan
tíma sýnt viðleitni til að reka þess réttar, er þeir töldu
sig nú eiga 614

Traustnám.

Fyrirtækið D seldi hinn 5. desember 1961 A eldavélarsamstæðu
og áskildi sér eignarrétt að henni, unz kaupverð hennar
væri að fullu greitt. A seldi hús sitt með afsali 2. janúar
1961, og fylgdi eldavélarsamstæðan með í kaupunum. A
hafði ekki greitt D að fullu verð eldavélarsamstæðunnar
og krafðist D þá, að hún yrði afhent honum með beinni
fógetagerð. Dæmt, að þar sem eldavélarsamstæðan væri
felld sem einn hluti af innbúnaði í eldhúsi á nefndu húsi
og þar sem þau R og V hefðu keypt húsið grandalaus um
eignarréttarfyrrvarann, þá hafi þau öðlazz traustnáms-
rétt til eldavélarsamstæðunnar og eignarréttarfyrrvar-
anum yrði eigi beitt gegn þeim 231

Umferðarlög. Sjá áfengislög og bifreiðar.

Ökumanni dæmd refsing fyrir að aka bifreið með áhrifum
áfengis 2, 63, 134, 201, 364, 894

Þ ók bifreið sinni aðfaranótt 19. júlí 1964 án þess að hafa ljós
hennar tendruð. Í héraðsdómi var Þ dæmd refsing fyrir að
aka bifreiðinni ljóslausri. Hæstiréttur dæmdi Þ sýknu af
þessari ákæru, þar sem eigi yrði séð, að Þ hefði borið að
hafa ljós bifreiðarinnar tendruð í umrætt sinn 63

E ók bifreið sinni aðfaranótt 4. júní 1964 um götur borgar-
innar með áhrifum áfengis og á ofsahraða. Sinnti eigi
stöðvunarmerki lögreglumanna og braut umferðarreglur.
Þá var bifreið hans haldin mörgum göllum, er gerðu hana
óhæfa til aksturs. E var dæmd refsing vegna brota sinna .. 201

Ökumaðurinn G ók bifreið sinni frá biðskýlinu á Digraneshálsi
og inn á Reykjanesbraut og lenti í árekstri við aðra bif-

- reið, er ók eftir Reykjanesbrautinni. Dæmt, að G hefði eigi sýnt þá varúð, er sýna ber, er ekið er af hliðarvegi inn á fjölfarna umferðarleið. Var honum dæmd sekt kr. 1.000.00 688
- Hinn 10. marz 1964 varð árekstur milli bifreiðar H og annarrar bifreiðar á mótum Lönguhlíðar og Miklubrautar hér í borg. H ók suður Lönguhlíð og hugðist aka vestur Miklubraut. Hinni bifreiðinni var ekið norður Lönguhlíð. Báðir öku-menn kváðust hafa ekið gegnt grænu ljósi inn á gatna-mótin. Talið sannað af ljósmyndum, að framendi þeirrar bifreiðar hefði rekizt á vinstri framhjólahlíf og framhluta vinstri hurðar bifreiðar H. Bifreið H hefði í árekstraraugna-blikinu stefnt til vesturs og hægri beygju verið lokið. Sam-kvæmt þessu og því, að leið H um gatnamótin að áreksturs-stað er mun lengri en leið hinnar bifreiðarinnar frá stöðv-unarlínu að árekstursstað, var dæmt, að líkur væru fyrir því, að hinni bifreiðinni hefði verið ekið yfir stöðvunar-lína eftir að gult ljós hafði kviknað á ljósvitanum. Sam-kvæmt þessu var dæmt, að ósannað væri, að H hefði brotið gegn ákvæðum 3. mgr. 46. gr. laga nr. 26/1958 og var hann sýknaður af ákæru vegna þessarar háttsemi 1010

Uppboð.

- Aðili áfrýjaði úrskurði uppboðsdóms varðandi sölu fasteignar á nauðungaruppboði. Eiganda fasteignarinnar var eigi stefnt fyrir Hæstarétt og málinu því frávísað, sbr. 8. gr. laga nr. 57/1949 419
- Er selja skyldi á nauðungaruppboði hús eitt, er byggt var af borgarsjóði samkvæmt lögum nr. 42/1957, sbr. reglugerð nr. 155/1957, sbr. og reglugerð nr. 5/1956, krafðist borgar-sjóður forkaupsréttar að húsinu samkvæmt 5. gr. reglu-gerðar nr. 155/1957 og að verð til hans yrði reiknað eftir reglum þeim, er þar greinir. Dæmt, að ákvæði 5. gr. reglu-gerðar nr. 155/1957 veiti sveitarsjóðum einungis forkaups-rétt til íbúða þeirra, er þar greinir, þegar frjáls sala á þeim fer fram. Um nauðungarsölu á húsum þessum gilda því ákvæði 9. gr. laga nr. 57/1949, sem eigi veitir forkaups-réttarhafa rétt til að ganga inn í boð annars manns á uppboðspingi. Var því kröfu borgarsjóðs um forkaupsrétt-inn hafnað 992

Uppþaka.

- Afli og veiðarfæri fiskiskips gerð upptæk 389, 576, 722, 898

Útivist aðilja.

Áfrýjandi sótti ekki þing:

Útivistardómur 1, 53, 54, 368, 756, 757, 758, 823, 824, 998, 999

Aðaláfrýjandi sótti ekki þing. Aðalsök því felld niður .. 9

Útsvar. Sjá skattar.

Varnarlið Bandaríkja Norður-Ameríku.

Varnarliðið verður eigi sótt til greiðslu fjár fyrir íslenskum dómstólum. Vélstjóra, er starfaði hjá varnarliðinu, dæmd laun fyrir veikindadaga úr ríkissjóði 100

Vátrygging.

Vátryggingarfélagið S hafði á árinu 1958 selt hlutafélaginu Þ ábyrgðartryggingu gegn þeirri ábyrgð, er á hlutafélaginu hvíldi, vegna togara, sem það gerði út. Segir í tryggingarskírteininu, að þegar um meiðsli eða lífstjón á mönnum sé að ræða, nemi trygging fyrir hvern einstakling ekki yfir kr. 400.000.00. Þá er tekið fram í vátryggingarskírteininu, að félagið bæti ekki kaup, sem tryggða beri samkvæmt lögum eða samningum að greiða manni, er orðið hefur fyrir slysi. Þá mun eigin áhætta tryggingartaka hafa verið kr. 10.000.00. Hinn 17. apríl 1959 var svo um samið milli Félags íslenskra botnvörpuskipaeigenda og stéttarfélags sjómanna, að útgerðarmaður skyldi tryggja á sinn kostnað hvern mann, sem samningurinn tæki til, gegn öllum slysum fyrir kr. 200.000.00, miðað við dauða eða fulla örorku. Trygging þessi skyldi koma til frádráttar slysa- og dánarbótum á hendur útgerðinni með sama hætti og bætur frá Tryggingastofnun ríkisins. Þ h/f keypti ekki slysathyggingu þessa þrátt fyrir samningsákvæðin. Hinn 16. febrúar 1960 varð það slys um borð í togara þeim, sem Þ h/f gerði út, að háseti slasaðist svo, að hann hlaut 75% varanlega örorku. Höfðaði hásetinn mál gegn Þ h/f til heimtu bóta og var S stefnt til réttargæzlu. Tjón hásetans var metið kr. 480.000.00. Var hásetanum dæmt sjóveð í uppboðsandvirði togarans til tryggingar dæmdum fjárhæðum, en 1. september 1961 hafði ríkissjóði verið lagður togari þessi út á uppboði sem ófullnægðum veðhafa. Ríkissjóður greiddi dóminn. S taldi sér einungis skylt að greiða dæmdar bætur, að fráðregnum kr. 150.000.00, auk vaxta og málskostnaðar vegna slyss þessa og innti fé það af höndum. Var það á því byggt, að tryggingin hefði verið seld á þeim forsendum, að umrædd slysathyggning væri í gildi, en kr. 150.000.00 hefðu átt að fást greiddar af henni, ef hún hefði verið keypt. Ríkissjóður, sem orðið hafði að greiða greinda dóm-skuld, krafði hins vegar vátryggingafélagið um kr. 390.000.00 auk vaxta og kostnaðar, enda væri félaginu óviðkomandi, hvort umrædd slysathyggning hefði verið keypt

eða ekki. Dæmt var, að eigi væri sannað, að Þ h/f hefði skuldbundið sig gagnvart S til að tryggja áhöfn togarans á þeim tíma, sem hér skiptir máli, gegn slysum fyrir kr. 200.000.00, þannig, að ábyrgðartrygging S yrði því aðeins virk, er nefnd slysaftrygging hrykki að tiltölu eigi til að bæta tjón af slysi. Skipti ekki máli þótt Þ h/f hefði vanefnt samning þann, sem gerður var hinn 17. apríl 1959, um fyrrgreinda slysaftryggingu. S bæri því að greiða vátryggingarféð að fullu

182

Hinn 22. febrúar 1962 seldi vátryggingarfélag eitt G brunatryggingu á geymsluhúsi einu og vörum geymdum í því. Var vátryggingarfélagið ákveðið kr. 10.000.00 fyrir geymsluhúsið og kr. 150.000.00 fyrir vörurnar. Eigi kynntu fyrirsvarsmenn vátryggingarfélagsins sér raunverulegt verðmæti hins tryggða. Hinn 23. marz 1962 brann geymsluhúsið til kaldra kola, svo og þeir munir, sem þar voru. Taldi G, að þarna hefði brunnið vörur að verðmæti kr. 148.375.00. Könnun á brunastað leiddi í ljós, að vörur þær, er brunnu, mundu hafa verið mun minni, bæði að magni og verðmæti, en G vildi vera láta og benti allt til þess, að verðmæti þeirra hefði verið mjög óverulegt. Þá var geymsluhúsið bæði lélegt og lítt hæft til vörugeymslu. Dæmt, að vátryggingarsamningur aðiljanna um vörurnar væri ekki bindandi fyrir vátryggingarfélagið skv. niðurlagsákvæði 4. gr. laga nr. 20/1954, og var það því sýknað af kröfum G að því leyti. Hins vegar var félaginu dæmt að greiða G kr. 3.500.00, er talið var verðmæti hins brunna húss

217

J húftryggði bifreið sína hjá vátryggingarfélaginu V. Á miðju ári 1962 fól J, sem búsettur var utan bæjar, B, sem búsettur var hér í bænum, að varðveita bifreiðina og sýna hana mönnum, sem kynnu að hafa áhuga á að kaupa hana og bifreiðasalar vísuðu til hans. Hinn 13. júlí 1962 tók B, þá ofurölvi, bifreiðina og ók henni. Lauk þeim akstri þannig, að bifreiðin fór út af veginum og geryðilagðist. J krafði V um bæt看 samkvæmt húftryggingunni, en V synjaði. Dæmt var, að leggja yrði til grundvallar skýrslur þeirra J og B um það, að B hefði einungis átt að sýna bifreiðina áhugamönnum um kaup og leyfa þeim að aka henni til reynslu, en eigi mátt aka henni í einkaerindum. Ekkert var fram komið, er styddi það, að J hefði mátt ætla fyrirfram, að B væri eigi trúandi fyrir bifreiðinni. Samkvæmt þessu, sbr. 18. og 20. gr. laga nr. 20/1954, sbr. 34. gr. sömu laga, var dæmt, að V skyldi bæta J tjónið

262

Hinn 24. nóvember 1961 leigði V skip sitt útgerðarmanninum B til síldarflutninga. Í leigusamningi var tekið fram, að leigutaki greiddi rekstrarkostnað skipsins á leigutímanum, laun

áhafnar, tryggingargjöld hennar og hafnargjöld. Hins vegar skyldi leigusali greiða vitagjöld af skipinu. Leigusamningurinn gildi til 10. marz 1962. Áður en skipsleigusamningur þeirra aðilanna var gerður, höfðu vátryggingariðgjöld fiskiskipa um skeið verið greidd úr svonefndum útflutningssjóði samkvæmt ákvæðum 4. mgr. 7. gr. laga nr. 28/1962. Nokkru eftir að skipsleigusamningurinn tók gildi, var hafinn flutningur á ísvarðri sild á erlendan markað. Ákvað sjávarútvegsmálaráðuneytið þá að greiða af útflutningsgjaldi vátryggingariðgjöld fiskiskipa, sem flyttu ísvarða sild á erlendan markað. Skip það, er hér um fjallar, var tryggt hjá vátryggingarfélaginu S. Sjávarútvegsmálaráðuneytið tilkynnti vátryggingarfélaginu 9. febrúar 1962, að úthald til flutninga á ísvörðum fiski á erlendan markað skyldi, við greiðslu iðgjaldanna, jafngilda úthaldi til fiskiveiða. Hinn 15. febrúar 1962 fór B þess á leit við sjávarútvegsmálaráðuneytið, að það greiddi honum þau vátryggingariðgjöld, er kæmu í hlut hins leigða skips á leigutímanum. Ráðuneytið varð við málaleitun B og tilkynnti vátryggingarfélaginu S um þetta í apríl 1962, en það mótmælti þessu. Vátryggingariðgjöldin hafa eigi verið greidd til S og skuldar V þau fyrir umrætt tímabil. Krafðist nú V aðallega, að ríkissjóður greiddi vátryggingariðgjöldin til hans, en til vara, að B gerði það. Dæmt, að skilja beri ákvæði 4. mgr. 7. gr. bráðabirgðalaga nr. 80/1961, sbr. 4. mgr. 7. gr. laga nr. 28/1962 þannig, að sjávarútvegsmálaráðuneytinu hefði borið að greiða vátryggingariðgjöld þau, sem þar greinir og hér um teflir, beint til vátryggingarfélaga þeirra, sem í hlut áttu. Sá háttur hefði og verið hafður á öðrum tilvikum. Samkvæmt þessu ætti V ekki heimtingu á, að vátryggingariðgjöldin væru greidd honum

313

Togari einn var veðsettur SS með 1. veðrétti, og segir í veðskuldabréfinu, að hvers konar vátryggingarfjárhæðir hins veðsetta séu innifaldar í veðsetningunni. Að undangengnu nauðungaruppbóði var togarinn lagður SS út sem ófullnægðum veðhafa. Togarinn hafði orðið fyrir sjótjónum fyrir söluna, og reis upp deila um, hver ætti rétt til tjónbótanna, SS eða þrotabú togaraeigandans. Dæmt, að samkvæmt ákvæðum veðskuldabréfsins, sbr. og 12. gr. laga nr. 41/1946, ætti SS 1. veðrétt í tjónbótakröfunni

369

Í árekstri milli bifreiðanna Ö og E slasaðist M, sem var farþegi í bifreiðinni Ö, en eigandi og ökumaður þeirrar bifreiðar var eiginmaður hennar. M krafði eiganda E um fullar bætur vegna tjóns þess, er hún beið við slysið, óskipt með félagi því, er skyldu vátryggt hafði bifreiðina. Dæmt, að M gæti sótt eiganda og vátryggjanda E til fullrar fé-

bótaábyrgðar, sbr. 67. gr. laga nr. 26/1958, og skipti í því sambandi ekki máli, þótt ökumaður Ö væri að einhverju leyti meðvaldur að tjóninu. Það takmarkaði ekki rétt hennar til fullra bóta, þótt hún væri eiginkona eiganda og ökumanns Ö-bifreiðarinnar. Eigandi E-bifreiðarinnar og váttryggingarfélagið voru því dæmd til að greiða óskipt bætur til M

375

Skipaútgærð ríkisins hafði tryggt skip sitt hjá váttryggingarfélaginu S. Á skipinu urðu mörg sjóttjón, er bótaskyld voru. Leitað var tilboða um viðgerðir á skipinu, og var boðið í viðgerðina bæði af erlendum og innlendum aðiljum. Erlent tilboð var talið hagstæðast. Stjórnvöld synjuðu um leyfi fyrir gjaldeyri til viðgerðarinnar erlendis og skyldi hún því framkvæmast hérlendis. Varð viðgerðarkostnaðurinn hærri en hið erlenda tilboð. S neitaði að greiða hærri bætur samkvæmt váttryggingaskírteini en námu tilboðsfjárhæðinni. Skipið var tryggt samkvæmt ákvæðum Dansk söforsikringskonvention frá 2. apríl 1934, en þar er ákveðið, að ef um meiri háttar tjón sé að ræða, skuli ákveða viðgerðarkostnað með útvegum tilboða og gildi þá sem mat á viðgerðarkostnaði lægsta tilboð, sem sanngirni má krefjast að váttryggður gangi að. Dæmt, að þar sem fyrirsvarsmenn ríkisins kusu allt að einu að hlíta eigi ákvæðum 131. gr. fyrrgreindrar samþykktar, heldur láta viðgerðina fara fram á Íslandi, beri S eigi að greiða hærri tryggingabætur en honum hefði borið að greiða, ef hinu erlenda tilboði hefði verið tekið. Sératkvæði

696

S hafði látið steypa húshluta og komið þeim fyrir í grindum. Skyldu þeir teknir úr grindunum með lyftikrana og settir á bifreið. Er verið var að vinna þetta verk, féllu grindurnar og húshlutarnir skemmdust. Tryggingarfélagið A hafði selt S flutningaváttryggingu samkvæmt 11. gr. laga nr. 20/1954. Tók váttrygging þessi til þeirrar áhættu, sem hinir váttryggðu munir voru lagðir í við flutning þeirra. Þá var í staðfestingarbréfi á váttryggingunni tekið fram, að munirnir yrðu fluttir með dráttarvagni og krani notaður við verkið. Dæmt, að váttryggingaratburðurinn hafi orðið við tilraun til að lyfta steypum vegg á dráttarvagn. Váttryggingarfélagið hafi einnig tekið á sig þessa áhættu, sem var órofatengd flutningunum, sbr. 77. gr. laga nr. 20/1954. Þótt grindurnar hafi eigi verið nægilega traustar og S látið hjá líða að skýra A frá aðstæðum á fermingarstað, var eigi talið, að háttsemi S hafi verið slík, að hún leysti A undan váttryggingarskuldbindingum hans, að nokkru eða öllu leyti, sbr. 7. og 18. gr. laga nr. 20/1954

1000

Veðréttindi. Sjá sjóveð.

Með veðskuldabréfi 15. maí 1948 veðsetti I h/f með 1. veðrétti SS togara, er félagið átti, til tryggingar láni að fjárhæð kr. 2.550.000.00. Í veðskuldabréfinu segir, að hvers konar vátryggingarfjárhæðir hins veðsetta séu innifaldar í veðsetningunni. I h/f varð gjaldþrota, og hinn 29. janúar 1962 var togarinn boðinn upp á nauðungaruppboði að kröfu SS til lúkningar eftirstöðvum lánsins og vöxtum, kr. 1.490.000.00. SS varð hæstbjóðandi og bauð kr. 940.000.00, og var skipið lagt honum út sem ófullnægðum veðhafa hinn 31. janúar 1962. Hinn 15. apríl 1964 seldi SS skipið, og var söluverðið kr. 2.000.000.00. Togarinn hafði orðið fyrir sjótjónum, sem ekki hafði verið gert við áður en nauðungaruppboð fór fram. SS krafðist viðurkenningar á 1. veðrétti í tjónbótunum, en protabú I h/f krafðist tjónbótanna. Dæmt, að samkvæmt ákvæðum veðskuldabréfsins, sbr. og 12. gr. laga nr. 41/1946, ætti SS 1. veðrétt í tjónbótakröfunni. Engin gögn voru lögð fyrir Hæstarétt um sannvirði togarans á uppboðsdegi, en um það veitir söluverð hans 15. apríl 1964 eigi nægar upplýsingar. Voru því eigi efni til að færa kröfu áfrýjanda niður samkvæmt ákvæðum 3. mgr. 32. gr. laga nr. 57/1949 369

Verzlun. Sjá helgidagalöggjöf, kvöldsala og innsiglisrof. Blómasali einn í Kópavogi hafði opna verzlun sína á föstudaginn langa og páskadag 1965 og seldi þar blóm og blómaskreytingar. Var þessi háttsemi hans talin varða við 2. gr., sbr. 7. gr. laga nr. 45/1956 og honum dæmd sekt til bæjar-sjóðs Kópavogs 307

S fékk leyfi til kvöldsölu samkvæmt heimild í a-lið 1. gr. auglýsingar nr. 90/1957. Hinn 3. september 1964 samþykkti borgarstjórn að veita S leyfi til sölustarfsemi með heimild í 1. mgr. 3. gr. samþykktar nr. 240/1963 og ákvæða til bráðabirgða í samþykkt nr. 551/1964. S greiddi leyfisgjald vegna kvöldsölnunnar fyrir tímabilið 1. marz 1965 til 28. febrúar 1966 hinn 28. febrúar 1965. Borgarstjórn tilkynnti síðan S hinn 21. maí 1965, að fyrrgreint bráðabirgðaleyfi væri afturkallað frá og með 1. júlí 1965. S andmælti þessu og benti á, að hann hefði greitt leyfisgjald, sem tekið hefði verið við án fyrirvara. Dæmt, að S hefði fengið leyfi til bráðabirgða til kvöldsölu án þess að greint væri tímatakmark leyfis. S hefði boðið fram 25. janúar 1965 leyfisgjald til aprílloka 1966 og því gjaldi verið veitt viðtaka af borgaryfirvöldum án skilyrða. Mátti S treysta því, að hann hefði öðlazzt kvöldsöluleyfi til 1. marz 1966, og

varð hann því eigi sviptur leyfinu, enda ekki fram komið að hann hefði misfarið með það. Var S því sýknaður af ákæru fyrir brot gegn 2. gr., sbr. 1. mgr. 1. gr., sbr. 12. gr. samþykktar nr. 240/1963. Hinn 16. nóvember 1965 lokuðu löggæslumenn sölubúð S og settu innsigli sitt fyrir. S rauf innsiglið og hélt áfram verzlun. Dæmt, að honum hefði verið skylt eins og á stóð að hlíta innsiglun í bráð, en hann mátt leita úrlausnar dómara um ágreinings-efnið, sbr. 73. gr. laga nr. 82/1961. Var S dæmd refsing vegna þessarar háttsemi, sbr. 1. mgr. 160. gr. laga nr. 19/1940, en refsing látin niður falla samkvæmt 1. málslíð 75. gr. laga nr. 19/1940. Sératkvæði

704

Vextir.

Lögmaðurinn M hafði á hendi viðamikil lögmannsstörf fyrir K. Hinn 22. september 1960 greiddi M verulegt fé til K, en deila reis um lögmannskaup hans. Er skorið hafði verið úr deilunni um lögmannskaupið, reyndist K eiga fé hjá M, er hann greiddi 6. febrúar 1962, en án vaxta. K krafðist vaxta af fénu, venjulegra sparisjóðsvaxta. Dæmt, að M bæri að greiða almenna vexti af fénu, en ekki sparisjóðsvexti, sem skipti þó ekki máli, þar sem vextir þessir voru á þeim tíma, sem hér um ræðir, jafnháir

287

Vinnulaun. Vinnusamningar. Sbr. skuldamál.

Eftir uppsögu héraðsdóms var vinnulaunaskuld lögð í greiðslugeymslu til handa dómhafa. Sú krafa kom því eigi til álita fyrir Hæstarétti

69

H starfaði á skipum Skipaútgerðar ríkisins sem vélstjóri frá 14. janúar 1960 til 30. apríl 1961. Störf hans voru þó eigi samfelld og hann var fluttur á milli skipa. Eigi var honum greitt kaup frá því að hann var skráður af einu skipi og þar til hann var skráður á annað. Í kjarasamningi Vélstjórafélags Íslands og útgerðarfyrirtækja, þar á meðal Skipaútgerðar ríkisins, var svo ákveðið, að uppsagnarfrestur vélstjóra á skiprúmssamningi væri einn mánuður, en hefði vélstjóri unnið í eitt ár hjá sama aðila, skyldi hann skoðast fastur starfsmaður og þá gilda þriggja mánaða uppsagnarfrestur af beggja hendi. Dæmt, að H ætti rétt til launa þá daga, er hann var eigi skráður í skipsrúm og við lok skiprúmssaminga ætti hann rétt á bótum, sem samsvara þriggja mánaða uppsagnarfresti, enda hafi hann þá átt rétt á þriggja mánaða uppsagnarfresti

90

Þ vélstjóri réðist til varnarliðs Bandaríkja Norður-Ameríku hér á landi á árinu 1957. Hann veiktist hinn 1. janúar 1958

og var óvinnufær til 15. júní sama ár, er hann kom aftur til vinnu sinnar og starfaði áfram hjá varnarliðinu. Þ taldi sig eiga rétt á launum veikindadagana, en af hendi varnarliðs var greiðsluskyldu neitað. Kröfur sínar um laun fyrir veikindadaga byggði Þ á því, að honum hefði borið sömu laun og sömu kjör og fastir vélstjórar í þjónustu Reykjavíkurborgar. Varnarliðið neitaði hins vegar greiðsluskyldu sinni, þar sem íslensk stjórnvöld hefðu eigi tilkynnt varnarliðinu á þeim tíma, er Þ var frá vinnu vegna veikinda, að mönnum með hans menntun og í hans starfa, bæru slík laun. Þ beindi þá kröfu sinni á hendur ríkissjóði. Fram kom í málinu, að hliðstæðir fastir starfsmenn Reykjavíkurborgar nyttu þess réttar að fá laun greidd í veikindum, hliðstæðum þeim, sem hér var um að tefla. Samkvæmt 4. tl. 6. gr. viðbætis við varnarsamning milli Íslands og Bandaríkjanna frá 8. maí 1951, sem veitt var lagagildi með lögum nr. 110/1951, skal ráðning íslenskra borgara, sem starfa hjá varnarliðinu „framkvæmd með aðstoð um hendur þess eða þeirra fyrirsvarsmanna, sem af Íslands hálfu eru til þess kvaddir. Ráðningarkjör og vinnuskilyrði, einkum vinnulaun, launauppbætur og öryggisráðstöfun við vinnu, skulu fara að íslenskum lögum og venjum“. Samkvæmt þessum reglum og úrlendisrétti varnarliðsins var dæmt, að ríkissjóður bæri gagnvart Þ ábyrgð á því, að yfirstjórn varnarliðsins bærust eigi á réttum tíma fullnægjandi skýrslur um ráðningarkjör þeirra manna, er vinna fyrir íslenska aðila sams konar störf, sem Þ vann fyrir varnarliðið. Var því dæmt, að ríkissjóði bæri að greiða Þ umrædd laun

100

Byggingameistarinn V tók að sér ásamt öðrum mönnum að vinna að trésmíði við hús B. Áritaði V teikningar og taldist meistari fyrir verkinu. Krafði V um greiðslu fyrir verkið samkvæmt uppmælingu fulltrúa Trésmíðafélags Reykjavíkur svo og greiðslu fyrir yfirvinnu. B andmælti uppmælingarfjárhæðinni og sérstaklega því, að honum væri skylt að greiða gjald til V sem byggingameistara. Þá véfengdi hann einnig uppmælinguna. Gegn mótmælum var eigi talið, að B hefði sannað að uppmælingin væri á nokkurn hátt röng, og var hún lögð til grundvallar. Hins vegar var B eigi dæmt að greiða sérstaklega þóknun fyrir yfirvinnu. V var talinn eiga rétt á meistarapóknun, þar sem hann áritaði teikningar að verkinu og hafði eftirlit með því sem byggingarmeistari

177

G vélvirki réðist til vélsmíðjunnar H í janúarmánuði 1948 og starfaði þar til 3. janúar 1962, að hann slasaðist á íþróttæfingu og var frá störfum um langt skeið. Krafði G síðan

H um laun í 14 daga eftir slysið, samkvæmt 4. gr. laga nr. 16/1958. H synjaði um greiðslu á þeim forsendum, að honum væri eigi skylt að greiða G laun, þar sem hann hefði slasast utan vinnu. Dæmt, að ákvæði 4. gr. laga nr. 16/1958 takmarkist eigi af einu öðru ákvæði laganna, að því er slys varð. Með hliðsjón af fyrrgreindu lagaákvæði svo og ákvæðum 6. og 7. gr. sömu laga og þeim sjónarmiðum, sem liggi lögum þessum til grundvallar, séu eigi efni á að beita þrengjandi lögskýringum, að því er varðar 4. gr., sem samkvæmt fortakslausum orðum sínum taka til slyss G í skiptum aðilja. Ummæli á Alþingi í sambandi við setningu laganna breyti engu gegn afdráttarlausum ákvæðum lagatextans. Var H því dæmt, að greiða G full laun í nefndan hálfan mánuð

236

Sumarið 1961 var S skipverji á bát, eign T. Taldi S sig hafa verið stýrimann á bátnum og bæri sér aflahlutur samkvæmt því. T hélt því fram, að S hefði einungis verið háseti og ætti að fá greidd laun samkvæmt því. Lagði S fram vottorð þriggja skipsfélaga sinna um, að hann hefði verið stýrimaður á bátnum nokkurn tíma. Eigi komu menn þessir fyrir dóm. Samkvæmt lögskráningarvottorði var S ekki skráður stýrimaður á bátinn. Var því talið ósannað, að S hefði verið ráðinn stýrimaður á bátinn í umrætt sinn og krafan eigi tekin til greina

251

J starfaði sem slökkviliðsmaður á Reykjavíkurflugvelli og vann á vinnuvökum. J krafði ríkissjóð um svonefnt vökuálág á orlofstíma sinn og á veikidátíma. Dæmt, að um laun ríkisstarfsmanna í orlofi fari samkvæmt 1. mgr. 16. gr. laga nr. 38/1954 og 1. mgr. 1. gr. reglugerðar nr. 87/1954, sbr. 2. mgr. laga nr. 55/1962, en þar segir, að starfsmaður skuli einskis í missa af föstum launum sínum á orlofstímanum. Þetta lagaákvæði beri að skýra þannig, að með föstum launum sé einungis átt við laun samkvæmt dómi Kjaradóms fyrir starfann, sem um er að tefla, en ekki álag vegna vökuvinnu, ef því er að skipta. Var ríkissjóður því sýknaður af kröfu J að þessu leyti. J var óvinnufær vegna veikinda 25. júní 1964. Samkvæmt 17. gr. laga nr. 38/1954, sbr. 2. mgr. 5. gr. laga nr. 55/1962 skal ákveða með reglugerð, hvernig fara skuli um launagreiðslur í veikindaforföllum, og um það efni gilda ákvæði reglugerðar nr. 87/1954. Í 1. mgr. 6. gr. reglugerðar nr. 87/1954 segir, að starfsmaður skuli halda fullum launum svo lengi sem veikindadagar hans verði eigi fleiri en 90 á 12 mánuðum. Var dæmt, að eðlilegast væri að leggja þann skilning í þetta ákvæði, að það taki, auk almennra fastra launa, til vökuvinnuálags, ef um þá skipun starfa sé að tefla. Var

krafa J því tekin til greina að þessu leyti	266
Háseti krefur skipseiganda um greiðslu kauptryggingar 789,	792
Þeir M og D tóku að sér að gera líkan af sjúkrahúsi fyrir Vest- mannaeyjakaupstað. Eigi var fyrirfram samið um gjald fyrir smíði þessa, en þeir M og D kröfðust kr. 45.000.00. Eftir uppsögu héraðsdóms voru dómkvaddir sérfróðir menn til að meta hæfilegt endurgjald fyrir efni og smíði líkansins. Töldu þeir, að hæfilegt endurgjald fyrir vinnuna væri kr. 45.000.00 og efniskostnaður hæfilegur kr. 3.000.00. Matsgerð þessi var lögð til grundvallar og krafa þeirra M og D tekin til greina	804
Forstjóri húsgagnavinnustofu einnar, er tekið hafði að sér smíði á innbúnaði í hús eitt, krafði húseiganda um gjald fyrir teikningar. Dæmt, að forstjórinn hefði ekki fært sönnur á, að hann hefði nokkra þá vinnu látið í té umfram það, sem venja væri, að húsgagnavinnustofur, er slík verk tækju að sér, inntu af höndum. Var húseigandi sýknaður ..	824
Á árunum 1963 og 1964 starfaði S á veitingahúsi einu. Réði B hann til starfa og samdi við hann um starfskjör. R hafði stofnað veitingastarfsemi þessa undir firmanafninu G og skrasett þetta firmanafn á venjulegan hátt. Á árinu 1963 seldi hann B veitingastarfsemina, en afsal var eigi gefið út og skráningu í firmaskrá eigi breytt. S krafði nú R um vangoldin laun. Starfsemi veitingahússins var að vísu eigi ein þeirra, er skylt var að tilkynna til firmaskrár, en þar sem R hafði tilkynnt sig sem fullábyrgan eiganda veit- ingahússins og lét þá skráningu haldast, þótt annar maður tæki við rekstrinum, var dæmt, að R bæri ábyrgð á kröf- um S	921
H var skráður stýrimaður á vélbát einn 24. febrúar 1961 og af- skráður hinn 30. marz sama ár, er hann fór í land vegna veikinda, og kom hann ekki aftur til starfa á bátnum, þar sem hann var frá vegna veikinda í tvo mánuði. H krafði bátseiganda um laun í einn mánuð samkvæmt 9. gr. kjara- samnings Farmanna- og fiskimannasambands Íslands og Landssambands íslenskra útvegsmanna svo og 32. gr. sjó- mannalaganna. Taldi hann kaup sitt vera einn og hálfan aflahlut, auk kr. 250.00 á mánuði. Talið sannað, að H hefði verið sjúkur í umrætt sinn og dæmt, að útgerðar- manni bátsins bæri að greiða honum hin umkröfðu laun. Þá var honum dæmdur sjóveðréttur í bátnum	980
Með samningi 14. apríl 1964 veitti eigandi v/b A fjórum Fær- eyingum heimild til að sigla skipi þessu eina veiðiferð á venjulegar fiskislóðir Færeyinga, enda stæði veiðiferðin ekki lengur en þrjá almanaksmánuði. Áhöfn skipsins var lögskráð 13. maí 1964. T var einn þeirra háseta, er lög-	

skráðir voru þann dag. Hann var skráður af skipinu í Færeyjum 5. september sama ár. Afla v/b A úr nefndri fiskiför var skipað á land í Danmörku dagana 9. til 13. september 1964, og kom v/b A til Færeyja 29. september sama ár. Þar sem hætta var á, að skipið yrði kyrrsett í Færeyjum vegna launakrafna áhafnar, ábyrgðist Landsbanki Íslands 3. nóvember ákveðna fjárhæð til greiðslu launanna. Tók eigandi síðan við skipinu, en seldi það úr landi 6. september 1966. T krafði nú skipseiganda svo og hina færeysku útgerðarmenn um greiðslu launaeftirstöðva sinna og svo sjóveð í togaranum. Dæmt, að íslenzkir dómstólar eigi lögsögu í máli hásetans á hendur útgerðarmönnum, sbr. 43. gr. laga nr. 67/1963. Samkvæmt 2. tl. 216. gr. laga nr. 66/1963 átti T sjóveðrétt í v/b A fyrir launakröfum sínum, en samkvæmt 1. mgr. 231. gr. sömu laga er kröfuhafi sjálfráður um að höfða mál, hvort sem hann vill á hendur útgerðarmanni eða skipstjóra til fullnægingar á kröfu, sem sjóveð er í því skipi. Dæmt, að útgerðarmaður tákni hér eiganda skips, sbr. 2. mgr. 231. gr. laga nr. 66/1963. Yfirlýsingu Landsbanka Íslands frá 3. nóvember 1964 beri að skýra þannig, að hún tryggi greiðslu á þeim launakröfum, sem þá var sjóveð fyrir í v/b A, samkvæmt dómi, er síðar gengi og hefði skips-eigandi með setning þessarar bankaábyrgðar undirgengizt að greiða kröfu T, sem rétt reyndist. Svo sem áður getur, var afli v/b A í umrætt sinn seldur í Danmörku. Fram kom, að andvirði aflans hafði borizt til banka í Færeyjum 5. október 1964 samkvæmt skilagreinum afgreiðslumanns í Danmörku 1. október 1964. T höfðaði mál þetta með stefnu 2. október 1965 og birtri sama dag. Talið, að gjalddagi kröfu T hefði verið, þá er útgerðarmenn máttu í fyrsta lagi gera honum reikningsskil, en það var þegar skilagrein miðlarans barst til bankans í Færeyjum. Dæmt, að sjóveðkrafa T væri eigi fyrnd, þá er stefna í máli þessu var birt, sbr. 11. gr. laga nr. 14/1905. Sjóveðréttarkrafa T hvíldi á skipinu, er það var selt úr landi, og var skipseigandi því sjálfskuldaraðili að henni samkvæmt 223. gr. laga nr. 66/1966, þótt sjóveðrétturinn haldi samkvæmt 2. mgr. 290. gr. sömu laga. Samkvæmt því var eiganda togarans og hinum færeysku útgerðarmönnum dæmt að greiða óskipt kaup T, og að hann ætti sjóveðrétt í togaranum til trygg-ingar fjárhæðunum 985

Vinnustlys. Sjá skaðabætur.

Tjónþoli krefur bóta 22, 294, 331, 504, 570, 927, 949

Víxilmál. Víxlar.

Hinn 26. febrúar 1963 stofnuðu Ó og I firmað S. Var firmað skráð og tekið fram, að hvor stofnandi um sig bæri ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum firmans, en I var veitt prókúruumboð. Auglýsing um firmastofnunina birtist í Lögbirtingablaðinu 13. marz 1963. Snemma árs 1964 seldi J firmanu vörur og voru þær greiddar með 9 víxlum, sem firmað samþykkti með gjalddögum á tímabilinu 24. febrúar til 20. marz 1964. Hinn 6. júní 1964 birtist í Lögbirtingablaðinu tilkynning frá þeim Ó og I og segir þar, að Ó hafi selt I eignarhluta sinn í firmanu S og séu allar skuldbindingar firmans honum óviðkomandi frá 1. janúar 1964. Tilkynning þessi var dagsett 20. maí 1964. Þá birtist einnig tilkynning frá I um, að hann hefði keypt eignarhlut Ó í firmanu og ræki það frá 1. janúar 1964 sem einkaeigandi. Umræddir víxlar voru eigi greiddir á gjalddögum og hinn 24. september 1964 lét S leggja löghald á eignir Ó til tryggingar greiðslu skuldarinnar. Dæmt, að fyrirtækið S væri samþykkjandi víxlanna, er málið fjallar um. Ó hefði borið ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum þess fyrirtækis, er víxlarnir voru samþykktir. Ekki var gætt 2. mgr. 9. gr. laga nr. 42/1963 þegar fyrirtækið var tilkynnt til firmaskrár, en eigi þótti það draga úr ábyrgð Ó. Samkvæmt þessu var Ó gert að greiða umrædda víxla. Löghaldsgerðin var staðfest 240

*Þjáningabætur. Sjá skaðabætur.**Þjófnaður.*

- H stal tómunum skothylkjum á Keflavíkurflugvelli og seldi vélsmíðu einni fyrir kr. 39.950.00. 1963 hafði H verið dæmdur í þriggja mánaða fangelsi skilorðsbundið í þrjú ár fyrir brot gegn 244. gr. laganna nr. 19/1940. Honum var nú dæmt fangelsi sex mánuði 87
- G stal tékkávísun að fjárhæð kr. 6.100.00. Hann hafði tveim árum áður verið dæmdur í 6 mánaða fangelsi skilorðsbundið til þriggja ára fyrir skjalafals og svik. Dæmt, að hann hefði rofið skilorð þess dóms, og bar því að refsa honum fyrir þau brot, er í þeim dómi greindi, auk þeirra, er hann var síðar ákærður fyrir. G var því dæmd refsing fangelsi 7 mánuði samkvæmt 244. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 77. gr. sömu laga 139
- Manni, er stolið hafði tveimur tékkeyðublöðum, dæmd sýkna af ákæru um brot gegn 244. gr. laga nr. 19/1940 693

Protabú.

Maður, er hafði orðið gjaldproti, hafði tekið á leigu fasteign til 10 ára. Hafði hann varið verulegu fé til breytinga og endurbóta á fasteigninni. Protabúið sagði upp leigumálanum samkvæmt heimild í 18. gr. laga nr. 25/1929. Búið krafði síðan leigusala um 9/10 hluta þess fjár, sem gjaldproti hafði varið til endurbóta á húsinu. Dæmt, að þar sem leigumálanum hafði eigi verið slitið sakir vanefnda leigutaka, væri úrlausnarefni máls þessa einungis það, hvort leigusali hefði hlotið óeðlilegan hagnað af niðurfalli leigumálans, þannig að leggja bæri á hann nokkra greiðsluskyldu. Þar sem engin allsherjarkönnun hafði farið fram á þessu atriði, hver væri sennilegur skír hagnaður leigusala af því, að hann tók aftur við húsinu tæpum 9 árum fyrr en gert var ráð fyrir í leigumálanum, var héraðsdómurinn ómerktur vegna vanreifunar og málinu vísað frá héraðsdómi 112

Ærumeiðingar.

Ummæli í greinargerð í héraði ómerkt 440, 824, 837
 Í blaðinu F, sem út kom 7. september 1963 og E ritstýrði, birtust meiðandi ummæli um lögmanninn M. Dæmt var, að E bæri ábyrgð á ummælunum og var honum dæmd kr. 2.000.00 sekt vegna þeirra. Þá voru ummælin ómerkt samkvæmt 241. gr. laga nr. 19/1940 og E dæmt að greiða M kr. 25.000.00 í bætur samkvæmt 264. gr. laga nr. 19/1940. Sér-
 atkvæði 628
 Héraðsdómur í máli, er lögmaður einn höfðaði gegn ritstjóra blaðs fyrir ærumeiðandi ummæli, ómerktur og máli vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppsögu dóms af nýju 937

Ökuleyfi. Sjá atvinnuréttindi, áfengislög, bifreiðar.

Ölvun. Sjá áfengislög.

Örorka.

Örorkumat framkvæmt af læknum 22, 294, 504, 540, 570, 1015

Öryggiseftirlit ríkisins.

Álitsgerð örorkumálastjóra um orsök vinnuslyss 504

